[illegible]

[illegible]

[illegible]

कर्यो ते पोतानी जातना माटे पोतानुं बंध कर्यु अथवा पाप बंध कर्यु पण बीजाने माटे करवुं पडे छे, तेथी पहेलो विसामो जाणवो. १. श्रावक पण सामायक ते सामायक अथवा ते घडीनुं चार घडीनुं देशावगासिक करे ते बीजो विसामो जाणवो. तेमने पच्चख्खाण पासमांथी संकायो. २, श्रावक आठम पाखीना पोसह करे ते गत रह्या रूप त्रीजो विसामो. ३. श्रावक आलोयणा करी संथारो करे ते चार सर्व पापथी. निवर्त्यो ए भाव तेम मुकवा रूप चोथो विसामो ४

श्रावकने चार प्रकारनुं रात्रिभाजन कह्युं छे ते जेमके रात्रिए रांधे अने दिवसे खाय ते अशुद्ध. १, दी-वसे रांधे अने रात्रिए खाय ते पण अशुद्ध. २, रात्रे रांधे अने रात्रे खाय ते पण अशुद्ध. ३, दीवसे रांधे अने दीवसे खाय ते शुद्ध ४ वळी एज चार भांगा बीजी रीते कहे छेः—अंधारे अंधारी जग्याए रांधे अने अजवाळे खाय ते अशुद्ध. १, अजवाळामा रांधे अने अंधारी जगाए खाय ते पण अशुद्ध. २, अंधारी जग्याए रांधे अने अंधारी जग्याए खाय ते पण अशुद्ध. ३, अजवाळी जग्याए रांधे अने अजवाळी जग्याए खाय ते शुद्ध. ४. पूर्वाषाढा नक्षत्र, उत्तराषाढा नक्षत्र, अनुराधा नक्षत्र ए प्रणना चार चार तारा कह्या छे.

५. पांचमे बोले समकितना लक्षण पांच. ते संम १, संवेग २, निर्वेग ३, अनुकंपा ४, आस्ता ५. पांच ... पहेलां पांचे तेने बोलावे ते. १. मिथ्यात्वीना सामुं सारं-

वैरागी. ४. न्याय मतमां देव जगतकर्ता, गुरु सन्यासी. ५. मीमांसक मतमां देव अलख, गुरु दरवेश. ६.

समकीतनी छ जतना कहे छे–अन्य तीर्थीना गुणग्राम न करे. १. अन्य तीर्थीने माने वांदे ने पूजे नहि.
२. अन्य तीर्थीए बोलाव्या विना पोते बोले नहि. ३. वारंवार ए साथे अलाप संलाप करे नहि. ४. अन्य
तीर्थीने तरण तारण मानी अन्न पाणी आपे नहि. (अनुकंपानो आगार) ५. अन्य तीर्थीने धर्मबुद्धिए वस्त्र
पात्र आपे नहि. ६.

छ लेश्याना विचार कहे छे. कृष्ण लेश्यावाळाने जीवहिंसा करवानी इच्छा होय. १. नील लेश्यावाळाने
चोरीनी इच्छा होय. २. कापुत लेश्यावाळाने मैथुननी इच्छा होय. ३. तेजु लेश्यावाळाने तपस्या करवानी
इच्छा होय. ४. पद्म लेश्यावाळाने दान देवानी इच्छा होय. ५. शुक्ल लेश्यावाळाने मोक्षनी इच्छा होय.
६. कृतिका. अश्लेषा ए बे नक्षत्रना ३ ३ तारा छे.

७ मानव थाने मात बलणथः न्याय जाणवां. प्राणातिपात लगाडे. १. मृषावाद लगाडे. २. अदत्ता-
दान लगाडे. ३. शब्द रूप गंध रस स्पर्श तेना स्वाद ले. ४. पूजा सत्कार वांछे. ५. निर्दोष पण
सावद्य कहे. ६ तेम वचन कहे करे नहि. ए सातवाना जेनामां होय ते छद्मस्त जाणवो. सात प्रकारे
आयुष्य तूटे छे. आपणा पराणी मरे. १. शस्त्रथी मरे. २. मंत्र मूठथी मरे. ३. घणो आहार अजी-

णेथी मरे. ४. शुल्दीव वेदनाथी मरे ५. सर्पादिक कन्डथी मरे. ६. श्वासोश्वास रुंधावाथी मरे. ७. ए सात प्रकारे आउग्यु तुटे. ७. हवे सात नय कहे छे. निगम नय. १. संग्रह नय. २. व्यवहार नय. ३. रुजु सुत्र नय. ४. शब्द नय ५. समारुढ नय. ६. एवंभुत नय. ७. ए सात प्रकारे नय कह्यां. मघा नक्षत्रना सात तारा कह्या छे

८ आठमे बोले आचार्यनी आठ संपदा. आचार संपदा. १. शरीर संपदा. २. सूत्र संपदा. ३. वचन संपदा. ४ प्रयोग संपदा. ५ मति संपदा. ६. संग्रह संपदा. ७. वाचना संपदा. ८.

एकल विहारी साधु साध्वीना आठ अवगुण कह्या छे तेना नाम–क्रोधी होय ते एकलो रहे १, अहंकारी होय ते एकलो रहे २. कपटी होय ते एकलो रहे. ३. लोभी होय ते एकलो रहे. ४ पाप करवामां आशक्त होय ते एकलो रहे. ५. कुतोहली मश्करो होय ते एकलो रहे. ६. धुतारो होय ते एकलो रहे. ७ माठा आचारनो धणी होय ते एकलो रहे ८.

आठ गुणनो धणी पण एकलो होय तेना नाम–संजमने विषे दृढ प्रण मनो धणी गुरुनी आज्ञा लइ एकलो रहे. १ घणा सुत्रनो जाण एकलो रहे. २. जघन्य दश पूर्वनो भणेलो उत्कृष्ट चउद पूर्वनो भणेलो एकलो रहे. ३. चार ज्ञाननो धणी एकलो रहे. ४. महा बळनो धणी एकलो रहे. ५. कलेश रहीत होय ते एकलो रहे.

दश प्रकारे ज्ञानमां वृद्धि करनार नक्षत्रनां नाम. मृगशर १. आर्द्रा, २. पुष्य. ३. पूर्वा भाद्रपद. ४. पूर्वा षाढा. ५. पूर्वाफाल्गुनी ६. मूळ. ७. अश्लेषा. ८. हस्त. ९. चित्रा. १०. ए दश नक्षत्रमां ज्ञान भणे तो वृद्धि थाय ने विघ्न जाय.

११ अगीआरमे बोले महावीरना अगीआर गणधरना नाम कहे छे–इंद्रभुती. १. अग्निभुति. २. वायुभुति. ३. व्यक्त. ४. सुधर्मा स्वामी ५. मंडित पुत्र. ६. मोर्य पुत्र. ७. अकंपीत. ८. अचळ भ्राता. ९. मेतार्य. १०. प्रभास ११.

अगीआर बोले ज्ञान वधे ते कहे छे. उद्यम करता ज्ञान वधे. १. निद्रा तजे तो ज्ञान वधे. २. उणोदरी करे तो ज्ञान वधे ३. थोडं बोले तो ज्ञान वधे. ४. पंडितनी सोबत करे तो ज्ञान वधे. ५. विनय करे तो ज्ञान वधे. ६. कपट रहित तप करे तो ज्ञान वधे ७. संसार असार जाणे तो ज्ञान वधे. ८. भांडे भांडी नवां वातो करे तो ज्ञान वधे. ९. ज्ञानी पास भणे तो ज्ञान वधे १०. इंद्रीयोना विषय त्याग करे तो ज्ञान वधे ११. मूळ नक्षत्रना अगीआर तारा छे.

१२. बारमे बोले बार कारणे आत्मानुं परम कल्याण थाय ते कहे छे–समकित निर्मळ पाळे तो आत्मानुं परम कल्याण थाय–अर्थात् व्रतादिक पाळे १. नीयाणा रहीत करणी करे तो परम कल्याण थाय–तामली ताप-

।। अथ श्री पचीस क्रियानो थोकडो. ।।

१. काइयी क्रिया- तेना २ भेद. ते पोताना काया पापथी निवर्तावी नथी तेनी क्रिया लागे, बीजी पणा कारथी काया शरीरथी बिना पडेर करेला कायाना पुद्गल तेनी क्रिया लागे.

२. अधीकरणकी क्रिया – तेना २ भेद. ते संजोगणा अने निवतणा. १ संजोगणा ते हथीआर भाग्यां तुटेला लया करावे. २ निवतणा ते नवा हथीआर राश, कादाली वगेरे नवा लेवा तेनी क्रिया लागे.

३. पाउसीआ—तेना २ भेद. जीव पाउसीआ ते जीव उपर द्वेष करवाथी, अजीव पाउसीआ ते अजीव उपर द्वेष करवाथी क्रिया लागे.

४. परीतावणीआ—तेना २ भेद. ते पोताने तथा परजीवने परीताप उपजावे तेनी क्रिया लागे.

५. पाणाइवाय-तेना २ भेद. ते पोताना जीवनी तथा पर जीवनी हींसा करवाथी क्रिया लागे.

६. आरंभीआ—तेना २ भेद, ते जीव आरंभीआ, अने अजीव आरंभीआ. ये प्रकारे आरंभ करवाथी क्रिया लागे.

७. परीगहीआ—तेना २ भेद ते जीव परिग्रह मेळववाथी तथा अजीव परिग्रह मेळववाथी क्रिया लागे.

नहीं. पजुसणनां पारणां खानार श्रावकां. ४.

१६. वळी चार प्रकारना पुरुष—एक पुरुष बहारथी न्हाइ धोइ उजळा पण मांही कपट मेले करीने सहीत. १. एक पुरुष बहार मेला पण मांही निर्मळा. २. एक बहार पण उजळा अने मांही पण उजळा. ३, एक बहार पण मेला अने मांही पण मेला. ४.

१७. वळी चार प्रकारना पुरुष—पिता थकी अधिक ते रीखवदेवना पुत्र भरतनी पेरे. १ एक पुत्र पिताथी हीण ते—भरतेश्वरना पुत्रनी पेरे. २, एक पिता तुल्य पुत्र ते—आदीत जसाना पुत्रनी पेरे. ३, एक पिताने कलंक रुप ते—कुंडरीकवत्. ४.

१८. चार प्रकारना रोग—एक देखातो दुष्ट पण वेदना थोडी ते मेदनो रोग. १. एक देखातो दुष्ट नहीं पण वेदना घणी ते कंठमाळानो रोग. २, एक देखातो दुष्ट अने वेदना पण घणी ते पेट मूळनो रोग.३, एक देखातो दुष्ट नहीं अने वेदना पण नहीं ते शून्य चित्तनो रोग. ४.

१९. चार प्रकारनी दीक्षा—एक सिंहपणे व्रत ले अने सिंहनी पेरे पाळे ते भरतेश्वरनी पेरे. १, एक सिंहनी पेरे व्रत ले अने शियाळ जेवो थइ व्रत मुके ते कुंडरीकनी पेरे. २, एक शियाळनी पेरे व्रत ले अने सिंहनी पेरे व्रत पाळे ते—अंगारमर्दन आचार्यना शिष्यनी पेरे ३, एक शियाळनी पेरे व्रत ले अने शियाळनी

... आलंबन रहीत छे तेम साधु पण गृहस्थादिकनी नेसरा (आलंबन) रहीत छे.

... आकाश धर्मास्ति कायादिक सर्व पदार्थनुं भाजन छे तेम साधु पण पंचाचार–पांच सुमती, त्रण गुप्ति ... गुणादिकना भाजन छे

... आकाश ... गृहातु नथी तेम साधु पण आळ, नींदा, दुष्ट वचन सांभळवाथी ग्रहातु नथी

... तेम आकाश ... फलाय नहीं तेम साधु पण स्तुति गुण पामीने फुलाय नहीं.

... तेम आकाश छेदाय नहीं, तेम साधुना ज्ञानादिक छेदाय नहीं.

... तेम आकाश अनंता छे तेम साधुना गुण पण अनंता छे.

छठ्ठी वृक्षनी ओपमा.

... तेम वृक्ष ... तेम साधु पण ... परीस्रा सहे अने ... कायना ...

... तेम वृक्ष ... फलादिक दश वस्तुनी शाखा थाय तेम साधुने पण सेववाथी दश वस्तुनी ... ... सत्र ... समण नाणे इत्यादिक.

५. जेम मृग रोग आवे स्वजनादिकनुं शरण न वांछे तेम साधु पण रोग आवे स्वजनादिकनुं शरण न वांछे.

६. जेम मृग झाडना मुळ पासे बेसी रहे तेम साधु पण निर्वद्य स्थानके अंगउपांग संकोची बेसे.

७. जेम मृग रोग गये वनमांहे स्वइच्छाए विचरे तेम साधु पण निर्विघ्नपणे पृथ्वी उपर विहार करे.

नवमी धरतीनी ओपमा.

१. जेम धरतीने सर्व लोको खणे खोदे पण बोले नही तेम साधु पण परीसहह समे पण बोले नही.

२. जेम धरती धन धान्यादिके भरी छे तेम साधु पण ज्ञानादि संवेग गुणे भर्या छे.

३. जेम धरती सर्व बीजनी उत्पत्तिनुं कारण छे तेम साधु पण सर्व सुखनी उत्पत्तिना कारण छे.

४. जेम धरतीने पुजे तो राग न धरे, छेदे तो द्वेष न करे तेम साधु पण पुंजतां छेदतां राग द्वेष न करे.

५. जेम धरतीमां अनेक रंग छे तेथी धरादिक शोभावे तेम साधु पण सुत्रार्थ ढाल काव्य हेतु युक्ति प्रस्ताव जोडीने पोतानी बुद्धिथी लोकने रंग राग चढावे.

६. जेम धरती [illegible] पण [illegible] तथा धैर्य गुणे करी सर्व कालमां नमाडे.

बारमी वायरानी ओपमा.

१. जेम पवन सर्वे जायगाए विचरे पण क्यांय खळाय नहि, तेम साधु पण प्रतिबंध रहित विहार करे छे.

२. जेम पवन हलवो होय, तेम साधु पण द्रव्ये अल्प उपधि भावथी राग द्वेष रहित होय.

३. जेम पवन फूलनी वासनाने दूर लइ जाय, तेम साधु पण चतुर्विध संघनी करणी क्रियादिकना गुणरूप वासना देशांतरे विस्तारे.

४. जेम पवन कोइना राख्यो न रहे, तेम साधु पण कोइना राख्या न रहे.

५. जेम पवनने कोइ साथे स्नेह नहि, तेम साधु पण निःस्नेह थका संजमने विषे विचरे.

६. जेम पवन धूळ रजने दूर करे, तेम साधु पण कर्म रजने दूर करे.

७. जेम पवन गरमी ताप दूर करे, तेम साधु पण उपशम शीतळताए करीने क्रोधादिक अग्नि तथा चिंता, शोग, सताप दूर करे. ए सर्व पवनी वायरानी ओपमा जाणवी.

उ०—सत्तावीस करोड पल्योपम, सत्तोतेर करोड पल्योपम, सीत्तेर लाख पल्योपम, सित्तोतेर हजार पल्योपम; सातसें सीत्तेर पल्योपम अने एक पल्योपमना नव भाग करीए तेमांथी आठ भाग प्रमाणे शुभ देवतानुं आउखुं बांधे.

३. प्र०—एक पदना शुद्ध समकीत सहीत संवर करे तो तेनुं शुं फळ थाय ?

उ०—त्रणसें करोड पल्योपम, ओगणचालीस करोड पल्योपम, बावीस हजार पल्योपम, बसें ने बासठ पल्योपम अने एक पल्योपमना आठ भाग करीए तेमांथी सात भाग प्रमाणे शुभ देवतानुं आउखुं बांधे.

४. प्र०—एक मुहूर्त शुद्ध समकीत सहीत सामायक करे तो तेनुं शुं फळ थाय ?

उ०—बाणुं करोड पल्योपम, ओगणसाठ लाख पल्योपम, पचीस हजार पल्योपम, नवसेंने पचीस पल्योपम अने एक पल्योपमना सात भाग करीए तेमांथी त्रण भाग प्रमाणे शुभ देवतानुं आउखुं बांधे.

५. प्र०—एक पहोरनो संवर करे तो शुं फळ थाय ?

उ०—छेतालीस करोड पल्योपम, ओगणत्रीस लाख पल्योपम, बार हजार नवसेंने सडसठ पल्योपम अने एक पल्यना छ भाग करीए तेमांथी चार भाग प्रमाणे शुभ देवतानुं आउखुं बांधे.

जाणवणुं. कार्यो करतां जीव उत्पाद व्यय अने ध्रुव. उत्पाद करतां उपजवुं, व्यय करतां नाश थवुं, ध्रुव करतां निजना अन्वय अने आधार. अन्वय करतां पोते रहेनार अने आधार करतां रहेनार. आधेय वस्तु अने आधार भाजन, पात्र द्रव्यना अ पद आकाश, आर्तध्यान अने भोगीआधार. उदाहरण--जेम के घासमां दूध छे, पण गायमां दूध छे, ए प्रमाणे दूध घासमां छे पण कहीशुं [illegible] छे, मुख्यता अने गौणता प्रमाण नयना मार्गथी द्वार प्रमाणे जाणवा. उत्सर्ग अने अपवाद ए बे प्रमाण नयना समजवाथी द्वार प्रमाणे जाणवा. मान्या प्रमाण चार प्रत्यक्ष, परोक्ष, अने आगम प्रमाण चार पीडस्थ, पदस्थ, रूपस्थ, रूपातीत. जीव चार-प्रमाण नयना बोलवा द्वार प्रमाण जाणवा. जागरण त्रण—बुध जागरण, अबुद्ध जागरण, सुदक्खु जागरण. केवल ज्ञानीनी ते बुधपणे प्रबुद्ध जागरिका, छद्मस्थ [illegible] ते अबुद्ध जागरिका, शुद्ध श्रावक श्रावकादिकना जाग तेनी आवश्यकता [illegible] जागरिका, [illegible] जागरण [illegible] जागरिका, धर्म जागरिका, कुटुंब जागरिका. ए त्रण जागरिकाना [illegible] जागरणना [illegible] जाणवा.

॥ इति श्री नय प्रमाणनो थोकडो संपूर्ण. ॥

कठण मन बाहेर पण कठण ते गोळानी. ४.

३१. ए रीते चार प्रकारना पुरुष जाणवा–एक पुरुष उपरथी कठोर बोले पण मनमांही भलाइ घणी नरम ते माता पीता अथवा भणावनार. १, एक उपर मीठुं बोले, पण मनमां घणुं कठण ते कोई दुश्मन अथवा अभिमान मा. २, एक पुरुष उपर मीठुं बोले, अने मनमां पण घणुं हित करे ते साधु मुनिराज. ३, एक पुरुष मोढे कडवाबोलो अने पेटमां पण खोटा विचार ते पापी जीव. ४.

३२. चार प्रकारे उपमा—छती वस्तुने अछती उपमा ते नर्गादि देवलोक सरीखी. १, अछती वस्तुने छती उपमा–आम्र, दूध जेवी. २, अछती वस्तुने छती उपमा ते–चार गाउनो कुवो वाळथी भरीये, एक एक वाळ वरसे सो वरसे त्यारे एक पल्य थाय ते. ३, छती वस्तुने छती उपमा ते गोळ, साकर जेवो. ४.

३३. चार प्रकारे निर्जरा–घणी वेदना अने थोडी निर्जरा ते सातमी नरकवाळाने. १, थोडी वेदना अने घणी निर्जरा ते सामान्य साधुने २, घणी वेदना अने घणी निर्जरा ते पडिमाधारी तथा जिनकल्पी साधुने. ३, थोडी वेदना अने थोडी निर्जरा ते अनुत्तर विमानना देवताने. ४.

३४. चार ठेकाणे कषायनो वासो—क्रोधनो वासो कपाळमां. १, माननो वासो गरदनमां. २, मायानो वासो हैयामां. ३, लोभनो वासो सर्वांगमां. ४.

॥ अथ श्री साधुनी चोराशी ओपमानो थोकडो. ॥

॥ गाथा ॥ उरग गिरी जलण सागर । नभ तल तरु गण समोय जोहार ॥
भमर माय धरणी जल रुह । रवि पवण समयवो समणो ॥ १ ॥

श्रीअनुयोगद्वार सूत्रमां चार प्रकारे सामायक कही छे ते प्रथम समकित सामायक. १, बीजी सूत्र सामायक. २. त्रीजी देशव्रति सामायक ३, चोथी सर्वव्रति सामायक. ४, हवे ते चारनो अर्थ कहे छे:-

प्रथम समकित सामायक ते, साचा देव, गुरु, धर्म, ए त्रण तत्त्वने रुडी रीते धारे ते. बीजी सूत्र सामायक ते तत्त्वज्ञान शीखवा रुप लक्षण. त्रीजी देश व्रति सामायक ते कांइक व्रति अव्रति रुप लक्षण. चोथी सर्व व्रति सामायक ते सर्व सावद्यजोगना त्यागरुप लक्षण. ४ तेमां सर्व व्रति सामायकना धणी तो साधु महा पुरुष होय ते साधु उपर १२ ओपमा सर्पादिकने दृष्टांते करी चोराशी भेद कहे छे.

प्रथम साधुने सर्पनी सात ओपमा कहे छे.

१. पहेली ओपमाए जेम सर्प अनेरानां कीधां घर भोगवे पण पोते करे नहि तेम साधु महा पुरुष पण

बीजी पर्वतनी सात ओपमाओ साधु साथे जोडे छे.

१. जेम पर्वत अनेक औषधीए करी सहीत छे तेम साधु पण लब्धिरूप औषधीए करी सहीत छे.

२. जेम पर्वत वायरे करी डोले नहि, तेम साधु पण बावीश परीसहथी डोले नहि.

३. जेम पर्वत अनेक जीव पशु पंखी आदिकने शरणभुत छे तेम साधु महापुरुष छकायना जीवने तथा संसारमां बुडतांने शरणभुत छे.

४. जेम पर्वतमांथी पाणीनां झरणां नदी नीकळे छे तेथी धान्य नीपजे, तेम साधु माहापुरुषना हृदयथी नीगमादिक सात नय तथा ज्ञानरूप नदी नीकळे तेथी धर्मक्षेत्र नीपजे.

५. जेम पर्वत मांहे मेरु पर्वत मोटो छे तेम सर्व वेष मांहे साधुना वेस तथा मुनिना गुण मोटा छे.

६. जेम पर्वत रत्नादिके करी शोभे छे, तेम साधु पण ज्ञानादिके करी शोभे छे.

७. जेम पर्वत सर्व धरतीनी तथा क्षेत्रनी मरजादानो करणहार छे तेम साधु पण धरमनी मरजादाना करणहार छे.

त्रीजी अग्निनी ओपमा.

१. जेम अग्नि तेजे करीने देदिप्यमान छे तेम साधु महापुरुष पण तप तेजे करीने देदिप्यमान छे.

आकाश आलंबन रहित छे तेम साधु पण गृहस्थादिकनी नेश्राए (आलंबन) रहीत छे.

जेम आकाश धर्मास्ति कायादिक सर्व पदार्थनुं भाजन छे तेम साधु पण पंचाचार–पांच सुमती, त्रण [illegible] गुणादिकना भाजन छे

जेम आकाश वरसादथी भीजातुं नथी तेम साधु पण आळ, नींदा, दुष्ट वचन सांभळवाथी [illegible] नथी

तेम आकाश [illegible] प्रमाद करवाथी नहीं तेम साधु पण स्तुति गुण पामीने फुलाय नहीं.

जेम [illegible] र नथी. तेम साधुना ज्ञाना दिक छेदाय नहीं.

जेम आकाश अनंता छे तेम साधुना गुण पण अनंता छे.

[illegible] वृक्षनी ओपमा.

जेम वृक्ष [illegible] ताप सहे अने पोताने छांया करे तेम साधु पण परीसह परीसहा सहे अने छ-[illegible]

जेम वृक्ष नमता थका फलादिक दश वस्तुनी प्राप्ती थाय तेम साधुने पण सेववाथी दश बोलनी [illegible]. साधु सहु भगवंती समण नाण इत्यादिक.

धारे तेने सर्वेद्र माने. पूर्वोक्त रीते चारे बोल उपयोग सहीत समजवा. ...

द्रष्टांत आपे छे. निगम नयवाळाए सामान्य निगम नयवाळाने पूछ्युं के भाइ, तुं क्यां रहे छे ? त्यारे तेणे कह्यो के लोकमां रहुं छुं. लोक त्रण छे तो तुं कया लोकमां रहे छे ? तो कहे के हुं तीर्छा लोकमां रहुं छुं. तिर्छा लोकमां तो असंख्याता द्वीप समुद्र छे तेमां कया द्वीपमां ? तो ते कहे के जंबुद्वीपमां. जंबुद्वीपमां घणां क्षेत्र छे तो कया क्षेत्रमां ? तो कहे के भरतक्षेत्रमां. भरतक्षेत्र बे छे तो कया भरतमां ? दक्षिण भरतमां. दक्षिण भरतमां घणा नगर छे, तो कया नगरमां ? पाटलीपुरमां. पाटलीपुरमां घणा पाडा छे, तो कया पाडामां ? देवदत्त ब्राह्मणना पाडामां. ते पाडामां घणां घर छे तो कया घरमां ? मारा आवास घरमां रहुं छुं. अहीं सुधी निगम नय अने व्यवहार नयवाळाने संवाद चाल्यो त्यारे संग्रह नयवाळो कहे के एम कहेने मारा स्वार्थीआ प्रमाणे पलंगे के हुं सुवउं पलंगमां रहुं छुं त्यारे ऋजुसूत्र नयवाळो कहे के एम कहेने मारा आत्माए आकाश प्रदेश अवगाहीआ एटलामां रहुं छुं. वळी शब्दादिक त्रण नयवाळा कहे के एम कहेने मारा उपयोग आत्मामां रहुं छुं ए पहेलुं द्रष्टांत संपूर्ण.

बीजुं द्रष्टांत पाल्यानुं. कोइ सुतार पाल्यो बनाववा माटे लाकडुं कापवा चाल्यो त्यारे कोइए पूछ्युं के क्यां जाओछो ? तो कहे के पाल्यो कापवा. वळी पाछो लाकडुं कापे छे त्यारे पूछ्युं के शुं कापे छे ? त्यारे कहे के पाल्यो कापुं छुं. कापीने तेने घडवा मांडयो त्यारे पूछ्युं के ? शुं करो आल्यो तो कहे के पाल्यो, घडतां पूछ्युं के

प्रभाव शब्दे करी जणाय विगेरे. कारणेणं कहेता सहचानुं कारण [illegible]
तालरनुं कारण कदंब, पण कदंबनुं कारण तालर नहीं. घडानुं कारण माटी, पण माटीनुं कारण घडो नहीं, कपडानुं कारण तंतु, पण तंतुनुं कारण कपडुं नहीं. तेमज मुक्तिनुं कारण ज्ञान, दर्शन अने चारित्र, पण ज्ञान, दर्शन अने चारित्रनुं कारण मुक्ति नहीं. गुणेणंना चार भेद छे, ते कहे छे–पांडामां रसनो गुण, फूलमां सुगंधनो गुण, सोनामां कमळादिनो गुण. अने कपडामां फरसनो गुण. अवेणं कहेतां शींगडे करीने भेंस, पांखे करीने मोर, कलगीए करीने कुकडो. अने पुंछे करी चमरी गाय, दंतुशळे करी हाथी, बे पगे करी मनुष्य, चार पगे करी पशु, घणा पगे करी कानखजुरो. चोटले करी कुंवारी कन्या, कमरे करी परणेली स्त्री, वगेरे करी सुभट, काव्य अलंकारे करी पंडित, एम एण भेदे घणा जण शीघ्रथी जणाय.

हवे व्यवहारना पांच भेद–आगमेणं कहेता धुमाडाना आगमथी अग्नि, वादळाने आगमे मेह, बगलाना आगमथी सरोवर, तेम उत्तम आचारे करी कुलीन जाणी शकाय. हवे श्रीजी दीठी ग्गाय तेना बे भेद–सामान्य अने विशेष. सामान्य कहेता एक रुपैया जोइ घणा रुपैया जाणी शकाय, एक मारवाडी धोरी जोइ घणा धोरी जाणी शकाय. कोइ देशना मनुष्य जोइ घणा मनुष्य जाणी शकाय, तेमज एक समदृष्टि जोइ घणा समदृष्टि जाणी शकाय. तेने सामान्य दृष्टांत कहीए. हवे विशेष कहेतां जेम कोइ विचक्षण मुनीए विहार

हवे प्रमाण नयना बे भेद-प्रत्यक्ष अने परोक्ष. प्रत्यक्ष कहेतां प्रति नामे अक्ष कहेतां आंख. आत्मानी साथे आत्मा सिवाय बीजानी सहायता विना वस्तुना स्वरूपने जाणे तेने प्रत्यक्ष प्रमाण कहीए. तेना बे भेद-देश थकी अने सर्व थकी. देश थकी ते अवधि ज्ञान, मनःपर्यव ज्ञान, अने सर्व थकी ते केवलज्ञान, केवल दर्शन. तथा इंद्रिओ पण वस्तुना स्वरूपने जाणे. तेने संव्यवहारमां प्रत्यक्ष प्रमाण कहीए. तेना पांच भेद-पांचेंद्रि वीगेरे ५. परोक्ष कहेतां बीजानी सहायताथी वस्तुना स्वरूपने जाणे तेने परोक्ष कहीए. तेना त्रण भेद अनुमान, आगम अने ओपमा. अनुमान प्रमाण नयप्रमाणना थोकडा मुजब जाणवुं अने आगमना बे भेद. लौकिक अने लोकोत्तर. लौकिक आगम कहेतां मिथ्यात्वी, अव्रती, अज्ञानी, आर्त ध्यानी, स्वच्छंदमार्गीयनायी रचे ते. चार वेद, अढार पुराण, चोसठ स्त्रीनी कळा, बहोंतेर पुरुषनी कळा, ज्योतिष, निमित्त, आदि अनेक जाती पढे, तेने लौकिक आगम कहीए. हवे लोकोत्तर आगम जाने कहीए के जे उत्पन्न, ज्ञान, दर्शन धरा, अरिहंत केवली के जेने. त्रिलोक पूजनीक द्वादशांगी वाणी तथा गणधर महाराजनी गुंथेली सत्य द्वादशांगी वाणी के तेना त्रण भेद सुत्तागमे, अत्थागमे, तदुभयागमे. अत्थागमे कहेतां तीर्थंकर महाराजनी अर्थरूप वाणी ते अने अणंतरागमे वळी गणधर महाराज जाणे ते. परंपरागमे कहेतां तेना शिष्य बोले ते. वळी सुत्तागमे कहेतां तेना शिष्य बोले. परंपरागमे कहेतां आगळ बोले. हवे उपमा प्रमाणना चार भेद-

माने. जेमके (घींस पान खरंता, हम्मी डुंदनीआ, अम मीठो तम मीठो, धांगी वापुरीआ). वळी निगम नयना बे भेद-सामान्य अने विशेष. सामान्य कहेतां वस्तुना द्रव्य आश्री स्थिर स्वभाव माने. विशेष कहेतां वस्तुना उत्पाद, व्यय अने ध्रुव आश्री अस्थिर स्वभाव माने बाकी सघळा नय प्रमाण प्रमाणे जाणवुं. इहां संग्रह नय-वाळो सामान्य माने, विशेष माने. सामान्य ते सत्य वस्तुने माने अर्थात सत्ताने माने. उदाहरण-जेमके माटीमां घडो थवानी सत्ता छे ते माटीने घडो माने तथा गामनुं अथवा शहेरनुं स्थान आवे. बाकी नय प्रमाण प्रमाणे समजवुं. व्यवहार नयवाळो सामान्य विशेष सहित माने, उदाहरण-जेमके माटीमां घडो थवानी सत्ता छे पण ज्यारे घडो थाय त्यारे घडो माने वळी घडे तथा गागरमां गळणी गळणी थवानी सत्ता छे पण गळणी गळणी तैयार थाय त्यारे तेने माने. अर्थात सत्ताने नहि माने. हवे चोथो ऋजु सूत्र नयवाळो गया काळनी अने आवता काळनी वात छोडीने वर्तमान काळमां जे वस्तु आपणा पर्यायने भजे, अथवा पोतानी पर्यायमां रहे ते वस्तुने वस्तु माने तेना बे भेद-सूक्ष्म ऋजु सूत्र अने स्थूल ऋजु सूत्र. हवे सूक्ष्म ऋजुसूत्र नयवाळो एक समये जे वस्तु वर्ते तेनी पर्यायने वस्तु माने अने स्थूल ऋजु सूत्र नयवाळो एक नारकीथी मांडी तेत्रीस सागर सुधी आप आपनी स्थितिनी पर्याय मूजब माने तथा एक लिंग माने तथा एक वचन द्विवचन अने बहुवचन ए त्रणमांथी एक माने. उदाहरण—जेमके घट, घडो वगेरे, बाकी विस्तार नय प्रमाणे जाणवुं.

ते पर्याय तेना बे भेद--आत्मभावि अने कर्मभावी. पांचमे बोले द्रव्य, क्षेत्र काळ, अने भाव कहे छे. द्रव्य कहेतां षट् द्रव्य, क्षेत्र थकी लोकालोक, आकाश प्रदेश, काळ थकी अनादि अनंत अने भाव थकीना त्रण भेद-स्वभाव, गुण, अने पर्याय. हवे छट्ठे बोले द्रव्य अने भाव कहे छे. द्रव्य कहेतां उपयोग वगर शून्य तथा कार्यने जाणे नहि ते, भाव कहेतां उपयोग करी सहीत तथा कार्यने जाणे ते. वळी मारकता, घायकता जाणे तेने भाव कहीये. ते उपर भमरानुं दृष्टांत नय प्रमाण मुजब जाणवुं. सातमे बोले कारण अने कार्य कारण कहेतां कार्यने नजीक करे ते कारण. आठमे बोले निश्चे अने व्यवहार नय प्रमाण मुजब. नवमे बोले उपादान अने निमित्त कहे छे. गायनुं निमित्त, गोवाळ के जेमांथी दूध पेदा थयुं तेमज दूधनुं निमित्त मेळवण के जेमांथी दहीं पेदा थयुं, तेमज दहींनुं निमित्त रवैयो के जेमांथी माखण पेदा थयुं, तेमज माखणनुं निमित्त अग्नि के जेमांथी घी पेदा थयुं, तेमज चेलानुं निमित्त गुरु के जेमांथी ज्ञान प्राप्त थयुं, तेमज स्त्रीनुं निमित्त पुरुष, के जेमांथी संतान पेदा थयुं. जे वस्तुमांथी वस्तु थाय ते उपादान अने जे वस्तु कार्य नीपजाववामां सहाय आपे ते निमित्त जाणवुं. दशमे बोले गुण अने गुणी तेनो विस्तार नय प्रमाण मुजब जाणवो.

अग्यारमे बोले सामान्य अने विशेष सामान्य कहेतां अति व्यापी अने विशेष कहेतां देश. हवे बारमा द्वारथी ते पंदरमा द्वार सुधी नय प्रमाण मुजब समजवुं.

अवक्तव्य ७. हवे स्याद् कहेवानुं कारण एवुं छे के वस्तुना अनेक धर्म छे अने एक धर्म कहेवाथी बीजानो नाश थाय तेथी बीजा धर्मना स्थापनाथे स्याद्पदनी योजना करवी पडी. एक समयमां एक वस्तुमां साते भांगा लागे ते घडा उपर उतारवामां आवे छे. घडामां घडानां कंइ पीत नास्ती अथवा घडानां द्रव्य, गुण, पर्याय, भाजन, ते अवकाश विकासरूप अवगहना, काळ ते आदिथी अनंत शुद्ध भाव ते अस्ती (गुणपर्यायनी अवस्था) घडामां अवकाश विकासरूप अवगहना, काळ ते आदिथी अनंत शुद्ध भाव ते अस्ती. वळी घडानुं पट कहेतां कपडाना द्रव्य क्षेत्र काळ भावनी नास्ती. बन्ने धर्म साथे रह्या छे. जेमके अस्ती नास्ती. वळी घडानुं पट कहेतां कपडाना द्रव्य क्षेत्र काळ भावनी नास्ती. वळी घडामां व्यक्तव्यता पण छे केमके उपरना बन्ने धर्म पण छे तो एक समयमां व्यक्तव्यता केम कही शकाय. वळी घडामां स्याद् अस्ती अव्यक्तव्यता कंइ पीत अस्ती अव्यक्तव्यता छे, कारण के घडामां घडाना द्रव्य क्षेत्र काळ भावनी अस्ती छे पण वाणीनी व्यक्तव्यता एक समे होय नहीं माटे अस्ती अव्यक्तव्यता. वळी घडामां स्याद् नास्ती अव्यक्तव्यता कंइ पीत नास्ती अव्यक्तव्यता छे केमके कपडामां द्रव्य क्षेत्र काळ भावनी नास्ती छे पण वाणीनी व्यक्तव्यता छे. केमके स्व द्रव्यादिकनी अस्ती छे अने पर द्रव्यादिकनी नास्ती छे पण बन्नेनी व्यक्तव्यता एक समयमां थाय नहीं तेमज कोइ प्रश्न करे के अने कहेवामां पण दोष छे कारण के वस्तु एकांतिक छे. उपर-अनेकांत छे तेना अनेक प्रकार छे. स्याद् एकांत अने स्याद् अनएकांत तेना पण बे प्रकार छे सम्य अने मिथ्या. सम्य एटला वस्तु ने अपेक्षा रहित आगमनुं यथार्थ प्रतिपादन करनार. त्रेवीसमे लब्धि

श्रावक आदिनो धर्म क्रियानो विधि कहेलो ते. चरितानु याद कहेतां महान पुरुषोना चरित्रादिक कहेवा ते.

पर्यायमे बोले समवायना पांच भेद-काळ, स्वभाव, निमित्त, पुर्वाकार, अने पूर्वकर्म ए पांच.

हवे काळ कहेतां स्थिति पाके त्यारे मोक्ष जाय. स्वभाव कहेतां भविपणुं होय तो मोक्ष जाय. निमित्त कहेतां निमित्त होय तो सामग्री मळे त्यारे मोक्षे जाय. पुर्वाकार कहेतां शुद्ध पराक्रम फोरवे त्यारे मोक्षे जाय. पूर्व कर्म कहेतां पुर्व कर्मनी सामग्री होय तो मोक्षे जाय. ए पर्याप्त द्वार.

स्याद्वादनो विशेष समजण कहे छे-सप्तभंगीना सात भांगा स्याद् अस्ति कहेतां जीव पोताना द्रव्य, क्षेत्र, काळ, भाव भावथी अस्ति छे. १. स्याद नास्ति कहेतां जीव विना बीजा पांच द्रव्यनी द्रव्य क्षेत्र काळ भावनी जीवमां नास्ति छे. २. स्याद अस्ति नास्ति कहेतां जीवमां जीव, द्रव्य, क्षेत्र काळ भाव अस्तिपणे छे अने बीजा पांच द्रव्यना द्रव्य, क्षेत्र, काळ, भाव नास्तीपणे छे ते एक समये रह्या छे. ३. स्याद अव्यक्त कहेतां जीवमां पोताना द्रव्यादिक अस्तिपणे रह्या छे अने परना नास्तीपणे एक समये रह्या छे. तेनुं वर्णन वचन द्वारे कहेता असंख्याता समय लागे छे माटे एक समये कहेवाय नहि. ४ स्याद् नास्ति अव्यक्त कहेतां जीवमां पोताना द्रव्य क्षेत्र, काळ, भाव जे अस्तीपणे रह्या छे तेनुं वर्णन एक समयमां करी न शकाय. ५. स्याद अस्तीनास्ति अव्यक्त कहेतां जीवमां पर द्रव्यादिक नास्तीपणे रह्या छे, तेनुं

वर्णन एक समयमां करी न शकाय. ६. स्याद अस्तिनास्ती युगपत अव्यक्तव्यता कहेतां जीवमां पोताना अने परनां द्रव्यादिक अस्तीनास्तीपणे रह्या छे तेनुं युग पत वर्णव न करी शकाय ते. ७.

हवे भांगो-१, आंक-१११ स्याद्वाद शैलीए करी जैन धर्मने जाणे नहि, आदरे नहि पाळे नहि ते एकांत मिथ्यात्वि जीव.

भांगो बीजो आंक-११२ जाणे नहि, आदरे नहि, पाळे छे ते तापसादिक मिथ्यात्वि.

भांगो त्रीजो आंक-१२१ जाणे नहि, आदरे छे पण पाळे नहि ते द्रव्यलींगी जती आदिक.

भांगो चोथो आंक-१२२ जाणे नहि पण आदरे छे अने पाळे छे ते अभव्यादिक.

भां पांचमो आंक-२११ जाणे छे पण आदरे नहि, पाळे नहि ते स्रेणीकादिक समदृष्टि.

। आंक-२१२ जाणे छे, आदरे नहि पण पाळे छे ते अनुत्तर विमानना देवता.

मो आंक-२२१ जाणे छे आदरे छे पण पाळे नहि ते स्वलींगी साधु जे घरडा मांदा रोगी वगेरे.

आठमो आंक २२२ जाणेछे, आदरेछे, अने पाळे पण छे ते स्वलींगी साधु चार तीर्थ जाणवा.

॥ इति श्री प्रमाण नयनो थोकडो संपूर्ण ॥

॥ अथ श्री त्रण जाग्रिकानो थोकडो.

श्री वीर भगवानने गौतमस्वामि पूछता हवा के, हे भगवान ! जाग्रिका केटला प्रकारे कही छे ? भगवान कहे हे गौतम ! जाग्रिका त्रण प्रकारनी कही छे ते सांभळ—१. धर्म जागरण, २. अधर्म जागरण, ३. सुदखु जागरण, तेमां प्रथम धर्म जागरणना चार भेद—१. आचार धर्म, २ क्रिया धर्म, ३ दया धर्म, ४ स्वभाव धर्म.

तेमां प्रथम आचार धर्मना पांच भेद—१ ज्ञानाचार, २ दर्शनाचार, ३ चारित्राचार, ४ तपाचार, ५ वीर्याचार. तेमां ज्ञानाचारना ८ भेद, दर्शनाचारना ८ भेद, चारित्राचारना ८ भेद, तपाचारना १२ भेद, वीर्याचारना ३ भेद. ए रीते ३९ थया. हवे तेनो विस्तार कहे छे.

ज्ञानाचारना ८ भेदः—१ ज्ञान भणवाने वखते ज्ञान भणवुं, २ ज्ञान लेतां विनय करवो. ३ ज्ञाननुं बहु मान करवुं. ४ ज्ञान भणतां यथाशक्ति तप करवो. ५ अर्थ तथा गुरुने गोपववा नहि, ६ अक्षर शुद्ध, ७ अर्थ शुद्ध, ८ अक्षर अर्थ बन्ने शुद्ध भणे.

॥ अथ श्री त्रण जाग्रिकानो थोकडो.

श्री वीर भगवानने गौतमस्वामि पूछता हवा के, हे भगवान ! जाग्रिका केटला प्रकारे कही छे ? भगवान कहे हे गौतम ! जाग्रिका त्रण प्रकारनी कही छे ते सांभळ—१. धर्म जागरण, २. अधर्म जागरण, ३. सुदख्खु जागरण, तेमां प्रथम धर्म जागरणना चार भेद—१. आचार धर्म, २ क्रिया धर्म, ३ दया धर्म, ४ स्वभाव धर्म.

तेमा प्रथम आचार धर्मना पांच भेद—१ ज्ञानाचार, २ दर्शनाचार, ३ चारित्राचार, ४ तपाचार, ५ वीर्याचार. तेमा ज्ञानाचारना ८ भेद, दर्शनाचारना ८ भेद, चारित्राचारना ८ भेद, तपाचारना १२ भेद, वीर्याचारना ३ भेद. ए रीते ३९ थया. हवे तेनो विस्तार कहे छे.

ज्ञानाचारना ८ भेद:—१ ज्ञान भणवाने वखते ज्ञान भणवुं, २ ज्ञान लेतां विनय करवो. ३ ज्ञाननुं बहुमान करवुं. ४ ज्ञान भणतां यथाशक्ति तप करवो. ५ अर्थ तथा गुरुने गोपववा नहि, ६ अक्षर शुद्ध, ७ अर्थ शुद्ध. ८ अक्षर अर्थ बंने शुद्ध भणे.

दर्शनाचारना ८ भेदः—१. जैन धर्ममां शंकारहितपणुं, २. पाखंड धर्मनी वांछा रहित, ३. करणीना फळनुं संदेहरहितपणुं, ४. पाखंडीना आडंबर देखी मुंझाय नहि, ५. स्वधर्मनी प्रशंसा करे, ६. धर्मथी पडताने स्थिर करे, ७. स्वधर्मनी भक्ति करे, ८. जैनधर्मने अनेक रीते दीपावे—कृष्ण, श्रेणीकनी पेरे.

चारित्राचारना ८ भेदः—१ इर्यासुमति, २ भाषासुमति, ३ एषणासुमति, ४ आयाणभंड मत निखेवणा सुमति, ५ उचारपासवणखेल,जळ, संघाण परिठावणीआ सुमति, ६ मन गुप्ती, ७ वचन गुप्ती, ८ काय गुप्ती.

तपाचारना बार भेदः—छ बाह्य, अने छ अभ्यंतर. ए बार.

छ बाह्य तपनां नाम कहेछे:—१. अणसण. २. उणोदरी, ३. वृत्ति संक्षेप, ४. रस परित्याग, ५.काय कलेश, ६. इंद्रिय प्रतिसंलीनता. ए छ.

अभ्यंतर तपना छ भेदः—१ प्रायश्चित, २ विनय, ३ वैयावच्च, ४ सज्झाय, ५ ध्यान, ६ कायोत्सर्ग एम कुल बार भेद तपाचारना जाणवां तेमां इहलोक परलोकना सुखनी वांछा रहित तप करे, अथवा आजीवीका रहित तप करे ए तपना बार आचार जाणवा.

वीर्याचारना त्रण भेदः—१. बळ, वीर्य, धर्म काममां गोपवे नहि, २. पूर्वोक्त ३६ बोल्मां उद्यम करे, ३. शक्ति अनुसारे काम करे. एवं ३९ भेद आचार धर्मनां कह्या.

हवे बीजो क्रिया धर्म तेना सीत्तेर भेदना नामः—चार प्रकारे पिंड विशुद्धि ४, पांच सुमति. ५, बार

प्रकारनी भावना. १२, साधुनी बार पडीमा १२, पांच इंद्रिनो निरोध. ५, पचीस प्रकारनी पडीलेहणा. २५, त्रण गुप्ति. ३, चार अभिग्रह. ४, एवं ७०.

हवे श्रीजो दया धर्म तेना आठ भेदना नाम कहे छे:—१. स्वरूप दया ते पोताना आत्माने पापथी बचावे ते, २. पर दया ते बीजा जीवनी रक्षा करवी ते, ३. द्रव्य दया ते देखादेखी दया पाळे ते, अथवा सगपणथी जीवनी रक्षा करवी ते, अथवा कुळ आचारे दया पाळे ते, ४. भाव दया ते ज्ञानना जोगे करीने जीवने जीवात्मा जाणीने ते उपर अनुकंपा लावी तेनो जीव बचाववो ते, ५. व्यवहार दया ते जेवी श्रावकने दया पाळवानी कही छे ते प्रमाणे ते पण अनेक कामकाज करतां जतना करवी ते, ६. निश्चय दया ते आपणा आत्माने कर्मबंधथी छोडाववो जेनो गुणगुणी ए छे के पुद्गल परमाणु छे तेना उपरथी ममता उतारीने तेनो परिचय छांडीने आपणा आत्माना गुणमां रमण करवुं. जीवनुं कर्म रहीत शुद्ध स्वरूप प्रगट करवुं ते निश्चय दया चौदमा गुणस्थानने अंते संपूर्ण थाये, ७. स्वरूप दया ते कोइ जीवने मारवाने भाव थयो ते जीवने मारी नांखे व्यवहारे अने शरीर मातां करे सारसंभाळ ते ए दया उपरथी देखाव मात्र छे परंतु पाछळथी ते जीवने मारवाना परीणाम छे ते उत्तराध्ययन सूत्रना गाथा अध्ययने वांचवाना अधिकारथी समजवुं ८. अनुबंध दया ते जीवने त्रास पमाडे पण अंतरथी तेने साता देवानो कामी छे ते. जेमके पिता पुत्रने रोग मटाडवाने अर्थे कडवुं औषध पाय पण अंतरथी तेनुं भलुं चहाय छे तथा जेम पीता पुत्रने भणी शीखा-

मण आपवा माटे उपरथी तजना करे. मारे पण अंतरथी तेना गुण वधारवा माटे भलुं चहाय छे.

चोथो स्वभाव धर्म कहे छे. ते जे वस्तु जीव अथवा अजीव तेनी जे प्रणित छे तेना बे भेदः—तेमां एक शुद्ध स्वभावथी अने बीजो कर्मना संजोगथी अशुद्ध भणती छे ते जीवने विषय कषायना संजोगथी विभावना थाय छे. हवे जीव अने पुद्गलने विभाव छे तेने दूर करीने जीव आपणा ज्ञानादिक गुणमां रमण करे ते स्वभाव धर्म अने पुद्गलनो एक वर्ण एक गंध एक रस बे फरसमां रमण थाय ते. पुद्गलनो शुद्ध स्वभाव धर्म जाणवो. ए सिवाय बीजां चार द्रव्यमां स्वभाव धर्म छे पण विभाव धर्म नथी ते चलण गुण, स्थिर गुण, अवकाश गुण, वर्तना गुण, ते पोतपोताना स्वभावने छोडता नथी ते माटे शुद्ध स्वभाव धर्म छे. ए चार प्रकारनी धर्म जागरण कही. हवे बीजी अधर्म जागरण कहे छे ते संसारमां धन कुटुंब परिवारनो संजोग मेळववो तेने माटे आरंभादिकनुं करवुं, तेनी रक्षा करवी, तेना उपर द्रष्टि राखवी ते अधर्म जागरण जाणवी. त्रीजी सुदखु जागरण कहे छे.ते सु कहेतां भली, दखु कहेतां चतुराइवाळी जागरण,ए जागरण श्रावकने होय छे. केमके सम्यक, ज्ञान, दर्शन, सहीत धन कुटुंबादिक तथा विषय कषायने खोटा जाणे छे. देशथी निवर्त्या छे, उदय भावथी उदासीनपणे रहे छे, त्रण मनोरथ चींतवे छे, ते सुदखु जागरीका जाणवी.

॥ इति श्री त्रण जागरणनो थोकडो संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री छकायना भवनो थोकडो.

श्री गौतम स्वामि वीर भगवानने वंदणा नमस्कार करी पूछता हवा के, हे भगवान! छकायना जीव अंतर मुहूर्तमां केटला भव करे ?

वीर भगवाने कह्यु के गौतम ! पृथ्वी, पाणी, अग्नि, वायरो ए जघन्य एक भव करे, उत्कृष्टा बार हजार आठसें चोवीस भव एक अंतर मुहूर्तमा करे. अने वनस्पतिना बे भेद ते प्रत्येक अने साधारण. इहां प्रत्येक जघन्य एक भव उत्कृष्टा बत्रीस हजार भव करे अने साधारण जघन्य एक भव अने उत्कृष्टा पांसठ हजार पांचसें छत्रीस भव करे. बे इंद्रिय जघन्य एक भव अने उत्कृष्टा एंशी भव करे. तेइंद्रिय जघन्य एक भव अने उत्कृष्टा साठ भव करे. चौरिंद्रिय जघन्य एक भव अने उत्कृष्टा चालीस भव करे. असंज्ञी तिर्यंच जघन्य एक भव अने उत्कृष्टा चोवीस भव करे. संज्ञी तिर्यंच अने संज्ञी मनुष्य जघन्य अने उत्कृष्टो एक भव करे.

॥ इतिश्री छकायना भवनो थोकडो संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री संज्ञा पदनो थोकडो ॥

श्री पन्नवणाजी सूत्र पद आठमे संज्ञा पदनो थोकडो चाल्यो तेमां श्री गौतम स्वामि वीर भगवानने पूछ्यं एम के हे भगवान ! संज्ञा केटला प्रकारे कही छे? भगवाने कह्युं, हे गौतम ! संज्ञा दश प्रकारे कही छे:–

आहार संज्ञा १, भय संज्ञा २, मैथुन संज्ञा ३, परिग्रह संज्ञा ४, क्रोध संज्ञा ५, मान संज्ञा ६, माया संज्ञा ७, लोभ संज्ञा ८, ओघ संज्ञा ९, लोक संज्ञा १०, ए दश भेद. हवे आहार संज्ञा चार प्रकारे उत्पन्न थाय. ते कोठो खाली थवाथी. १, क्षुधा वेदनी प्रगट थवाथी. २, आहार नजरे जोवाथी. ३, आहारनी चितवणा करवाथी. ४, भय संज्ञा चार प्रकारे उत्पन्न थाय–मोहनीना उदयथी. १, भय नजरे जोवाथी. २, अधैर्यपणाथी. ३, भयनी चितवणा करवाथी. ४, मैथुन संज्ञा चार प्रकारे उत्पन्न थाय–वेद मोहनिना उदयथी १, हाड, मांस, लोही वगेरेथी शरीर पुष्ट थवाथी. २, स्त्रीने नजरे जोवाथी. ३, स्त्रीनी चीतवणा करवाथी ४.

परिग्रह जोवाथी. ३, परिग्रहनी विलरणा करवाथी ४. ए चार. हवे तेनो अल्प बहुत्व कहे छेः-

नारकी—सर्वथी थोडी मैथुन संज्ञा तेथी आहार संज्ञा संख्यात गुणी तेथी परिग्रह संज्ञा संख्यात गुणी तेथी भय संज्ञा संख्यात गुणी.

तिर्यंचमां भेमार्भा—सर्वथी थोडी परिग्रह संज्ञा तेथी मैथुन संज्ञा संख्यात गुणी तेथी भय संज्ञा संख्यात गुणी तेथी आहार संज्ञा संख्यात गुणी.

मनुष्यमां मयाणी—सर्वथी थोडी भय संज्ञा तेथी आहार संज्ञा संख्यात गुणी तेथी परिग्रह संज्ञा संख्यात गुणी तेथी मैथुन संज्ञा संख्यात गुणी.

देवतामां अभमी—सर्वथी थोडी आहार संज्ञा तेथी भय संज्ञा संख्यातगुणी तेथी मैथुन संज्ञा संख्यात गुणी तेथी परिग्रह संज्ञा संख्यात गुणी.

॥ इतिश्री संज्ञा पदनो थोकडो संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री भाषा पदनो थोकडो. ॥

श्री पन्नवणाजी सूत्र पद ११ मे भाषा पदनो थोकडो चाल्यो ते कहे छे:-

श्री गौतमस्वामी वीर प्रभुने पूछता हवा के, हे भगवान ! भाषा केटले प्रकारे कही छे ?

भगवान कहे छे, हे गौतम ! ते भाषा सत्तर भेदे कही छे तेनां नाम—आदी. १, उत्पति. २, संठाण. ३, परीयत्र. ४, द्रव्य. ५, क्षेत्र. ६, काळ. ७, भाव. ८, दीशा. ९, स्थिति. १०, अंतर. ११, ग्रहण नीसर्ग. १२, सं-मुकं. १३, कारण. १४, भेद. १५, अल्प बहुत्व. १६, पर्याप्ती अपर्याप्ती. १७.

हवे तेनों विस्तार कहे छे-आदी जीवथी १, उत्पति शरीरथी. २, संठाण वजने आकारे. ३, परीयत्र लोकने छेडे अटके. ४, द्रव्यथी अनंत पुद्गल प्रदेशी खंधा ग्रहण करे त्यारे भाषा बोलाय. ५, क्षेत्रथी असंख्याता आकाश प्रदेश अवगाह्या पुद्गल ग्रहण करे त्यारे भाषा बोलाय. ६, काळथी जघन्य एक बे त्रण जावत् १०, संख्याता असंख्याता समयनी स्थितिनां पुद्गल ग्रहण करे त्यारे भाषा बोलाय. १ जघ-

पर्याप्ति. १५, मीश्र अने वहेवार ए वे भाषा अपर्याप्ति. हवे सत्य भाषाना दश बोल कहे छे–१ जणवय सच्चे कहेता घणा लोको धर्मथी मोक्ष माने, २ समवाय सच्चे कहेतां वरसादथी घणां काम नीपजे, ३ नाम सच्चे कहेतां मोहनलाल नाम आप्युं, ४ ठवणा सच्चे कहेतां अढी भारथी मण सुधीनी स्थापना करवी ते. ५ रुप सच्चे कहेतां भेस, वामन आदिक, ६ पांडु सच्चे कहेतां शाहुकारनी अपेक्षाए दारिद्री, ७ जोग सच्चे कहेतां लक्खवाथी लखीओ, ८ उपमा सच्चे कहेतां तेना चार भेद. १. छती वस्तुने छती उपमा. जेमके–पद्मनाभ तीर्थंकर महावीर स्वामी जेवा थशे. २. छती वस्तुने अछती उपमा. जेमके–पल्लनो कुवो. कोइए भर्यो नथी, भरता नथी, भरशे पण नहि. पण वात साची छे. ३. अछती वस्तुने छती उपमा जेमके–दुहा ॥ पींपळ पान खरंता, हसि कुंपलीआ; अम वीती तम वीतशे, धीरी बापडीआ. पान खरंतां एम कहे, सुणो तरुवर वनराय; अवके वीछुडे कव मीले, दूर पडेंगे जाय. तब तरुवर उत्तर दीयो, सुनो पत्र मुज वात; अम घर एसी रीत है, एक आवत एक जात. इत्यादिक अछती वस्तुने छती उपमा जाणवी. ४ अछती वस्तुने अछती उपमा. जेमके–घोडानां शींगडां गधेडां जेवां, गधेडानां शींगडां घोडा जेवां. ९ वहेवार सच्चे कहेतां निश्चेमां तेल बळे छे, छतां वहेवारमां दीवो बळे छे. निश्चेमां पाणी चूए छे, पण वहेवारमां नेवां चूए छे एम कहे छे. १०. उपमा सच्चे कहेतां बगलो धोळो. हवे असत्य भाषाना

१० बोल कहे छे.-क्रोध वशे १, मान वशे २, माया वशे ३, लोभ वशे ४. राग वशे ५. द्वेष वशे ६. हास्य वशे ७, भय वशे ८, कथा वशे ९. हिंसा वशे १०. एवं दश. हवे मिश्र भाषाना दश भेद कहे छे. उत्पन्न मिश्रिता, विगत मिश्रिता. उत्पन्न विगत मिश्रिता, जीव मिश्रिता, अजीव मिश्रिता. जीव अजीव मिश्रिता. अनंत मिश्रिता, प्रत्येक मिश्रिता. अद्धा मिश्रिता, अद्धाद्धा मिश्रिता. हवे व्यवहार भाषाना बार भेद कहे छे-आमं-त्रण, आणवणीया, जायणीआ, पुच्छणीआ, पन्नवणीआ, पच्चक्खाणीआ, इच्छानुलोम भाषा, संशय कारिणी, अभिग्रही, अनाभिग्रही, अगर्भाग्रही, वोयडी, अवोयडी एवं कुल ४२ भेद जाणवा.

॥ इति श्री भाषा पदनो थोकडो संपूर्ण. ॥

। माटे मध्यकालना पदार्थो आस्वादन थाय ते पण नथी अने मिश्र दृष्टिने अभावे मिश्र गुणठाणुं पण नथी

के गुणठाणा ये जाये—पहेलुं ने चोथुं.

३. प्रश्न— सर्वार्थसिद्ध, चारवा देवलोकना देवताने भोगनी इच्छा थाय ते वारे तेनी देवी पहेला देव-

लोक छे त्यां ते केम जाणे ने त्यांथी भोगनी इच्छा थइ छे ?

उत्तर—देवागनाने जाणवा माटे उंचुं अवधिज्ञान नथी, पण आगल कहेल, पेठा, शरीरमां चिन्ह थाय

थार मनोना ज्ञानथी जाणे ने भोगनी अभिलाषा देखने छे, ते वारे देवीने पण भोगनी इच्छा थाय. ते

पर नागरवेलना पाननुं दृष्टांत कहे छे जेम नागरवेलना पान तोडीने पांचसो गाउ सुधी लइ जाय, पछी

नागरवेलना मूलने पास दाह के दीप पदार्थो मुकवा जाय ते वारे तेज नागरवेलथी तुटेलां पान पांचसो

गाउ उपर पण तरत कुमलाइ जाय. कारण तेने घणो स्नेह छे. तेम देवागना पहेले देवलोके, अने देव चारमे

देवलोके होय छे पण तेने स्नेह घणो छे तेथी जाणे.

४. प्रश्न—कील्विषी देवता चार जातिना होय, के एक जातीना ?

उत्तर—कील्विषी देव चार जातिना होय. श्री भगवती सूत्रमां कील्विषी देवनुं उपजवुं जघन्य भवन-

पतिथी, उत्कृष्ट छठा लांतक देवलोक सुधी कह्युं छे, ए हेते चार जातिना होय अने घणी करणीना धणी

भां-
४७॥

गीमत्र अभोनीवंशीक मिथ्यात्वना सेवनार तो एक वैमानीकमांज होय.

५. प्रश्न—कील्विषी देवना देवलोकना पडतरमां रहे छे के जुदा ?

उत्तर—इतर आश्री ना भेळाज छे. पण मनुष्यलोकनी रीते छे. जेम मोटानां घर ते तो नगरनी वच्चे होय अने सामान्य मनुष्यनां घर तो छेटां होय तेवी रीते कील्विषी देव पण जाणवा.

६. प्रश्न—कील्विषी देव शी करणीथी थया ?

उत्तर—मनुष्य लोकमा अरिहंतना, चतुर्विध संघना, शुद्ध ज्ञानना दातारना अवर्णवाद, नींदा, अपजश करवाथी कील्विषीपणुं पाम्या छे.

७. प्रश्न—श्री भगवती सूत्र मध्ये साधुने अफासुक, अणेषणीक, (शोध्या वीनानो) आहारादिक देतां थकां घणी निर्जरा करे, अने अल्प पाप बांधे, वळी श्री ठाणांग सूत्रने त्रीजे ठाणे एम कह्युं छे के-अफासुक, अणेषणीक एवो आहार साधुने देतो थको अल्प आउखुं बांधे तेनुं शुं कारण ?

उत्तरः—अफासुक कह्यो ते सचेत न समजवो, आहार तो अचेत छे पण साधुने देतां थकां दाणादिक फचराय तथा संग्रहो थाय तेथी अल्प दोष जाणवो, अने अल्प आउखुं बांधे. ते आहार सचेत अने मोटा दोषवाळो समजवो पण बधो आहार अफासुक सचेत समजवा नहि.

सर.

कर्या ... आ समवायंग तथा दशाश्रुतस्कंध सूत्रमां साधुने प्राणातिपातनो त्रिविधे त्रिविधे पच्चखाण

उत्तर:—साधुने विहार करतां मार्गमां नदी आवे, त्यांनो कांयी नहि, पण विहार करे नहि तो सं-

यम पाळी शकाय नहि. नदी उतरता जीवहिंसा थाय छे ते अशक्य छे (टाळी शकाय नहि), पडिलेहण क-

रता, विहार करता वायरानी घात थाय छे, पण जतनाए करतां पापकर्मनो बंध नथी, ए प्रमाणे भगवाने

फरमाव्युं छे. नदीने उतारे पार थाय, वगर कारणे काचा पाणीमां पग मूके ते संयम भ्रष्ट छे.

. प्रश्न:—नारकी अनिरंद्रीय छे तो नारकी पांचमो जोजन उंचा केम उछळे छे?

उत्तर:—उंचा उछळे छे ते पोतानी शक्ति नथी पण देव तेना शरीरमां पुद्गल प्रक्षेपे छे तेथी.

.. प्रश्न:—श्री भगवती सूत्रना चौदमा शतकमां कह्युं छे के पहेला देवलोकथी लेइने यावत

देवलोक सुधी जवाय नथी, अने वचमां काळ करे तो क्यां जइ उपजे?

उत्तर:—पोताना देवलोके जइ उपजे.

. प्रश्न: ज्ञान ए साकार उपयोग कह्यो, अने दर्शनने निराकार उपयोग कह्यो

छे तथा समजवा छे, तो साकार निराकार कहेवाने ...

उत्तर - ज्ञानने साकार रूप कहेवानुं कारण ए छे के जेम ज्ञान वडे मेरु पर्वत छे ते निश्चयथी जाण्युं, अने पछी ते मेरु पर्वत केवो छे ते मनवडे कल्पना करीने तेनो आकार मनमां जाणे, तेने साकार उपयोग कहीए, अने दर्शन तो प्रत्यक्ष देखे छे, तेथी तेने चिंतववानी जरुर नथी तेथी निराकार उपयोग कहेल छे.

१२. प्रश्नः स्त्रीना पेटमां छोडनी स्थिति चोवीस वर्षनी कहेल छे, अने गर्भनी स्थिति बार वर्षनी कहेल छे, तो ते एक स्त्री आश्री समजवुं के बे स्त्री आश्री समजवुं ?

उत्तरः—एक स्त्री आश्री समजवुं. कारण के स्त्रीना पेटमां बार वर्षनुं छोड छतां ऋतुमां आवे अने छोडनो जीव चवी, फरी तेज छोडमां आवी उपजे, अने फरी बार वर्ष तेमांज रहे एटले चोवीस वर्ष समजवुं.

१३. प्रश्नः—हिंसा त्यां पाप, अने पाणी पातां पुन्य एनुं कारण शुं ?

उत्तरः—पाणी पावुं ते तो पाप छे, कारण के पाणीमां जीव छे पण तरस्यो देखी दया आवी, तेथी पुण्य उपराजे.

१४. प्रश्नः—जीव छे ते अरूपी, अने कर्म छे ते रूपी, तो अरूने शाथी वळ [illegible] छे, एने कांई ज्ञान नथी के ? तेने वळगुं तो ते के [illegible]

उ [illegible] रः—पुरुग

गल जीवने वळगे तो कर्म सहित जीवने कर्म लागे पण कर्म रहित जीवने (सिद्धना जीवने) कर्म लागे नहि.

१५ प्रश्नः—तीर्थंकर नामकर्म जीव त्रीजे भवे एटले आगले त्रीजे भवे बांधे छे, अने तीर्थंकर नामकर्मनी स्थिती तो अंतो क्रोडाक्रोड सागरोपमनी कहेल छे तेनुं कारण शुं ?

उत्तरः—अंतो क्रोडाक्रोडमां आव्या पछी तीर्थंकर नामकर्म बांधवा लायक थाय.

१६ प्रश्नः—मनुष्य वैक्रेय शरीर करे, तो पांचसो धनुष्यनी कायावाळो लाख जोजननुं रूप करे, ते पुद्गल लोकमांथी ले के नहि, अथवा जो कंथवा जेवडा झीणा जंतु जेवुं रूप करे तो ते पुद्गल लोकमां विखेरी नांखे के केम ?

उत्तरः—पुद्गल ले पण नहि तेम विखेरी नांखे पण नहि; पण पुद्गल संकोचवानी अथवा फेलाववानी लब्धि छे.

१७ प्रश्नः—त्रण प्रकारनां पुद्गल कयां–१. वीसा, २. मीसा, ३. मोगसा, ते केने कहीए ?

उत्तरः- -वीसा ते पोतानी मेळे थाय अने वीखराय (वादळनी माफक), मीसा ते जीव रहित कलेवर, मोगसा ते जे जीवे ग्रहीने रह्यां छे ते मोगसा पुद्गल कहीए.

१८ प्रश्नः—ठांणावरणभूया एटले शुं ?

प्रश्नो-
१४९।

उत्तर:—देवाधिष्ट हार नहि पण कुंती शब्दे पृथ्वी, अने आवरण शब्दे हार एटले कुंतीपति राजानुं हार समजवुं

१९ प्रश्न:—श्री ज्ञाता सूत्रमां कृष्णने बत्रीस हजार स्त्रीओ कही, अने अंतगड सूत्रमां सोळ हजार स्त्रीओ कही तेनुं कारण शुं ?

उत्तर:—सोळ हजार कही ते मोटा राजानी कन्या समजवी, अने बत्रीस हजार कही ते कुल नानी मोटी सर्व स्त्रीओ समजवी. ते बन्ने वात साची छे.

२० प्रश्न:—रयणादेवीने अधिकारे शूळीए चढावेल पुरुषे सेलकजक्षनी वात जीनरख अने जीनपाळने कही, ते सेलकजक्षनी तेने शी खबर ?

उत्तर:—एम संभवाय छे के, शूळीए चढावेल पुरुष प्रथम श्रावक हतो, अने सिद्धांत सांभळ्याथी ते जाणतो हतो.

२१ प्रश्न:—धातकीखंडे कपील वासुदेवे व्याख्यानमां कृष्णना शंखनो शब्द सांभळ्यो ते कइ वखतनो ?

उत्तर:—कृष्णे संग्राम करती वखते शंखनो शब्द कर्यो हतो. ते वखतनो शब्द कपील वासुदेवे सांभळ्यो हतो, पण समुद्र उलंघी सतो वखतनो नहि.

धार.

२२ प्रश्नः—परिग्रहथी निर्जरा थाय के नहि ?

उत्तरः—परिग्रह नव प्रकारनो कहेल छे. तेमां अन्न वस्त्रादि पण परिग्रह छे. ते पंच महाव्रतना पालणहारने देवां थापताम निर्जरा कहेल छे. वळी ज्ञाता सूत्र, अध्ययन पांचमें कृष्ण वासुदेवे पडह वगडाव्यो के जे थावरचा पुत्र भेगी दीक्षा ले तेने मारे देवुं होय ते आपुं अने तेनां सज्जनोने पाळुं, ए प्रमाणे पडह सांभळतां एक हजार पुरुष नीकळ्या. ए काम परिग्रह आधीन छे.

२३ प्रश्नः—नाभिराजा जुगलीयानी बहेन कोण ?

उत्तरः— सूत्रमां खुलासो नथी पण ग्रंथमां " मरुदेवा " कहेवाय छे.

२४ प्रश्नः—छ कोटीए सामायिकनां पच्चखाण कर्या, पण मन वचन अने कायानुं ठेकाणुं न होय तो व्रतभंगनो दोष लागे के नहि ?

उत्तरः—सामायिकमां जोगना चपळपणाथी मनादिक मर्यादा बहिर जाय, ते वखते ज्ञान अंकुशथी निकळेलुं मन ठेकाणे लावे तो बहार नीकळेला मननो अतिचार लागे, ते आलोयणाथी शुद्ध थाय, पण व्रत भांगे नहि, अने ज्ञान समजण विना पच्चखाण ते दुपच्चखाण कहेल छे.

२५ प्रश्नः—मिथ्यात्व गुणठाणो कह्यो ते मिथ्यात्वमां शो गुण छे ?

उत्तर:--गुणठाणा शब्द सूत्रमां नथी, पण श्री समवायांग सूत्रमां " किमविसोही मगणं चउ दस जीव ठाणा पुणत्ता ", एम कयुं छे ते माटे मिथ्यात्वमां कया कर्मनी विशुद्धि होय? मूळ जीवना त्रण भाव छे ते उदय, क्षयोपशम, अने त्रण मिश्र, तेमां जगतवासी जीवो एकेंद्रि आदिकने क्षयोपशम छे. तेणे करी इंद्रि विषयनुं ज्ञान छे ते माटे किमविसोही कहीये.

२६ प्रश्न—गुणठाणा शाश्वता केटला, अने अशाश्वता केटला?

उत्तर:—१--४--५--६--१३ ए पांच शाश्वता अने २--३--७--८--९--१०--११--१२--१४ ए नव अशाश्वता छे.

२७ प्रश्न—रौद्रध्यान केटला गुणठाणा सुधी होय?

उत्तर:—अति पांडुवा रुद्र परिणाम (माठा) तो पहेले गुणठाणेज होय, अने कार्य विशेषे ४–५ मे गुणठाणे पण होय ते वरुणनाग नतुओ. श्रेणिक, कृष्णादिने संग्राम वरते हता.

२८ प्रश्न:—जळचर तिर्यंच जातिस्मरणथी श्रावक धर्मना सामायिक, पोषा जळमां रही केवी रीते करी शके?

उत्तर:—पोषाना ...

जेम कोइ माणस गाडामां बेठो चालतो गाडुं एकागणुं करे तो थाय, पण गाडामां उठी उभो न थाय. ए
चगला रोके तेम जळचर जीव जळमां कायानी चपळता रोकी पोषादिक करे.

२९ प्रश्नः—चोथे गुणठाणे पच्चखाण होय के नहि ?

उत्तरः—व्रतरूप तप तो नथी, पण कर्म निर्जरा हेतु अभिग्रहरूप तप छे. जेम महावीर स्वामीए बे वर्ष गृहस्थाश्रम पच्चे रही ब्रह्मचर्य तथा रात्री भोजननो अभिग्रहरूप त्याग कर्यो तथा चोथा गुणठाणावाळा धर्मनी वात्सल्यता करे ते पण निर्जरानो हेतु जाणवो.

३० प्रश्नः—चोथा गुणठाणावाळा उत्कृष्टा बारमा देवलोक सुधी जाय ते शी करणीथी ?

उत्तरः—माठां कार्य लोक विरुद्ध न करे, तेणे कर्म माठां बंध न पडे तथा धर्म दलाली करे, जैन धर्म दीपावे, स्वधर्मिने सहाय्य करे, इत्यादि उत्तम करणीथी जाय.

३१ प्रश्नः—मिथ्यात्विने सकाम निर्जरा होय के नहि ?

उत्तरः—सकाम निर्जरा तो संसारने घटाडे, अने अकाम निर्जरा संसारने न घटाडे, ते माटे मिथ्यात्वीनी करणी तो अकाम निर्जराज छे, पण भव्य जीवने जैन मार्गने अनुसारे करणी करे तो सकाम निर्जरा पण करे. जेम सुमुख गाथापति. मेघे पूर्वभवे हाथीपणे संसार परित कर्यो, ते जीवनी अनुकंपा आश्रीने माटे सकाम निर्जरा पण लागी.

३२ प्रश्न:—समकितिने अकाम निर्जरा होय के नहि ?

उत्तर:—समकितिने सकाम निर्जराज छे, पण परवशपणे कांई विशेष कष्ट खमतां मन वीनां अकाम निर्जरा पण होय खरी पण मिथ्यात्वीना अकाम निर्जराथी अधिक फळ जाणवुं.

३३ प्रश्न:—भत्त पच्चखाण अने आहार पच्चखाण ते शुं ?

उत्तर:—भत्त पच्चखाण ते संथारो, अने आहार पच्चखाण ते सदोष आहारनो त्याग.

३४ प्रश्न:—शुक्ल पक्षी अने कृष्ण पक्षी ते कोने कहीये ?

उत्तर:—अर्ध पुद्गलथी संसार झाझो होय तेने कृष्णपक्षी कहीये, अने अर्ध पुद्गलथी घटाडो होय तेने शुक्लपक्षी कहीये.

३५ प्रश्न:—संजमनो विराधिक जघन्य पहेले देवलोके जाय, अने समकितनो विराधिक नव ग्रैवेके जाय ते केम ?

उत्तर:—संजम अने समकितनो विराधिक ए बन्ने सरखा नहि, केमके संजमना विराधिकने तो जैन-मार्गनी रुची रहे, अने समकितना विराधिकने जैनमार्गनी अरुची रहे तो ग्रैवेके केवी रीते जाय ? क्रियाने बळे जाय अथवा पूर्वे संजम पळे आयुष्यनो बंध पडी गयेल छे, अने पछी विराधिक थाय पछी ग्रैवेके जाय.

थानो बंध पडयो ते वृथा न थाय. नारकीना दुःख भोगव्या पछी पदवी भोगवे.

३९ प्रश्नः—परदेशी राजानो चित्तसारथी मोटो भाई छे, तो तेने राज्यगादी केम नहिं ?

उत्तरः—चित्तसारथीनी माता वणीक जातिनी भार्या छे तेथी प्रधान पदवी आपी अने राज्याभिषेक तो क्षत्रीना ज पुत्र होय तो थाय—अभयकुमारनी पेरे.

४० प्रश्नः—तपश्चर्याने अधिकारे छमासी तप कह्यो तो ऋषभदेव स्वामीने वरसी तप केम कह्यो ?

उत्तरः—तप तो छ मासथी अधिक सूत्रमां कह्यो नथी, अने ऋषभदेवे वरसी तप कर्यो नथी. पण अंतरायने योगे एक वर्ष सुधी क्षुधापरिसह सहन कर्यो.

४१ प्रश्नः—श्री महावीर भगवानने पांच हस्तुत्तरा नक्षत्र कह्यां, अने उत्तराफाल्गुणी न कह्युं तेनुं शुं कारण ?

उत्तरः—उत्तराफाल्गुणी ए शब्द अमंगळकारी छे माटे हस्तुत्तरा कह्युं.

४२ प्रश्नः—केवळज्ञान उत्पन्न थया पछी तीर्थंकर गोचरि जाय के नहिं ?

उत्तरः—शुं जाय. जेमके श्रीमहावीर भगवानने केवळज्ञान उत्पन्न थयुं ते वखते कोइ शिष्य नथी. गौतमादिक छे, पण तेनी ल्यावेली गोचरी कल्पे नहिं. कारणके हजी छेदोपस्थापनीय चारित्र दीधुं नथी माटे तीर्थंकर पोतेज गोचरी गयेला छे.

४३ प्रश्नः—श्री निशीथ [illegible] छे के, साधु अणउगे सूर्ये परिठवे तो प्रायश्चित्त तो शुं रात्रे गार्नी मुकता हशे ?

उत्तरः—रात्रे गार्नी मुके नहि, पण उग्यानो अर्थ एम छे के, ज्यां सूर्यनो तडको जे जग्याए न पडतो होय ते जग्याने अणउगे सूर्ये कहीये एटले ते जग्याए परिठवे तो प्रायश्चित्त.

४४ प्रश्नः—परिग्रह अने तप जुदा कहेवानो अर्थ शो ?

उत्तरः—जे उदेरी (खेंचीने) कष्ट सहन करे तेने तप कहीये, अने उदे आवेल कष्ट सहन करे तेने परिग्रह कहीये.

४५ प्रश्नः—रुचक प्रदेश आठ कहेल छे, ते तद्दन कर्म रहित कहेल छे ते सदाय उघाडा कहे छे तेनुं शुं समजवुं ?

उत्तरः—सूत्रमां आठ रुचक प्रदेशने कर्म नथी लागतां एवुं कोइ जग्याए कहेल नथी. "सव्वेण सव्व बन्धाय" सर्व प्रदेशोने कर्मनो बंध छे एमां रुचक प्रदेशनी वात नथी. सूत्रमां तो एटलुं कहेलुं छे के सर्व प्रदेशनो अनन्तमो भाग उघाडो छे, पण रुचक प्रदेश तद्दन उघाडा छे ते तद्दन सूत्र विरुद्ध वात छे.

४६ प्रश्नः—श्री भगवती सूत्रमां चौद बोल कह्या, तेमां [illegible]

प्रश्नो- ।५२।।

उपदेश देवलोकमा उपजे एम कहेल छे तो द्रौपदिनो जीव सुकुमालिका चारित्र विराधिने बीजे देवलोके केम उपज्या ?

उत्तर— पांच देवलोक जाय ते महावीर जीनना शासन आश्री पुछा छे, अने द्रौपदि तो बावीस जीनने वारे थएल छे तेथी सरल भद्रिक प्रणाम हता तेथी बीजा देवलोके गयेल छे. कोइ कहे छे के उत्तर विराधिक हती एम ते वात न घटे विराधिक तो मूलनी, पण देशथकी विराधिक हती ते वात मळे छे.

१७ प्रश्न:—श्री भगवती सूत्रमां आत्मा आरंभी ने असंजती कह्या, एटले आत्माने कष्ट देनारने पापी जीवो कह्या, अने दशवैकालिकमा " देहं दमं महा फलं "-देहनुं दमन करनारने मोटा फळनी प्राप्ति थाय एम कहुं तो ते वाक्यना पर केम देखाय छे ?

उत्तर:—आत्मा आरंभी एटले श्रीगवेशमां इट लेइ पोतानुं माथुं फोडे तेने महा पापी, असंजती कह्यो. अने देहं दमं एटले उदे आवेल कर्मो ज्ञानादिथी समजी सहन करे, कायाने दुःख पडे ते खमे, तेने महा फळनी प्राप्ति थाय.

४८ प्रश्न:—सर्वे समुद्रो एक हजार जोजननां उंडा कहेल छे, अने आ पृथ्वीनुं ठीकरुं पण एक हजार जोजननुं छे, तो पाणी केम रही शके ? (पहेली अवलमां केम न जाय ?

उत्तर:—चोथी जात

सर.

एक हजार जोजननी छे, तेथी ... थाय छे.

४९. प्रश्नः—उदारिक संघातन, वैक्रिय संघातन, विगेरे पांच संघातन कह्यां ते शुं ?

उत्तरः—जेम कांसकार पात्र आदिकनां टुकडा वाळ रेणाद आदि, तेने संघातन कहीये. तेम जीव उदारिक पुद्गलने ग्रही भेगां करे ते संघातन.

५०. प्रश्नः—उदारिकनां बंधन ते शुं ?

उत्तरः- जेम घणां मांगां भेगां करी अग्निमां नांखी, तेने टीपी तरत ओगाळवामां आवयुं तेनुं नाम बंधन; तेम जीव पहेला ग्रहण करेलाने रागद्वेषनी चीकाश वडे आत्म प्रदेश साथे बंध पाडे तेने उदारिक बंधन, वैक्रिय बंधन विगेरे कहीये.

५१ प्रश्नः—जीव जघन्य त्रण दिशानो आहार ले अने उत्कृष्टो छ दिशानो आहार ले ते शुं ?

उत्तरः—लोकना छेडा उपर उपजेल जीवने उंची, नीची अने पाछी त्रण दिशाज छे, जेम भींतने अडीने रहेल जीवने भींतनी पाछळ रस्तो नथी, अने भींतथी अगाडी उभेल्याने चारे दिशा अने उंची, नीची एम छ दिशानो आहार छे.

॥ इति श्री प्रश्नोत्तरनो थोकडो संपूर्ण. ॥

अनन्ती गुणो अधिक रातो. ४. पद्म लेश्यानो वर्ण–जेवो हरताल, जेवो हलदर, जेवो शणनां फूल, ए थकी अनन्त गुणो अधिक पीळो. ५. शुक्ल लेश्यानो वर्ण–जेवो शंख, जेवुं अंक रत्न, जेवुं मोगरानुं फूल, जेवुं गायनुं दूध, जेवो [illegible] हार ए थकी अनन्त गुणो अधिक सफेद. ६

६ छ लेश्याना रसना द्वार कहे छे–कृष्ण लेश्यानो रस जेवो कडवी तुंबडी, जेवो कडवो लींबडानो रस, जेवो [illegible] नाम वनस्पतिनो रस, एथी अनन्त गुणो अधिक कडवो रस. १. नील लेश्यानो रस–जेवो [illegible] रस, जेवो पीपर मरीनो रस, एथी अनन्त गुणो अधिक तीखो रस. २. कापोत लेश्यानो रस जेवो [illegible] रस, जेवो काचा कोठानो रस, एथी अनन्त गुणो अधिक खाटो रस. ३. तेजो लेश्यानो रस जेवो पाका आंबानो रस, जेवो पाका कोठानो रस, एथी अनन्त गुणो अधिक खटमीठो रस. ४. पद्म लेश्यानो रस जेवो वारुणीनो रस, जेवो आसव (मदिरा) नो रस, जेवो मधुनो रस एथी अनन्त गुणो अधिक [illegible] रस. ५. शुक्ल लेश्यानो रस–जेवो खजूरनो रस, जेवो द्राक्षनो रस, जेवो दूधनो रस, जेवो [illegible] रस एथी अनन्त गुणो अधिक मीठो रस. ६.

७ छ लेश्याना गंधना द्वार कहे छे––जेवो गायना मडानो, कूतराना मडानो, सर्पना मडानो, एथी अनन्त गुणो अधिक अमनोज्ञ, प्रथम त्रण माठी लेश्यानो गंध जाणवो. १. जेवो कपूर, केवडो, प्रमुख सुगंधी

—— —— —— अधिक ने उत्कृष्टी पल्यनो असंख्यातमो भाग, कापूत लेश्यानी स्थिति जघन्य
उत्कृष्टी स्थितिथी एक समय अधिक ने उत्कृष्टी पल्यनो असंख्यातमो भागनी, तेजुलेश्यानी
नील लेश्यानी उत्कृष्टी स्थितिथी एक समय अधिक, उत्कृष्टी पल्यना असंख्यातमा भागनी, तेजुलेश्यानी
स्थिति जघन्य दश हजार वर्षनी, भवनपति वाणव्यंतरनी उत्कृष्टि बे सागर ने पल्यनो असंख्यातमो भाग
अधिक, वैमानिक देवनी पद्म लेश्यानी स्थिति जघन्य तेजुलेश्यानी उत्कृष्टी स्थितिथी एक समय अधिक,
वैमानिकनी उत्कृष्टी दश सागर ने अंतर मुहूर्त अधिक, वैमानिकनी शुक्ल लेश्यानी स्थिति जघन्य पद्म
लेश्यानी उत्कृष्टि स्थितिथी एक समय अधिक, उत्कृष्टि तेत्रीस सागर उपर अंतर मुहूर्त अधिक.

१०. हवणां लेश्यानी गतिनो द्वार कहे छे—कृष्ण, नील, कापूत ए त्रण अप्रशस्त अधर्म लेश्या तेणे करी
जीव दुर्गति जाय. तेजु, पद्म, शुक्ल ए त्रण धर्म लेश्या, तेणे करीने जीव सुगतिए जाय.

११. अग्यारमो लेश्याना च्यवननो द्वार कहे छे—सघळी लेश्या प्रथम समयनी वर्तते नथी कोइ जीवने
उपजवुं अथवा चववुं, तथा लेश्यना छेल्ला समये नथी कोइ जीवने उपजवुं, तथा चववुं. परभवने विषे जेम
चवे ते कहे छे—लेश्या परभवनी आवी थकी अंतर मुहूर्त गया पछी शेष अंतर मुहूर्त आउखा बाकी रहे थके
जीव परलोकने विषे जाय.

॥ इति श्री लेश्यानो थोकडो संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री जोनी पदनो थोकडो. ॥

श्री पन्नवणाजी सूत्र पद ९ मे जोनी पदनो थोकडो चाल्यो तेमां श्री गौतमस्वामि वीर भगवानने पुछता हवा के, हे भगवान! जोनी केटला प्रकारनी कही छे? वीर भगवाने कह्युं के, हे गौतम! जोनी त्रण प्रकारनी छे १. शीतजोनी, २. उष्णजोनी, ३. शीतोष्णजोनी. हवे तेनो विस्तार कहे छे–पहेली नारकी त्रीजी नरक सुधी शीतजोनीआ, चोथी नरके शीतजोनीआ घणा, अने उष्णजोनीआ थोडा, पांचमी नरके उष्णजोनीआ घणा अने शीतजोनीआ थोडा, छट्ठी नरके उष्णजोनीआ, सातमी नरके महा उष्ण जोनीआ. अग्नि वर्जीने चार थावर, त्रण विकलेन्द्रिय, समुच्चय तिर्यच अने मनुष्यमां त्रण जोनी पामे. तेउकायमां एक उष्णजोनी संज्ञि तिर्यच अने संज्ञि मनुष्य अने देवतामां जोनी एक शीतोष्णनी. हवे तेनो अल्प बहुत्व कहे छे–सर्वथी थोडा शीतोष्णजोनीआ, तेथी उष्ण जोनीआ असंख्यात गुणा, तथा अजोनीआ सिद्ध भगवंत अनन्त गुणा, तेथी शीत जोनीआ अनन्त गुणा. वली जोनी त्रण प्रकारे कही छे.–१. सचेत, २. अचेत, ३. मिश्र. नारकी अने देवतामां जोनी एक अचेत. पांच थावर, त्रण विकलेन्द्रिय समुच्चय तिर्यच, अने समुच्चय मनुष्यमां जोनी त्रण

अथवा कोइक एहरणमां गुंची जाय, पण भांगे नहि. तेवा रत्नने चक्रवर्तिनी चूरणपीशीया दासी चपटी पूरे. एवी बळवान दासी ते रत्नने वज्रने निसांतरे पोताना बळ पराक्रम सहित एकवीश वारंण ते रत्नना एक जीवने ते निशांतरो लागे, एक एक जीवने न लागे; एक एकने किलामना थाय, एक एकने न थाय; एक मरे, एक न मरे; एक जीवे जाण्युं, एक जीवे जाण्युं पण नथी; एवां पृथ्वी आदिकनो शरीर नानां सूक्ष्म छे. जेम कोइक बार जोजन लांबु ने नव जोजन पहोळुं एवुं नगर छे, तेमां कोइने घेर लाय लागी तथा कोइने घेर चोरी थइ, अथवा कोइने मारे अथवा कोइने लुंटे तो कोइ मनुष्य जाणे, कोइ न जाणे; कोइ एक दिवस पछी जाणे, कोइ एक मास पछी जाणे; कोइ एक वर्ष पछी जाणे, कोइ वर्ष पण न जाणे. ए दृष्टांते पृथ्वीकायना शरीरनी अवगेणा जाणवी.

॥ इति श्री पांच स्थावरनी अवगेणानो थोकडो संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री श्वासोश्वासनो थोकडो. ॥

श्री पन्नवणाजी सूत्र पद सातमे श्वासोश्वासनो थोकडो चाल्यो तेमां गोतम स्वामि वीर प्रभुने पूछता हवा

कीना जीव निरंतर धमणनी पेरे श्वासोश्वास ल्ये छे. असुरकुमारना देवता जघन्य सात थोक, उत्कृष्टा एक पक्ष झाझेरे श्वासोश्वास ल्ये छे. वाणव्यंतर ने नवनीकायना देवता जघन्य सात थोक, उत्कृष्टा प्रत्येक मुहूर्त. ज्योतिषी ज० अने उ० प्रत्येक मुहूर्त, पहेले देवलोके ज० प्रत्येक मुहूर्त अने उ० बे पक्षे. बीजे देवलोके ज० प्रत्येक मुहूर्त झाझेरं, उ० बे पक्ष झाझेरे. त्रीजे देवलोके ज० बे पक्षे, अने उ० सात पक्षे. चोथे देवलोके ज० बे पक्ष झाझेरे. अने उ० सात पक्ष झाझेरे. पांचमे देवलोके ज० सात पक्षे, उ० दश पक्षे. छट्ठे देवलोके ज० दश पक्षे उ० चौद पक्षे. सातमे देवलोके ज० चौद पक्षे उ० सत्तर पक्षे, आठमे देवलोके ज० सत्तर पक्षे, उ० अढार पक्षे. नवमे देवलोके ज० अढार पक्षे उ० ओगणीस पक्षे. दशमे देवलोके ज० ओगणीस पक्षे, उ० वीस पक्षे. अगियारमे देवलोके ज० वीस पक्षे, उ० एकवीस पक्षे. बारमे देवलोके ज० एकवीस पक्षे, उ० बावीस पक्षे. पहेली ग्रीवकमां ज० बावीस पक्षे, उ० पचीस पक्षे. बीजी ग्रीवकमां ज० पचीस पक्षे, उ० [illegible]ावीस पक्षे. त्रीजी ग्रीवकमां ज० अठावीस पक्षे, उ० एकत्रीस पक्षे. चार अनुत्तर विमानमां ज० एक-त्रीस पक्षे उ० तेत्रीस पक्षे. सर्वार्थ सिद्धमां ज० अने उ० तेत्रीस पक्षे. एम तेत्रीस पखवाडीये श्वास उंचो ले अने तेत्रीस पखवाडीये श्वास नीचो मुके.

॥ इति श्री श्वासोश्वासनो थोकडो संपूर्ण. ॥

होय ते. ३, आठ सन्हा मन्हीए एक उर्द्धरेणु थाय ते तडकामां उडे ते ४, आठ उर्द्ध रेणुए एक त्रसरेणु थाय ते मनुष्य तथा ढोरने पगे उडे ते. ५, आठ त्रस रेणुए एक रथरेणु थाय ते गाडा तथा रथे उडे ते. ६, आठ रथ रेणुए देवकुरु अथवा उत्तर कुरु क्षेत्रना त्रण पल्योपमना आउखावाळा जुगल्या मनुष्यनो एक वाळाग्र थाय. ७, तेवा आठ वाळाग्र हरीवास अथवा रम्यक् वास क्षेत्रना बे पल्योपमना आउखावाळा जुगल्या मनुष्यनो एक वाळाग्र थाय. ८, तेवा आठ वाळाग्रे हेमवय तथा एरण वय क्षेत्रना एक पल्योपमना आउखावाळा जुगल्या मनुष्यनो एक वाळाग्र थाय. ९, तेवा आठ वाळाग्रे पुर्व तथा पश्चिम महाविदेह क्षेत्रना मनुष्यनो एक वाळाग्र थाय. १० तेवा आठ वाळाग्रे भरत तथा इरवत क्षेत्रना मनुष्यनो एक वाळाग्र थाय. ११, तेवा आठ वाळाग्रे एक लींख थाय. १२, तेवी आठ लींखे एक जुं थाय. १३, तेवी आठ जुंए एक जवनो मध्य भाग थाय. १४, आठ जवना मध्य भागे एक उत्स्येध आंगुळ थाय १५, छ उतस्येध आंगुळे एक पगनुं पहोळपणुं थाय. १६, बे पगने पहोळपणे एक वेंत थाय १७, बे वेंते एक हाथ थाय. १८, बे हाथे एक कुक्षी थाय. १९, बे कुक्षीए एक धनुष्य थाय. २०, बे हजार धनुष्ये एक गाउ थाय. २१, चार गाउए एक जोजन थाय. २२, एवो एक जोजननो लांबो ने पहोळो अने एक जोजननो उंचो एवो उंडो एक पालो पल्यीए, ते पाल्यो पुर्वे जे देवकुरु अथवा उत्तरकुरु क्षेत्रना त्रण पल्योपमना आउखावाळा जुगल्या मनुष्यना वाळाग्र

कना ते एक, बे, त्रण दिवसना जन्मेला बाळक होय तेना वाळाग्र लीए ते एक एक वाळाग्रना असंख्याता खंड कल्पना करीए, करीने तेना कटकाए ठेठ नळाथी ते उपर सुधी पालो ठांसी ठांसीने भरीए ते उपर थइ चक्रवर्त्ति आदिकनुं कटक चाल्युं जाय तो पण ते वाळाग्र खंड जरा थोडा पण बेसे नहि अथवा ते उपर थइने गंगा नदीनो प्रवाह वहे तो पण ते पालामां जळ उतरे नहीं, अग्नि बाळ्यो पण बळे नहि, एवो मजबुत ठां-सीने भर्यो होय ते पालामांथी सो सो वरसे एक एक वाळाग्रनो खंड काढीए. हवे एक वरस तेने कहीए ते कहे छे-असंख्याता समय जाय त्यारे एक आवलीका थाय, एवी असंख्याती आवलीका जाय त्यारे एक श्वासोश्वास थाय, सात श्वासोश्वासे एक थोव थाय, सात थोवे एक लव थाय, सीत्तोतेर लवे एक मुहूर्त थाय, एटले अढारसेंने त्रीजी श्वासोश्वासे एक घडी थाय. त्रण हजार सातसें तोंतेर श्वासोश्वासे बे घडी थाय. एटले एक मुहूर्त थइ. त्रीस मुहूर्ते एक अहोरात्री थाय, पंदर अहोरात्रीए एक पक्ष थाय, बे पक्षे एक मास थाय, १२ मासे एक वर्ष थाय, एवां १०० सो वर्षे एक एक वाळनो खंड काढे, एम काढतां काढतां ज्यांथी काढवानी गणत्री करवा मांडी होय त्यांथी ते एक पालो खाली थाय त्यां सुधीमां जेटलो काळ जाय, तेने एक पल्योपम कहीए. एवा १० कोडाकोडी पल्योपम जाय त्यारे एक सागरोपम थाय, एवां १० कोडाकोडी सागरोपम जाय त्यारे एक उत्सर्पिणी काळ थाय. एवां १० कोडाकोड सागरोपम जाय त्यारे एक अवसर्पिणी काळ

जाय. ५, एक वचन पुद्गल परावर्तन माहि अनन्ता मन पुद्गल परावर्तन थई जाय. ६, एक वैक्रिय पुद्गल परावर्तनमांहि अनन्ता वचन पुद्गल परावर्तन थई जाय. ७. इति आठमो द्वार.

पुद्गल परावर्तन जीवे कर्या ते कीधां. अने कोनाथी थोडां अथवा घणा कीधां, ते अल्पबहुत्वनो नवमो द्वार कहे छे. सर्व जीवे सर्व थकी वैक्रिय पुद्गल परावर्तन थोडां कीधां. १, तेथी वचन पुद्गल परावर्तन अनन्त गुणां अधिक कीधा. २, तेथी मन पुद्गल परावर्तन अनन्त गुणां अधिक कीधां. ३, तेथी श्वासोश्वास पुद्गल परावर्तन अनन्त गुणां अधिक कीधा ४, तेथी उदारिक पुद्गल परावर्तन अनन्त गुणां अधिक कीधां. ५, तेथी तेजस् पुद्गल परावर्तन अनन्त गुणा अधिक कीधां. ६, तेथी कार्मण पुद्गल परावर्तन अनन्तगुणां अधिक कीधां. ७

एम ए सात पुद्गल परावर्तनना अधिकार जाणीने जे जीव समकीत सहित जीन आज्ञा प्रमाण करीने ज्ञान, दर्शन, चारित्र ए त्रणनी आराधना करे ते जीवने एवां पुद्गल परावर्तन करवां पडे नहि, अने शाश्वतां सिद्धना सुख पद ते लिये जाणवु.

॥ इति श्री पुद्गल परावर्तननो थोकडो संपूर्ण. ॥

स्तव- ।।३१।।

थाय, उत्सर्पिणी अने अवसर्पिणी बन्ने मळीने २० क्रोडाक्रोडी सागरोपम थाय, तेने एक काळचक्र कहीए एवा अनन्ता काळचक्र जाय त्यारे एक पुद्गल परावर्तन थाय. इति काळनी ओपमानो छट्ठो द्वार. परावर्तन

हवे काळना अल्पबहुत्वनो सातमो द्वार कहे छे. आठ पुद्गल परावर्तनमां केनो कोनाथी काळ थोडो, कोनो काळ घणो ते कहे छे–अनन्ता काळचक्र जाय त्यारे एक कार्मण पुद्गल परावर्तन थाय. १, अनन्ता कार्मण पुद्गल परावर्तन जाय त्यारे एक तेजस पुद्गल परावर्तन थाय. २, अनन्ता तेजस पुद्गल परावर्तन जाय त्यारे एक उदारिक पुद्गल परावर्तन थाय. ३, अनन्ता उदारिक पुद्गल परावर्तन जाय त्यारे एक श्वासोश्वास पुद्गल परावर्तन थाय. ४, अनन्ता श्वासोश्वास पुद्गल परावर्तन जाय त्यारे एक मन पुद्गल परावर्तन थाय. ५, अनन्ता मन पुद्गल परावर्तन जाय त्यारे एक वचन पुद्गल परावर्तन थाय. ६, अनन्ता वचन पुद्गल परावर्तन जाय त्यारे एक वैक्रिय पुद्गल परावर्तन थाय. ७. इति काळना अल्प बहुत्वनो सातमो द्वार.

हवे काळनो आठमो द्वार कहे छे–एक कार्मण पुद्गल परावर्तनमांहि अनन्ता काळचक्र वही जाय १, एक तेजस पुद्गल परावर्तनमांहि अनन्ता कार्मण पुद्गल परावर्तन वही जाय २, एक उदारिक पुद्गल परावर्तनमांहि अनन्ता तेजस पुद्गल परावर्तन वही जाय. ३, एक श्वासोश्वास पुद्गल परावर्तनमांहि अनन्ता उदारिक

॥ अथ श्री संख्याता, असंख्याता अने अनन्तानो थोकडो. ॥

श्री अनुयोगद्वार सूत्रमां संख्याता, असंख्याता अने अनन्ता ए त्रणेना थइने वीस भेदना नाम, तथा तेनी गणत्रिनी ओपमा कही ते कहे छे-संख्याताना त्रण भेद १, असंख्याताना नव भेद २, अने अनन्ताना आठ भेद ३. ए रीते त्रणेना थइने वीस भेद छे. ते वीस भेद समुच्चय कह्या. हवे ए वीस भेदना नाम तथा तेनी गणत्रिनी ओपमा तथा ते भेदना केटला केटला भेद छे ते विस्तारथी कहे छे. प्रथम संख्याताना त्रण भेद ते जघन्य संख्यातु १, मध्यम संख्यातु २, अने उत्कृष्ट संख्यातु ३. ए त्रण नाम ते मध्ये पहेलुं जघन्य संख्यातु ते केहने कहीए ? जे एक नो गणत्रिमां आवे नही ते माटे जघन्य थकी बेने गणत्रिनी संख्या कहीए. ते भणी बेने जघन्य संख्यातु कहीए. ए जघन्य संख्यातानो एकज भेद जणावो. १, हवे बीजे भेदे मध्यम संख्यातु ते केहने कहीए ? जे त्रणथी मांडीने चार, पांच, छ, सात, आठ, नव, दश जावत् सो हजार, लाख, दश लाख, क्रोड, दशक्रोड, क्रोडाक्रोड ते उपरांत ज्यां लगी उत्कृष्ट संख्यातामां एक दाणो ओछो होय त्यां सुधी ए सघळाने मध्यम संख्यातु कहीए. ए मध्यम संख्याताना संख्याता भेद छे. २, त्रीजुं उत्कृष्ट संख्यातु केहने कहीए ? जंबुद्वीप जेवडो एक लाख जोजन प्रमाणे पाल्यो कल्पीए. ए सूत्रने विषे वृत्ति मध्ये

किंपुरिस ६, महोरग ७, गंधर्व ८, आणपन्नी ९, पाणपन्नी १०, इसिवाइ ११, भूइवाइ १२, कंदिप १३, महाकंदिप १४, कोहंड १५, पयगदेव १६. दश जंभकाना नाम–आणजंभका १, पाणजंभका २, लयणजंभका ३, शयणजंभका ४, वस्त्रजंभका ५, पुष्पजंभका ६, फलजंभका ७, बीय जंभका ८, विज्जुजंभका ९, अवियत्त जंभका १०. दश ज्योतिषीना नाम–चंद्रमा १, सूर्य २, ग्रह ३, नक्षत्र ४, तारा ५, ए पांच चल ते अढि द्विपमा छे ने ५ स्थिर ते अढि द्विप बाहिर छे. एवं १०. हवे ३ किल्विपिना नाम–त्रण पलिया १, त्रण सागरिया २, तेर सागरिया ३. नव लोकांतिकना नाम–सारस्वत १, आदित्य २, विन्हि ३, वरुण ४, गर्दतोया ५, तोषिया ६, अव्याबाधा ७, अगिचा ८, रिठा ९. बार देवलोकना नाम–सुधर्म १, इशान २, सनत्कुमार ३, माहेंद्र ४, ब्रह्मलोक ५, लंतक ६, महाशुक्र ७, सहस्रार ८, आणत ९, प्राणत १०, आरण ११, अच्चुय १२. नव ग्रीवेकना नाम–भद्द १, सुभद्द २, सुजाए ३, सुमाणसे ४, प्रियदंसणे ५, सुदंसने ६, आमोहे ७, सुपडिबद्धे ८, जशोधरे ९. पांच अनुत्तर विमानना नाम–विजय १, विजयंत २, जयंत ३, अपराजित ४, सर्वार्थसिद्ध ५, ए ९९ जातना देवता अप्रजाप्ता ने ९९ जातना प्रजाप्ता एवं १९८ भेद देवताना कह्या. हवे तिर्यंचना ४८ भेद कहे छे–पृथवी १, पाणि २, तेउ ३, वाउ ४, ए ४ सुख्म ने ४ बादर एवं ८ ना अप्रजाप्ता ने ८ ना प्रजाप्ता एवं १६. वनस्पतिनां ३ भेद–सुक्ष्म १, प्रत्येक २, ने साधारण ३. ए ३

अधर्मास्तिकाय द्रव्यथकी एक ६, क्षेत्रथकी लोक प्रमाणे ७, कालथकी अनादि अनंत ८, भावथकी अवर्णे, अगंधे, अरसे, अफासे, अमुर्ति ९, गुणथकी स्थिर सहाय १०. आकाशास्तिकाय द्रव्यथकी एक ११, क्षेत्रथकी लोकालोक प्रमाणे १२, कालथकी अनादि अनंत १३, भावथकी अवर्णे, अगंधे, अरसे, अफासे, अमुर्ति १४, गुणथकी अवगाहनादान १५. हवे काल द्रव्यथकी अनेक १६, क्षेत्रथकी अढिद्विप प्रमाणे १७, कालथकी अनादि अनंत १८, भावथकि अवर्णे, अगंधे, अरसे, अफासे, अमुर्ति १९, गुणथकी वर्त्तनालक्षण २०, एवं २०, ने १० पूर्वे कह्या ते एवं ३० भेद अरुपि अजीवना जाणवा. हवे ५३० भेद रुपि अजीवना कहेछे तेहमां वर्ण ५–कालो १, निलो २, रातो ३, पीलो ४, धोलो ५, एकेका वर्णमांहि वीश वीश भेद लाभे ते २ गंध, ५ रस, ५ संठाण, ८ स्पर्श, एवं विश पंचा सो. हवे २ गंध ते सुरभिगंध १, दुरभिगंध २. एकेका गंधमांहि त्रेविश त्रेविश भेद लाभे. ५ वर्ण, ५ रस, ५ संठाण, ८ स्पर्श. एवं २३ दु छेंतालिस भेद जाणवा. हवे ५ रस ते तिखो १, कडुयो २, कसायलो ३, खाटो ४, मिठो ५, एकेका रसमां वीश वीश भेद लाभे. ५ वर्ण, २ गंध, ५ संठाण, ८ स्पर्श, एवं वीश पंचा सो, हवे ५ संठाण–परिमंडल संठाण १, वटसंठाण २, त्रंस ३, चउरंस ४, आयतसंठाण ५. एकेका संठाणमां वीश वीश भेद लाभे. ५ वर्ण. २ गंध. ५ रस. ८ स्पर्श. एवं वीश पंचा सो. हवे ८ स्पर्श–खरखरो १, सुंहालो २, भारि ३,

बिन भेद लाभे. ५

हल्यो ४, खाटो ५, उन्हो ६, चोपड्यो ७, लुख्यो ८. ए... ... ... खरखरामां खरखरो ने गुंहाल्यो बे वर्जवा.
वर्ण, २ गंध, ५, रस, ५ संठाण, ६ स्पर्श. एवं २३ भेद लाभे. एवं सर्व मळीने ५३० भेद रूपि अजीवना कह्या. एवं सर्व
एम बे बे स्पर्श वर्जवा. एवं २३ अठा १८४. एवं सर्व मळीने
मळीने ५६० भेद अजीवना जाणवा. इति अजीवतत्व समाप्तं २.

हवे नव भेदे पुण्य उपराजे ते कहे छे–अन्नपुन्ने १, पाणपुन्ने २, लयणपुन्ने ३, सयणपुन्ने ४, वत्थपुन्ने ५, मनपुन्ने ६, वचनपुन्ने ७, कायपुन्ने ८, नमस्कार पुन्ने ९. ए ९ भेदे पुण्य उपराजे. तेहना शुभ फल ४२ भेदे भोगवे–शातावेदनिय १, उंच गोत्र २, मनुष्यगति ३, मनुष्यानुपूर्वी ४, देवतानी गति ५, देवानुपूर्वी ६, पंचेन्द्रियनी जाति ७, उदारिक शरिर ८, वैक्रेय शरिर ९, अहारक शरिर १०, तेजस शरिर ११, कार्मण शरिर १२, उदारिकना अंग उपांग १३, वैक्रेयना अंग उपांग १४, आहारकना अंग उपांग १५, वज्रऋषभनाराचसंघयण १६, समचउरससंठाण १७, शुभ वर्ण १८, शुभ गंध १९, शुभ रस २०, शुभ स्पर्श २१, अगुरु लघु नाम २२, पराघात नाम २३, उस्वास नाम २४, आताप नाम २५, उद्योत नाम २६, शुभ चाल्यानी गति २७, निर्माण नाम २८, त्रस नाम २९, बादर नाम ३०, प्रत्येक नाम ३१, पर्यत्प नाम ३२, स्थिर नाम ३३, शुभ नाम ३४, सौभाग्य नाम ३५, सुस्वर नाम ३६, आदेय नाम

अच्छनो परिसह ५, ... १०, संमाना
... परिसह ७, ... परिसह ९, वेसवानो परिसह १४, अक्कामनो परिसह
... नो परिसह २, ... परिसह ८, चरियानो परिसह १३, जाचवानो परिसह १९,
७, ... नो परिसह १२, ... नो परिसह १८, सत्कार पुरस्कारनो परिसह ... संति
... नो परिसह १७, मेल्लनो परिसह २२, ए २२ ने ८ पूर्वे कह्या ते एवं ३०, ...
१६, तृणस्पर्शनो परिसह २१, दंसण परिसह ... संजमे ३७, तवे ३८, नियाण ३९,
अज्ञाननो परिसह २१, ... ३५, सच्चे ३६, ... तेहना नाम–अनित्यभावना १,
... ३३, ... ३४, ... ३५, ... १२ भावना भाववी तेहना नाम–अनित्यभावना १,
... १० प्रकारे जतिधर्म आराधवो ने १२ भावना ... अशुचिभावना ६, आश्रवभावना ७,
... संसारभावना ३, एकत्वभावना ४, अन्यत्वभावना ५, ... ए ४० ने १२ बावन,
... निर्जराभावना ०, लोकभावना १०, बोधभावना ११, धर्मभावना १२, ... जथाख्यात ५७,
... छेदोपस्थापनियचारित्र ५४, परिहारविशुद्ध ५५, सुक्ष्मसंपराय ५६, ...
५३, ... संवरतत्त्व समाप्तं. ६.
... ३, रसपरित्याग ४, कायक्लेश ५,
... विनय ८,

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] सिद्ध [illegible]

[illegible] सिद्ध [illegible]

[illegible] सिद्ध [illegible] सिद्ध [illegible]

[illegible]

[illegible] सिद्ध [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

धीर्य ९, केवलज्ञान १०, केवलदर्शन ११, भव्य सिद्धिक १२, परमशुक्ललेशी १३, चरमशरीरि १४, ए १४ बोलनो धणी मोक्ष जाय. जघन्य बे हाथनी अवघेणावाळो, उत्कृष्टि पांचसें धनुष्यनी अवघेणावाळो जघन्य नव वरसनो, उत्कृष्टे पूर्वकोडिना आयुष्यवाळो कर्मभूमिनो होय ते मोक्षमां जाय. इति मोक्षतत्त्वं समाप्तं ९.

इति नव तत्त्वना बोल संपूर्ण.

॥ अथ श्री २४ दंडकना बोल. ॥

॥गाथा॥ सरीरोगाहणसंघयण संठाणकसाय तहहुंतिसन्नाउ । लेसिंदियसमुग्घाए सन्निवेदेयपज्जत्ती. १. दिट्ठि-दंसणनाणे अंगुवओगेउववायचवणठिई उववायठिइसमुग्घाए चवणगइरागइचेव. २. ए गाथा सूत्रपाठे करी, ... शरीर कहेता शरीर पांच-उदारीक शरीर १, वैक्रेय शरीर २, आहारक शरीर ३, तेजस शरीर ... शरीर ५-१. उगाहण कहेता अवघेणा. उदारिक शरीरनी अवघेणा जघन्य अंगुलनो असंख्यातमो ... उत्कृष्टी एक हजार जोजननी झाझेरी-कमळना डोडाने न्याये. वैक्रेय शरीरनी भवधारणि अवघेणा जघ-न्य अंगुलनो असंख्यातमो भाग, उत्कृष्टी पांचसें धनुष्यनी, अने उत्तर वैक्रेय शरीरनी अवघेणा जघन्य अंगु-

ना संख्यातमो भाग, उत्कृष्टी लाख जोजन साझेरी. आहारक शरीरनी अवगेणा जघन्य मुंड हाथनी, उत्कृष्टी पुरा हाथनी. तैजस कार्मण शरीरनी अवगेणा जघन्य अंगुलनो असंख्यातमो भाग, उत्कृष्टी चौद राजलोक प्रमाणे. केवल समुद्घातनी अपेक्षाये तथा पोतपोताना शरीर प्रमाणे जाणवी. एम अवगेणा जाणवी. २. संघयण कहेता संघयण छ–वज्रऋषभनाराचसंघयण १, ऋषभनाराचसंघयण २, नाराचसंघयण ३, अर्धनाराचसंघयण ४, किलकासंघयण ५, छेवट्ठसंघयण ६–३. संठाण कहेता संठाण छ–समचउरंस संठाण १, निग्रोधपरिमंडल संठाण २, सादि संठाण ३, वामन संठाण ४, कुब्ज संठाण ५, हुंड संठाण ६. कषाय कहेता कषाय चार क्रोध १, मान २, माया ३, लोभ ४. तद्हुंति कहेता निपज होय, तणाउ कहेता संज्ञा चार-आहारसंज्ञा १, भयसंज्ञा २, मैथुनसंज्ञा ३, परिग्रहसंज्ञा ४, लेशि कहेतां लेश्या छ–कृष्णलेश्या १, नीललेश्या २, कापोतलेश्या ३, तेजुलेश्या ४, पद्मलेश्या ५, शुक्ललेश्या ६–७. इंद्रिय कहेता इंद्रिय पांच-श्रोतेंद्रिय १, चक्षुइंद्रिय २, घ्राणेंद्रिय ३, रसेंद्रिय ४, स्पर्शेंद्रिय ५–८. समुद्घात सात–वेदनी १, कषाय २, मारणांतिक ३, वैक्रिय ४, तैजस ५, आहारक ६, केवल ७–९. सन्नी कहेता संज्ञी असंज्ञी. मन होय ते संज्ञी, मन न होय ते असंज्ञी. १०. वेद कहेता वेद त्रण–स्त्रीवेद १, पुरुषवेद २, नपुंसकवेद ३–११ पज्जत्ति कहेता पर्याप्ति छ–आहारपर्यां १, शरीरपर्यां २, इंद्रियपर्यां ३, श्वासोश्वासपर्यां ४, भाषापर्यां ५, मनपर्या

६–१२. दिठ्ठि कहेतां दृष्टि ३–सम्यक्दृष्टि १, मिथ्यादृष्टि २, समामिथ्यादृष्टि ३–१३. दंसण कहेतां दर्शन च्यार–चक्षुदर्शन १, अचक्षुदर्शन २, अवधिदर्शन ३, केवलदर्शन ४–१४. नाण कहेतां ज्ञान ५–मतिज्ञान १, श्रुतज्ञान २, अवधिज्ञान ३, मनःपर्यवज्ञान ४, केवलज्ञान ५–१५. अनाणे कहेतां अज्ञान त्रण मतिअज्ञान १, श्रुतअज्ञान २, विभंगज्ञान ३–१६. जोग कहेतां जोग पनर–च्यार मनना, च्यार वचनना, सात कायना. तेमां च्यार मनना कहे छे–सत्य मनजोग १, असत्य मनजोग २, मिश्र मनजोग ३ व्यवहार मनजोग ४. तेम च्यार वचनना कहे छे–सत्य वचनजोग १, असत्य वचनजोग २, मिश्रवचनजोग ३, व्यवहार वचनजोग ४. तेम सात कायाना कहे छे–उदारिक १, उदारिकनो मिश्र २, वैक्रिय ३, वैक्रियनो मिश्र ४, आहारक ५, आहारकनो मिश्र ६, कार्मण कायजोग ७ एवं पनर जोग. १७. उवयोग कहेतां उपयोग बार–पांच ज्ञान, त्रण अज्ञान, च्यार दर्शन एवं बार १८. कहाकिमाहारे कहेतां निमज अनुक्रमे आहार लीए, [illegible] त्रण दिसनो, कदाचित् छ दिसनो. त्रण दिस ते उंची, नीची ने त्रांछी ए त्रण दिसनो लीए. छ दिस ते पूर्व १, पश्चिम २ उत्तर ३, दक्षिण ४, उंची ५, नीची ६, ए छ दिसनो आहार लीए. वळी सर्व स्वरूपनो आहार सचेत, अचेत ने मिश्र. ओज १, लोम २, कवल ३, ए त्रण प्रकारनो आहार. १९. उववाय कहेतां आवीने उपजे. चोवीस दंडकनो ते आगळ कहेशे २०. ठिइ कहेतां

दंडक तेहना नाम कहेछे १. असुरकुमार, २. नागकुमार, ३. सोवनकुमार, ४. विद्युकुमार, ५. अग्निकुमार, ६. दिपकुमार, ७. उदधिकुमार, ८. दिसाकुमार, ९. पवनकुमार, १०. थणितकुमार. एवं अगियार दंडक थया. ११. हवे पांच स्थावरना पांच दंडक कहेछे-इंद्रिथावरकाय, बंभीथावरकाय, सप्पीथावरकाय, सुमतिथावरकाय, पयावच्चथावरकाय ए नाम कह्या. हवे गोत्र कहेछे-पृथ्वीकाय, अपकाय, तेउकाय, वाउकाय, वणस्सकाय. एवं सोल दंडक थया १६. हवे त्रण विगलेंद्रिना त्रण दंडक कहेछे-बेइंद्रि, तेरिंद्रि, चउरिंद्रि एवं ओगणीस दंडक थया १९. हवे तिर्यंच पंचेंद्रिनो दंडक कहेछे. तिर्यंच पंचेंद्रिना पांच भेद-जलचर, थलचर, उरपर, भुजपर तेमां हवे जलचर ते केहने कहिये. जे जलमां चाले तेहने जलचर कहिये. तेहना अनेक भेद-मच्छ, कच्छ, ग्राह, मगर, सुसुमार प्रमुख १. हवे थलचर ते केहने कहिए. जे थल पृथ्वीपर चाले ते थलचर कहिये तेहना च्यार भेद. एगखुरा, दुखुरा, गंडीपया, सणपया. एगखुरा ते घोडा, खर प्रमुख दुखुरा ते गाय, भेंस प्रमुख. गंडीपया ते सुहाला पग, सोनीनी अहिरणने घाटे पग, ते हाथी, गेंडा प्रमुख. सणपया ते नखवाला जीव. ते सिंह, वाघ, चित्रा, कुतरा, बिल्लाडा, प्रमुख २, उरपर ते केहने कहिये-हृदयाथर चाले ते सर्पनी जात. तेहना बे भेद. एक फेण मांडे ने एक फेण न मांडे ३. भुजपर सर्प ते केहने कहिये भुजाए करी हाथभर चाले ते भुजपर सर्प. तेहना अनेक भेद. नोल कोल, कासीडा, गोह, उंदर, खीसकोली

समुग ४. पंखा ते केहने कहीये जे आकाशे चाले ते पंखीनी जाति, ते पंखीना च्यार भेद चम्मपंखी रोमपंखी, विततपंखी, समुग्गपंखी, चरमपंखी ते चामडानी पांख. ते छाता, वागुल प्रमुख १, रोमपंखी ते रामरायनी पांख. ते सुडा चकलाया पांखा प्रमुख. २ ए बे पंखी अढीद्वीपमांहे अने बाहिर छे, विततपंखी ते पहोळीज रहे पांख जेहनी ते विततपंखी कहिए ३, समुग पंखी ते डाबडानी पेरे बीडी रहे पांख जेहनी ते समुग पंखी. ए बे पंखी अढी द्वीप बाहेर छे. ए पांच तिर्यंच पंचेंद्रि समुर्छिम ने गर्भज जाणवा. ए विगला तिर्यंच पंचेंद्रिना दंडक थया २०. हवे एकवीसमो मनुष्य पंचेंद्रिनो दंडक कहेछे. ते मनुष्य पंचेंद्रिना च्यार भेद. पंदर कर्मभूमिना मनुष्य १, त्रीश अकर्मभूमिना मनुष्य २, छप्पन्न अंतरद्वीपना मनुष्य ३, चउद स्थानकना समुर्छिम मनुष्य ४, ए त्रणसो एक क्षेत्रना गर्भज मनुष्य अपर्यांसा, एकसो एक पर्यांसा, ने एकसो एक समुर्छिम मनुष्य अपर्यासा ए त्रणसें त्रण भेदनो एकवीसमो मनुष्यनो दंडक थयो २१. हवे वावीसमा वाणव्यंतरना दंडक कहेछे. तेहनी आठ जाति-पिशाच १, भूत २, जक्ष ३, राक्षस ४, किन्नर ५, किंपुरुष ६, महोरग ७, गंधर्व ८, आणपन्नी ९, पाणपन्नी १०, इसीवाइ ११, भूयवाइ १२, कंदिय १३, महाकंदिय १४, कोहंड १५, पयंगदेव १६, इति वावीसमो दंडक संपूर्ण २२. हवे त्रेवीसमो ज्योतीषीनो दंडक कहेछे. तेहनी दश जाति-चंद्रमा, १, सूर्य २, ग्रह ३, नक्षत्र ४, तारा ५, ए पांच चर ते अढिद्वीप मध्ये छे

अने [illegible] स्थिर ते [illegible] बाहिर छे. एवं दस जात. बे चंद्रमा ने बे सूर्य जंबुद्विप मध्ये छे. चार चंद्रमा, चार सूर्य लवण मध्ये छे, बार चंद्रमां, बार सूर्य धातकीखंड मध्ये छे, बेंतालिस चंद्रमा, बेंतालीस सूर्य कालोदधि समुद्र मध्ये छे. बहुत्तेर चंद्रमा, बहुत्तेर सूर्य पुष्करार्द्धद्विप मध्ये छे. एवं सर्व मलीने मनुष्य क्षेत्रमां एकसो बत्रीस चंद्रमा, एकसो बत्रीस सूर्य परिवार सहित चर छे. परिवार ते जिहां एक चंद्रमां, एक सूर्य तिहां अठासी ग्रह, अठाविस नक्षत्र, छासठ हजार नवसें पंच्योतेर कोडाकोड तारा, एवं सर्व चंद्रमा सूर्यनो परिवार गणवो. असंख्याता चंद्रमा असंख्याता सूर्य परिवार सहित मनुष्यक्षेत्र बाहेर असंख्याता द्विप समुद्रमांही स्थिर छे. एवं दस जातनो त्रेविसमो ज्योतिषीनो दंडक थयो. २३. हवे चोविसमो वैमानिकनो दंडक कहेछे, तेहना छविस भेद छे–बार देवलोक, नव ग्रैवेयक, पांच अनुत्तर विमान, एवं छविस. हवे तेहना नाम कहेछे. सुधर्म १, इशान २, सनंतकुमार ३, माहेंद्र ४, ब्रह्मलोक ५, लंतक ६, महाशुक्र ७, सहस्रार ८, आणत ९, प्राणत १०, आरण ११, अचुय १२, ए बार देवलोकना नाम कह्या. हवे नव ग्रैवेयकना नाम कहे छे, भद्रे १, सुभद्रे २, सुजाए ३, सुमाणसे ४, पीयदंसणे ५, सुदंसणे ६, आमोहे ७, सुपडिबद्धे ८, जसोधरे ९, ए नव ग्रैवेयकना नाम कह्या. हवे पांच अनुत्तर विमानना नाम कहे छे–विजय १, विजयंत २, जयंत ३, अपराजित ४, सर्वार्थ सिद्ध ५, ए पांच अनुत्तर विमानना नाम कह्या. ए छविस भेदनो वैमानिकनो दंडक थयो.

आहार ते पण अनुभ, ते पण अनेन, उववाय ते आवीने उपजे. पहेली नरके बे दंडकना ते मनुष्य गर्भज अने तिर्यंचगर्भज ने समुर्छिम ए बे दंडकना आवीने उपजे, अने बीजीथी मांडीने सातमी सुधी गर्भजतिर्यंच अने गर्भज मनुष्यना आवीने उपजे. स्थिति पहेली नरके जघन्य दस हजार वर्षनी, उत्कृष्टी एक सागरनी, बीजी नरके ज० एक सागरनी, उ० त्रण सागरनी; त्रीजी नरके ज० त्रण सागरनी, उ० सात सागरनी, चोथी नरके ज० सात सागरनी उ० दस सागरनी, पांचमी नरके ज० दस सागरनी, उ० सतर सागरनी, छठी नरके ज० सतर सागरनी, उ० बावीस सागरनी, सातमी नरके ज० बावीस सागरनी. समोहिया मरण अने असमोहिया मरण बे मरण छे. चव ते नारकी चविने पेहेलीथी छठी सुधिना बे दंडकमां जाय. मनुष्य ने तिर्यंचमां जाय अने सातमी नारकीनो एक दंडक माटे तिर्यंचमां जाय. गइ कहेतां पेहेलीथी मांडी छठी सुधिना नारकी दोवे बे गतिमा जाय ते मनुष्य ने तिर्यंचमां जाय. आवे पण बे गतिनो मनुष्य ने तिर्यंचनो. सातमी नारकीना नारकी बे गतिमांथी आवे-मनुष्य ने तिर्यंच ने जाय एक तिर्यंचनी गतिमां. प्राण दस लाभे. जोग त्रण-मन, वचन ने कायाना ए त्रण. ए प्रथम दंडक नारकीनो संपूर्ण थयो. १.

हवे दस भवनपतिना दस दंडक तेमां शरीर त्रण वैक्रेय, तेजस अने कार्मण. अवघेणा भवनपतिनी जघन्य अंगुलनो असंख्यातमो भाग, उत्कृष्टी सात हाथनी अने उत्तर वैक्रेय करे तो जघन्य अंगुलनो संख्या-

पाणी, तेउ ने वनस्पति ए चारने ३. वेदनी कषाय मारणांतिक. अने वायराने समुद्घात चार वैक्रियनी वधी.
रुंधी ने पांचे थावर असंज्ञी. वेद एक नपुंसक. पर्यां पांचे ने चार आहार पर्या, शरीरपर्या, इंद्रियपर्या, श्वासो-
श्वासपर्यां. दृष्टि एक मिथ्यात्व. दर्शन एक अचक्षुदर्शन, ज्ञान नथी. अज्ञान बे मतिअज्ञान, श्रुतअज्ञान. जोग
पृथ्वी, पाणी, तेउ, वनस्पति ए चार ने जोग त्रण उदारिक १, उदारिकनो मिश्र २, कार्मण कायजोग ३,
अने वायराने जोग पांच वैक्रिय, वैक्रियनो मिश्र, ए बे वध्या. उपयोग त्रण. बे अज्ञान. एक अचक्षु दर्शन
[illegible] सदा नियम आहार ले ज० त्रण दिशनो, उ० छ दिशनो ने वळी बे प्रकारनो उज ने रोम आहार करे.
१ [illegible] ३ प्रकारनां सचेत, अचेत ने मिश्र. आगत ते आवीने उपजे. पृथ्वी, पाणी ने
वनस्पतिमां [illegible] दंडकना एक नारकी वर्जीने अने तेउ वाउमां दस दंडकना आवीने उपजे. पांच थावर
त्रण विकलेंद्रि मनुष्य ने तिर्यंच ए दसनां स्थिति पृथ्वीनी ज० अंतर्मुहूर्तनी उ० बावीस हजार वर्षनी. १,
पाणीनी ज० अंतर्मुहूर्तनी उ० सात हजार वर्षनी २, तेउनी ज० अंतर्मुहूर्तनी उ० त्रण अहोरात्रिनी ३,
वायरानी ज० अंतर्मुहूर्तनी उ० त्रण हजार वर्षनी. ४. वनस्पतिनी ज० अंतर्मुहूर्तनी, उ० दस हजार वर्षनी.
समोहिया मरण अने असमोहिया मरण ए बे मरण छे. चवन ते चवीने पृथवि पाणी ने वनस्पति दस दंडकमां
जाय. पांच थावर, त्रण विकलेंद्रि, मनुष्य ने तिर्यंचमां जाय. अने तेउ, वाउ, नव दंडकमां जाय. पांच थावर

अंगु० असं०, उ० छ गाउनी. उरपर सर्प समुछिमनी ज० अंगु० असं०, उ० प्रत्येक जोजननी, अने गर्भजनी ज० अंगु० असं०, उ० हजार जोजननी. भुजपर सर्प समुछिमनी ज० अंगु० असं० उ० प्रत्येक धनुषनी. गर्भजनी ज० अंगु० असं०, उ० प्रत्येक गाउनी. खेचर समुछिमने गर्भजनी ज० अंगु० असं०, उ० प्रत्येक धनुषनी. उत्तर वैक्रेय करे तो ज० अंगु० संख्या०, उ० नवसें जोजननी. संघेण समुछिमने एक छेवटु. गर्भजने छ संघेण. संठाण समुछिमने एक हुंड. गर्भजने छ संठाण. कषाय चारे पण तिर्यंचने माया घणी. संज्ञा चारे पण तिर्यंचने आहार संज्ञा घणी. लेश्या समुछिमने त्रण पेहेली, गर्भजने छ लेश्या. इंद्रि पांचे छे. समुद्घात समुछिमने त्रण.वेदनी, कषाय ने मारणांतिक,अने गर्भजने समुद्घात पांच-वेदनी,कषाय,मारणांतिक,वैक्रेय ने तेजस. समुछिम असंज्ञी, गर्भज संज्ञी. वेद एक नपुंसक समुछिमने, गर्भजने त्रण वेद. पर्या समुछिमने पांच, मन नही अने गर्भजने पर्या छ. द्रष्टि समुछिमने बे समकित ने मिथ्यात. गर्भजने त्रण द्रष्टि. दर्शन समुछिमने बे-चक्षुदर्शन ने अचक्षुदर्शन. गर्भजने त्रण दर्शन. ज्ञान समुछिमने बे-मतिज्ञान, श्रुतज्ञान. गर्भजने त्रण ज्ञान. अज्ञान समुछिमने बे-मति अज्ञान ने श्रुतअज्ञान. गर्भजने त्रण अज्ञान. जोग समुछिमने चार उदारिकना बे. कार्मण, व्यवहार वचन. गर्भजने तेर जोग आहारकना बे नही. उपयोग समुछिमने छ. बे ज्ञान, बे अज्ञान, बे दर्शन. गर्भजने नव उपयोग-त्रण ज्ञान, त्रण अज्ञान, त्रण दर्शन, तेमज जघन्य उत्कृष्टो छ दिसनो आहार ले. ॥ १४ ॥

गात समुद्घात. संमूर्छिम असंज्ञी, गर्भज संज्ञी. वेद संमूर्छिमने एक नपुंसक. जुगलियामां बे वेद स्त्री ने पुरुष. कर्मभूमिना गर्भज मनुष्यमां त्रण वेद स्त्री, पुरुष ने नपुंसक. पर्याप्ति संमूर्छिमने च्यार भाषा ने मन नथी. गर्भजने छ पर्यां. दृष्टि संमूर्छिमने एक मिथ्यात. दस अकर्मभूमिमां बे दृष्टि समकित ने मिथ्यात. त्रीश अकर्मभूमि ने छप्पन अंतरद्वीपामां एक मिथ्यात दृष्टि. कर्मभूमिनां मनुष्यमां त्रणे दृष्टि. दर्शन संमूर्छिमने, अने जुगलियाने बे. चक्षुदर्शन ने अचक्षुदर्शन. गर्भजने दर्शन च्यारे लाभे. ज्ञान दस अकर्मभूमिमां बे अने त्रीश अकर्मभूमि अने छप्पन अंतरद्वीपामा अने संमूर्छिमने ज्ञान नथी. गर्भजने पांचे ज्ञान. अज्ञान संमूर्छिमने बे-मति अज्ञान ने श्रुत अज्ञान. जुगलियाने जोग त्रण. गर्भजने त्रण. जोग संमूर्छिमने त्रण उदारिकना बे ने १ कार्मण काययोग ए त्रण. जुगलियाने जोग ११. मनना ४, वचनना ४, उदारिकना २, कार्मण १, एवं जोग ११. गर्भजने पन्नर जोग. उपयोग दस अकर्मभूमि ने पांच देवकुरु, पांच उत्तरकुरु, ए दसमां ६ ते २ ज्ञान, २ अज्ञान, २ दर्शन, ए ६ अने त्रीश अकर्मभूमि ५६ अंतरद्वीपामा ने संमूर्छिमने च्यार. बे अज्ञान, बे दर्शन. गर्भजने बार उपयोग, तिहां आहार ते तो जघन्य ने उत्कृष्टो छ दिशनो. तथा त्रण प्रकारे आहार ले. उज लोम ने कवल ते सर्व सचित्त अचित्त ने मिश्र. उववाय ते आठने उपजे. संमूर्छिममां आठ दंडकना पृथ्वी, पाणी, वनस्पति, त्रण विगलेंद्रि मनुष्य ने तिर्यंच ए आठनां. जुगलियामां २ दंडकना ते मनुष्य ने तिर्यंचनां गर्भज मनुष्यमां बाकिना दंडकना उपजे. तेउ

उ० सात हाथनी अने उत्तर वैक्रेय करे तो ज०अंगु० संख्या०,उ०,लाख जोजननी.संघयण नथी.संठाण एक समचउरंस. कषाय च्यारे. संज्ञा च्यारे. लेस्या एक तेजु. इंद्रि पांचे. समुद्घात पांच. आहारकने केवल नही संज्ञी छे, वेद बे, पर्या ५, भाषा मन भेला बांधे. दृष्टि त्रण, दर्शण त्रण, ज्ञान त्रण, अज्ञान त्रण, जोग अगी-यार, च्यार मनना, च्यार वचनना, त्रण कायाना ते वैक्रेय, वैक्रेयनो मिश्र ने कार्मण कायजोग एवं अगियार. उपयोग नव-त्रण ज्ञान, त्रण अज्ञान, त्रण दर्शन एवं नव तिमज आहार ले तो जघन्य ने उत्कृष्टो छ दिसनो तथा बे प्रकारे ओज ने रोम ते पण शुभ ने अचेत आहार. उववाय ते आवीने उपजे. बे दंडकना-मनुष्य ने तिर्यंचना. स्थिति चंद्रमाना देवतानी ज० पा पल्यनी, उ० एक पल ने लाख वरसनी. तेहनी देवीनी ज० पा पल्यनी, उ० अरध पल्य ने पचास हजार वरसनी. सूर्यना देवतानी ज० पा पल्यनी उ० एक पल्य ने हजार वरसनी. तेहनी देवीनी ज० पा पल्यनी, उ० अर्धपल्य ने पांचसे वरसनी. ग्रहना देवतानी ज० पा पल्यनी, उ० एक पल्यनी. तेहनी देवीनी ज० पा पल्यनी, उ० अर्ध पल्यनी. नक्षत्रना देव-तानी ज० पा पल्यनी उ० अर्ध पल्यनी. तेहनी देवीनी ज० पल्यनी, उ० पा पल्यनो आठमो भाग. ताराना देवतानी ज० पल्यनो आठमो भाग, उ० पा पल्यनी. तेहनी देवीनी ज० पल्यनो आठमो भाग, उ० पल्यनो आठमो भाग झाझेरो. समोहिया मरण ने असमोहिया मरण ए बे मरण छे. चवण ते चविने जाय पांच

देवतमां–पृथ्वी, पाणी, वनस्पति, मनुष्य में [illegible]. गइ ने नरीने वे [illegible]. मनुष्य ने [illegible].
आगइ ते मनुष्य ने तिर्यंचनी आवे. माण दस. जोग दस. इति वैमानिको दंडक संपूर्ण. २३.

हवे चोवीसमो वैमानिकनो दंडक. जेहमां शरीर त्रण वैक्रिय, तैजस ने कार्मण. अवगाहना मूळगी, [illegible] वे देवलोके [illegible] हाथनी. [illegible]
ज० अंगु० असं०, उ० सात हाथनी. त्रीजे चोथे देवलोके छ हाथनी. पांचमे छठे देवलोके पांच हाथनी. [illegible] देवलोके चार हाथनी. [illegible]
आठमे देवलोके चार हाथनी. नवमे, दसमे इग्यारमे बारमे देवलोके त्रण हाथनी. नव ग्रैवेयके बे हाथनी. [illegible]
अनुत्तर विमानमां एक हाथनी. सर्वार्थसिद्धमां मुठ हाथनी अने उत्तर वैक्रिय करे तो लाख जोजन [illegible]
संस्था०. संघयण [illegible] ६ जननी. संघयण नथी. संस्थान एक समचउरंस. [illegible]
चारे पण दविग्रह संज्ञा पामी. लेश्या पहेले बीजे देवलोके एक तेजोलेश्या. त्रीजे, चोथे, पांचमे एक पद्म लेश्या. [illegible]
छठाथी मांडी नव ग्रैवेयकमां एक शुक्ललेश्या, अने पांच अनुत्तर विमानमां [illegible]
समुद्घात चार देवलोक सुधी. पांच आहारकने वर्जीने नहीं. नव ग्रैवेयक ने पांच अनुत्तर विमानमां [illegible]
कषाय ने सामानिक संज्ञा पामे छे. वेद पहेले बीजे देवलोके बे वेद [illegible]. पुरुष वेद. [illegible]
मिथ्यात्व एक पुरुष वेद. पर्या ५. भाषा मन [illegible]. दृष्टि [illegible] [illegible]
दृष्टि, मर्यादित ने मिथ्यात्व, पांच अनुत्तर विमानमां एक दृष्टि समकित, [illegible]

चार देवलोक ने नव ग्रैवेयकमां. पांच अनुत्तर विमानमां अज्ञान नथी. जोग अगीयार, चार मनना, चार वचनना, त्रण कायाना. वैक्रिय, वैक्रियनो मिश्र ने कार्मण कायजोग एवं अगीयार. उपयोग चार देवलोक ने नव ग्रैवेयकमां नव, त्रण ज्ञान, त्रण अज्ञान, त्रण दर्शन एवं नव. पांच अनुत्तर विमानमां छ उपयोग, त्रण ज्ञान, त्रण दर्शन ए छ. वेदन आहार ते तो जघन्य ने उत्कृष्टो छ दिसनो तथा बे प्रकारे ऊज ने रोम ते पण अचेत, ते पण शुभ आहार. उववाय ते आवीने उपजे. पेहेला देवलोकथी मांडीने आठमा देवलोक सुधी बे देवना मनुष्य ने तिर्यंचना, अने नवमेथी ते सर्वार्थसिद्ध लगे एक मनुष्यनो आवे. स्थिति पेहेले देवलोके जघन्य एक पल्यनी, उत्कृष्टी बे सागरनी. तेहनी परिग्रहीत देवीनी ज० एक पल्यनी, उ० सात पल्यनी, अने अपरिग्रहीत देवीनी ज० एक पल्यनी, उ० पचास पल्यनी. बीजे देवलोके ज० एक पल्यनी झाझेरी, उ० बे सागर झाझेरी. तेहनी परिग्रहीत देवीनी ज० एक पल्यनी झाझेरी, उ० नव पल्यनी, अने अपरिग्रहीत देवीनी ज० एक पल्यनी झाझेरी, उ० पंचावन पल्यनी. त्रीजे देवलोके ज० बे सागरनी, उ० सात सागरनी त्यांथी देवी नथी पण तेडावी जाय. चोथे देवलोके ज० बे सागर झाझेरी, उ० सात सागर झाझेरी. पांचमे देवलोके ज० सात सागर, उ० दस सागर, छट्ठे देवलोके ज० दस सागर उ० चउद सागर, सातमे देवलोके ज० चउद सागर उ० सत्तर सागर, आठमे देवलोके ज० सत्तर सागर उ० अढार सागर, नवमे देवलोके ज०

प्रभा सागर, उ० ओगणीस सागर, दशमे देवलोके ज० ओगणीस सागर उ० वीस सागर. अग्यारमे देव-
लोके ज० वीस सागर उ० एकविस सागर, बारमे देवलोके ज० एकविस सागर उ० बाविस सागर. नव
ग्रैवेयके ज० बाविस सागर उ० त्रेविस सागर, बीजे ग्रैवेयके ज० त्रेविस सागर उ० चोविस सागर, त्रीजे
ग्रैवेयके ज० चोविस सागर उ० पचविस सागर, चोथे ग्रैवेयके ज० पचविस सागर, उ० छविस सागर,
ग्रैवेयके ज० छविस सागर उ० सत्याविस सागर, छट्ठे ग्रैवेयके ज० सत्याविस सागर, उ० अठ्ठाविस
सागर सातमा ग्रैवेयके ज० अठ्ठाविस सागर उ० ओगणत्रिस सागर, आठमा ग्रैवेयके ज० ओगणत्रिस उ० त्रीस
सागर सातमा ग्रैवेयके ज० अठ्ठाविस सागर, उ० ओगणत्रिस सागर, आठमा ग्रैवेयके ज० [illegible]
सागर, नवमा ग्रैवेयके ज० त्रीस सागरमां उ० एकत्रिस सागर, चार अनुत्तर विमाने ज० एकत्रिस सागर,
उ० तेत्रिस सागर सर्वार्थसिद्धमां ज० ने उ० तेत्रीस सागर. ज्योतिषी देवता ते ज्योतिषि चक्र छे
[illegible] थाशे. स्वर्ग ने वांछे [illegible] देवलोकना देवता [illegible] देवता [illegible]
भवनपति, मनुष्य ने तिर्यंच ए चार गतिमांथी आवेला देवलोकना देवता [illegible] देवता मनुष्य ने ति-
र्यंचमां, नरकमांथी मारांने सर्वार्थसिद्ध [illegible] देवता [illegible] मनुष्यमां [illegible]
मारांने आरमा देवलोकना देवता ते गतिमां जाय, अने नरकमांथी मारांने सर्वार्थसिद्ध [illegible]
लीधां जाय. आगळ ने पहेलाथी मारांने आरमां देवलोकना ते गतिमां जाय. मनुष्य ने तिर्यंचमां जाय. ते

[illegible] श्री पांत्रिसमो दंडक संपूर्ण.२४.

[illegible] सिद्धनो अर्थात् जीवना प्रदेशना घननी [illegible] अने उत्कृष्टि त्रणसें तेत्रीस धनुष ने [illegible] सिद्धने कषाय नथी. सिद्धने संज्ञा नथी. सिद्धने [illegible] सिद्ध सन्नी असंज्ञी नथी. सिद्धने वेद नथी, सिद्धने [illegible] दर्शन छे. सिद्धने एक केवलज्ञान छे. सिद्धने अज्ञान [illegible] ज्ञान, केवल दर्शन. सिद्धने आहार नथी. उत्पाय ते [illegible] स्थितिनो हेतो नथी. सिद्धने मरण नथी. सिद्धने च्यवं नथी. [illegible] नथी. अगाउ ते सिद्धमां एक मनुष्यनो आवे. सिद्धने प्राण नथी. एम [illegible] सिद्धने जोग नथी. इति सिद्धनो द्वार संपूर्ण.

इति श्री [illegible] संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री गतागतना बोल. ॥

पहेली नरके आगत २५ भेदनी ते १५ कर्मभूमि, ५ संज्ञी तिर्यंच ने ५ असंज्ञी तिर्यंच ए २५ ना पजा-प्तानी गत ४० भेदनी ते १५ कर्मभूमि ने ५ संज्ञी तिर्यंच ए २० ना अपजाप्ता ने पजाप्तानी १. बिजी नरके आगत २० भेदनी ते ५ असंज्ञी तिर्यंचना पजाप्ता वर्ज्या गत ४० नी पूर्ववत् २. त्रिजी नरके १९ भेदनी आ-गत ते पूर्वे २० कह्या तेहमांथी १ भूजपर वर्ज्यो. गत ४० नी पूर्ववत् ३. चउथी नरके आगत १८ भेदनी ते पूर्वे १९ कह्या तेमांथी १ खेचर वर्ज्यो. गत ४० नी पूर्ववत् ४. पांचमी नरके आगत १७ भेदनी ते पूर्वे १८ कह्या. तेमांथी १ थलचर वर्ज्यो. गत ४० नी पूर्ववत् ५. छठ्ठी नरके आगत १६ भेदनी ते १७ पूर्वे कह्या तेमांथी १ उरपर वर्ज्यो, गत ४० नी पूर्ववत् ६. सातमी नरके आगत १६ भेदनी ते १५ कर्मभूमि ने १ मछ जलचर ए १६ ना पजाप्तानी स्त्री वर्जी गत १० भेदनी ते ५ संज्ञी तिर्यंचना अपजाप्ता ने पजाप्तानी, ७. दश भवनपति, १५ परमाधामी, १६ वाणव्यंतर, १० जंभका ए ५१ जातिना देवतामां आगत १११ भेदनी ते १०१ क्षेत्रना संज्ञी मनुष्य, ५ संज्ञी तिर्यंच, ५ असंज्ञी तिर्यंच ए १११ ना पजाप्तानी गत ४६ नी ते १५

कर्मभूमि, ५ संज्ञीतिर्यंच ए ८० ने ३ पृथ्वी १, पाणि २, वनस्पति, ३, ए २३ ना अपजाप्ता ने पजाप्तानी
८, ज्योतिषी ने पहिला देवलोकना आगत ५० भेदनी ते १५ कर्मभूमी, ५ संज्ञी तिर्यंच ने ३० अकर्मभूमि ए ५०
ना पजाप्तानी गत ४६ नी पूर्ववत् ९. त्रिजा देवलोकना आगत ४० भेदनी ते पूर्वे ५० भेद कह्या तेमांथी ५
देवकुरु ने ५ उत्तरकुरु ए १० ना पजाप्ता वर्ज्यां, गत ४६ नी पूर्ववत् १०. पहिला किल्विषीमां आगत ३०
भेदनी ते पूर्वे ४० कह्या तेमांथी ५ हरिवास, ५ रम्यकवास ए १० पजाप्ता वर्ज्यां, गत ४६ नी पूर्ववत् ११. त्रिजा
देवलोकथी आठमा देवलोक सुधी ६ देवलोक, ९ लोकांतिक, २ किल्विषी ए १७ जातिना देवतामां आगत
२० भेदनी ते १५ कर्मभूमि ५ संज्ञीतिर्यंच ए २० ना पजाप्तानी, गत ४० नी ते आगतनीपरे १२. नवमा
देवलोकथी ते सर्वार्थसिद्धमां ४ देवलोक, ९ ग्रैवेयक, ५ अनुत्तर विमान ए १८ मां आगत, १५ कर्मभूमिना
पजाप्तानी गत १५ नी ते आगतनीपरे १३. पृथिवी १, पाणि २, वनस्पति ३, ए ३ मां आगत २४३ भेदनी
ते १०१ मनुष्यनी मनुष्यना अपजाप्ता, १५ कर्मभूमिना अपजाप्ता ने पजाप्ता एवं १३१ ते ४८ भेद तिर्यंचना
एवं १७९ नो साथ ने ६४ भेद देवताना ते १० भवनपति, १५ परमाधार्मी, १६ वाणव्यंतर, १० जंभका, १०
ज्योतिषी एवं ६१ ने २ देवलोक, एक किल्विषी एवं ६४ ना पजाप्तानी एवं २४३ नी गत १७९ नी स्थानी
१४. तेउ १, वाउ २, ए २ नी आगत १७९ नी स्थानी गत ४८ भेद तिर्यंचनी १५. त्रिण विगलेंद्रियनी

॥१००॥

आगत १७९ भेदनी गत पण १७९ भेदनी, १६. असंज्ञी तिर्यंचमां आगत १७९ नी लटनी गत ३९५ भेदनी ते ५६ अंतरद्विपा ने ५१ जातिना देवता ते १० भवनपति, १५ परमाधामी, १६ वाणव्यंतर, १० जंभका, ए ५१ जातिना देवता एवं सर्व मळी १०७ भेद थया अने १ पहिली नर्क एवं १०८ ना अपजाप्ता ने पजाप्ता एवं २१६ अने १७९ नी लट सर्व मळी ३९५ भेदनी १७. संज्ञी तिर्यंचमां आगत २६७ भेदनी ते ८१ भेद देवताना ते ९९ मांहिथी ४ देवलोक, ९ ग्रैवेयक, ५ अनुत्तरविमान ए १८ वर्ज्यां ने १७९ नी लट एवं सर्व मळी २६० ने ७ नरकना पजाप्ता एवं २६७ नी गत पांचेनी जुदी जुदी कहेछे. जलचरनी ५२७नी ते ५६३ मांहि-थी, नवमा देवलोकथी सर्वार्थसिद्ध सुधी १८ ना अपजाप्ता ने पजाप्ता एवं ३६ वर्ज्यां शेष ५२७ रह्या. उर-परनी गत ५२३ नी ते ५२७ मांहिथी छट्ठी १, सातमी ए २ नरकना अपजाप्ता ने पजाप्ता ए ४ वर्ज्यां. भुज-चरनी गत ५२१ नी ते ५२७ मांथी पांचमी १, छट्ठी २, सातमी ३, ए ३ नरकना अपजाप्ता पजाप्ता ए ६ वर्ज्यां. खेचरनी गत ५१९ नी ते पूर्वे ५२१ कह्या तेमांथी चोथी नरकना अपजाप्ता पजाप्ता ए २ भेद वर्ज्यां. थलचरनी गत ५१७ नी ते पूर्वे ५१९ कह्या. तेमांथी त्रिजी नरकना अपजाप्ता पजाप्ता ए बे भेद वर्ज्यां. शेष १७१ नी १८. समूर्छिम मनुष्यमां आगत १७१ भेदनी ते १७९ नी लटमांथी ८ तेउ, वाउना वर्ज्यां. गत १७९ नी लटनी १९. संज्ञी मनुष्यनी आगत २७६ भेदनी १७९ नी लटमांहिथी तेउ वाउना ८ वर्ज्यां.

शेष १७१ रह्या. अने ९९ जातिना देवना भजाप्ता एवं २७० ने ६ नरकना भजाप्ता सर्व मळी २७६ नी गत ५६३ भेदनी २०,-३ . अकर्मभूमिमां आगत २० भेदनी ते १५ कर्मभूमि ५ संज्ञी तिर्यंच ए २० भजाप्तानी गत हुवी २ कहेछे. ५ देवकुरु, ५ उत्तरकुरुनी गत १२८ भेदनी ते १० भवनपति, १५ परमाधामी, १६ वाणव्यंतर, १० जंभका, १० ज्योतषी, २ देवलोक, पहिलो, बिजो ने किल्विषी ए ६४ जातिना देवता अभजाप्ता ने भजाप्ता एवं १२८ नी गत ५ हरिवास, ५, रमकवासनी गत १२६ नी ते पूर्वे १२८ भेद कह्या. तेमांथी पहिला किल्विषीनो अभजाप्ता ने भजाप्ता ए २ भेद वर्ज्या. ५ हेमवय, ५ एरणवयनी गत १२४ भेदनी ते पूर्वे १२६ भेद कह्या. तेहमांथी बिजा देवलोकना अभजाप्ताने भजाप्ता ए २ भेद वर्ज्या २१. छपन्न अंतरद्विपमां आगत २५ भेदनी ते १५ कर्मभूमि, ५ संज्ञी तिर्यंच, ५ असंज्ञी तिर्यंच, ए २५ ना भजाप्तानी गत १०२ भेदनी ते १० भवनपति, १५ परमाधामी, १६ वाणव्यंतर, १० जंभका, एवं ५१ ना अभजाप्ता भजाप्ता सर्व मळी १०२ भेद २२. इति २४ दंडकनी गतागत समाप्तं.

हवे तिर्थंकर देवमां आगत ३८ भेदनी ते १२ देवलोक, ९ लोकांतिक, ९ ग्रैवेयक, ५ अनुत्तरविमान ने ३ नरक पहेली एवं ३८ भजाप्तानी गत मोक्षनी २३. चक्रवर्तिमां आगत ८२ भेदनी ते ९९ जातिना देवतामांहिथी १५ परमा धामी, ३ किल्विषी ए १८ वर्ज्या शेष ८१ रह्या ने १ पहेली नरक एवं ८२ भेदनी गत नरकनी ७नर-

कना अमजाता ने मजामानी २४. चक्रदेवमां आगन ८३ भेदनी ते ८२ पूर्व कथा ते ने १ बीजी नरक वर्जि एवं ८३ नी गत ७० भेदनी ते १२ देवलोक, ९ लोकांतिक, ९ ग्रैवेयक, ५ अनुत्तरविमान एवं ३५ ना अमजा-माने मजामानी२५.वासुदेवमां आगन३२भेदनी ते१२देवलोक,९लोकांतिक,९ग्रैवेयक ए३०ने पहेलीर नरक एवं ३२ नी गत १४ भेदनी,७ नरकना अमजाता मजातानी २६. केवलीमां आगन १०८ भेदनी ते ९९ भेद देवना मांहेथी, १५ परमाधामी ने ३ किल्बिषी ए १८ वर्ज्या शेष ८१ रह्या ने १५ कर्मभूमि, ५ संज्ञीतिर्यंच एवं १०१ ने ४ नरक पहेली ने पृथिवी १, पाणी २, वनस्पति ३, एवं १०८ नी गत मोक्षनी २७. साधुमां आगत २७५ भेदनी ते १७९ नी ल्पमांथी तेउ वाउना ८ वर्ज्या शेष १७१ रह्या ने ९९ जातिना देवता अने ५ नरक एवं २७५ नी गत ७० भेदनी ते १२ देवलोक, ९ लोकांतिक, ९ ग्रैवेयक, ५ अनुत्तरविमान एवं ३५ ना अमजाता मजाता एवं ७० नी २८.श्रावकमां आगत २७६ भेदनी ते पूर्वे २७५ कह्या ते मने १ छट्ठी नरक वर्जि ए २७६ नी गत ४२ भेदनी ते १२ देवलोक ने ९ लोकांतिक ए २१ ना अमजाता मजातानी २९. समदृष्टिमां आगत ३६३ भेदनी ते ९९ जातिना देवता मजाता १०१ सम्मूर्छिम मनुष्य अमजाता १०१ संज्ञी मनुष्य मजाता, १५ कर्मभूमिना अमजाता, ७ नरकना मजाता अने ४८ तिर्यंचमांहेथी तेउ वाउना ८ वर्ज्या शेष ४० रह्या ते एवं सर्व मळीने ३६३ नी गत २२२ नी ते ८१ जातिना देवता ते ९९ मांथी १५ पर-

पाप्तामी ने २ विन्द्रियी ए १८ भेद वर्ज्या. १५ कर्मभूमि, ५ संज्ञी तिर्यंच ने ६ नरक एवं १०७ ना अपजाप्ता पजाप्ता एवं वर्जद अने २ विगलेन्द्रिना अपजाप्ता अने ५ असंज्ञी तिर्यंचना अपजाप्ता एवं २२२ नी ३०.मिथ्यादृष्टिमां आगत २७१ भेदनी ते पूर्व २६३ कह्यां तेहमां तेउ वाउना ८ वध्या. गत ५५३ भेदनी ते ५६३ भेदमांथी ५ अनुत्तर विमानना अपजाप्ता ने पजाप्ता ए १० वर्ज्या. शेष ५५३ नी ३१. स्त्रीवेद १,पुरुषवेद २ ए २ मां २७१ भेदनी आगत ने मिथ्यात्विनीपरे गत पुरुषनी ५६३ नी स्त्रीवेदनी ५६१ नी ते सातमी नरकना २ भेद वर्ज्या, ३२. नपुंसकवेदमां आगत २८५ भेदनी ते ९९ जातिना देवना पजाप्ता १७९ नी लट ७ नारकी ए २८५ नी गत ५६३ भेदनी ३३. नारकी देवता जे गतिमां जाय तिहां पजाप्ता थईनेज मरे छे. अपर्याप्ता मरे नहि माटे नारकिदेवतानी गतमां अपर्याप्ताना भेद गणवा नहि केटलीक मतमां गण्या नथी माटे.

॥ इति गतागतना बोल संपूर्ण. ॥

॥ अथ श्री गुणस्थानद्वार. ॥

गाथा. ॥ नाम १, लक्षण, गुण २, ठिइ ३, किरिया ४, सत्ता ५, बंध ६, वेदेग ७, उदेग ८, उदिरणा ९, चेव निझरा १०, भाव ११, कारणा १२ ॥ १ ॥. परिस्सह १३, मग्ग १४, आयाय १५, जीवाय भेदे १६, जोग १७, उवियुग १८, लेस्सा १९, चरण २०, सम्मत्तं २१ अप्पाबहुम २२, गुणठाणेहिं ॥ २ ॥. ए द्वार २२ नी गाथा २ कहि. । एवे पहेलो नामद्वार कहे छे. पहेलुं मिथ्यात्व गुणठाणुं १, बिजुं सास्वादान गुण० २, त्रिजुं समामिश्र गुण० ३, चोथुं अविरति सम्यक्त्वदृष्टि गुण० ४, पांचमुं देशविरति गुण० ५, छठुं प्रमत्त संजति गुण० ६, सातमुं अप्रमत्त संजति गुण० ७, आठमुं नियट्टिबादर गुण० ८, नवमुं अनियट्टिबादर गुण० ९, दशमुं सुक्ष्मसंपराय गुण० १०, अग्यारमुं उपशांतमोह गुण० ११, बारमुं क्षिणमोह गुण० १२, तेरमुं संजोगि केवळी गुण० १३, चउदमुं अजोगि केवळी गुणठाणुं १४, ए नामद्वार समाप्तं.

एवे लक्षण गुणद्वार कहे छे. पहेला मिथ्यात्व गुणठाणाना लक्षण कहे छे. श्री वीतरागनी वाणिथी ओछुं,

मिथ्यात्व २. एवे त्रिजो दृष्टांत आंबानो. औपशम भावे, परनाभव हाय, ने मर्यादित फल, ने मोहनी
वागरे करी परणामरूप हालथी समकितरूप फल मूकी ने मिथ्यात्वरूप धरतीए आवी पड्यूं नथी त्यां लगी छे,
त्यांसुधी सास्वादन कहिये, अने ज्यारे धरतीए आवी पड्युं, त्यारे मिथ्यात्व. ३. तेवारे गौतमस्वामि हाथ
जोडी मान मोडी श्रीभगवंतने पूछता हवा, स्वामिनाथ! ते जीवने शुं गुण लियो? तेवारे श्री भगवंत कहे जे
कृष्णपक्षी हतो ते शुक्लपक्षी थयो, अर्द्ध पुद्गल संसार भोगवशे थको, जेम कोई पुरुषने घणे काल खीरनुं
देखुं हतुं ने पछेड जईने पमाडे आव्यो. देखुं देखतां एक कोरनिनुं देखुं थयुं तेहनुं स्वाद थयुं. एवं पुद्गल
संसार भोगवयो थको. आस्वादन समकित गांठयाग आवे २.

एवे त्रिजा गुणठाणानां लक्षण कहे छे, त्रिजुं मिश्र गुणठाणुं ते जे वस्तु दर्शने मिश्र आंबाना दृष्टांत.
श्रीखंड जेम खाटो ने मिठो तेम मिठास समान समकित ने खटास समान मिथ्यात्व, ते मिश्रमां जाय कहीं
श्रीवंद जेम खाटो ने मिठो तेम मिठास समान समकित ने खटास समान मिथ्यात्व. ते मिश्रमां तव कहीं
जाणे तथा अन्य मार्ग पण न्हा जाणे. जेम कोईक नगर बाहिर साधु महामुनि पधार्यां छे, तेने श्रावक वांदवा
जाय छे, तेवामां मिश्र दृष्टिवालो मित्र मल्यो. तेणे पूछ्युं क्यां जावशो तेवारे श्रावक कहे छे, साधु महा
पुरुषने वांदवा जईये छीये. तेवारे मिश्रदृष्टिवालो कहे, एहने वांदे शुं थाय? तेवारे श्रावक कहे ते बहु लाभ
थाय. तेवारे कहे जे हुं पण आवुं. एम कहीने मिश्र गुणठाणावाळे वांदवाने तव उत्कृष्टो तेनो त्रिजो भव

मिथ्यात्वी मित्र मल्यो. तेणे पूछ्युं के, क्यां भणि जावछो ? तेवारे मिश्र गुणठाणावालो कहे जे, साधु महा पुरुषने वांदवा जइए छीए. तेवारे महा मिथ्यात्वी कहे जे, एहने वांदे शुं थाय ? ए तो मेला घेला छे एम कहीने भोळवी नाख्यो. पाछो वेळा तेवारे ज्ञानि साधुने श्रावके वांदिने पूछ्युं जे, स्वामि ! वांदवा पग उपाड्यो तेहने श्युं गुण निपन्यो ? तेवारे ज्ञानि गुरु कहेछे जे काला अडद सरिखो हतो ते उडिदाल सरिखो थयो. कृष्णपक्षी हतो ते शुक्लपक्षी थयो. अनादि कालनो उलटो हतो ते सुलटो थयो. समकित सन्मुख थयो, पण पग भरवा समर्थ नहि. तेवारे गौतम स्वामि हाथ जोडी, मान मोडी, वंदणा नमस्कार करीने श्री भगवंतने पूछता हवा, स्वामिनाथ ! ते जीवने श्युं गुण निपन्यो ? तेवारे श्री भगवंत कहे छे, ते जीव ४ गति २४ दंडकमां भमिने पण देशे उणु अर्द्ध पुद्गल परावर्त्तनमां उत्कृष्टो संसारनो पार पामशे ३.

चोथुं अविरति सम्यक्त्व दृष्टि गुणठाणुं तेना लक्षण ७ जे प्रकृतिने क्षयोपशमावे, अनंतानुबंधि क्रोध १, मान २, माया ३, लोभ ४, सम्यक्त्व मोहनीय ५, मिथ्यात्व मोहनीय ६, मिश्र मोहनीय ७, ए ७ प्रकृतिने कांइक उदय आवे, तेहने क्षय करे, अने सत्तामां दल छे तेने उपशमावे, तेने क्षयोपशम सम्यक्त्व कहिये. ते सम्यक्त्व असंख्याति वार आवे अने ७ प्रकृतिना दलने सर्वथा उपशमावे, ढांके तेहने उपशम सम्यक्त्व कहिये. ते समकित पांचवार आवे, अने ७ प्रकृतिना दलने सर्वथा [illegible]

आवे. चोथे गुणठाणे आव्यो थको जीवादिक पदार्थ द्रव्यथकि १, क्षेत्रथकि २, कालथकि ३, भावथकि ४, नोका-
र्या आदि क्षमागी नव जाणे, सरदहे, परूपे पण फरसि शके नहि तेवारे गौतमस्वामि हाथ जोडि, मान मोडी श्री
भगवंतने पूछता हवा, स्वामिनाथ! ते जीवने शुं गुण निपनो? तेवारे श्री भगवंत कहे, गौतम! ते जीव समकित
व्यवहारपणे शुद्ध प्रवर्त्तता, ते जीव जघन्य त्रीजे भवे मोक्ष जाय, उत्कृष्टो पंदर भवे मोक्ष जाय. वेदक
समकित एकवार आवे. एक समयनी स्थिति छे. पूर्वे जो आयुष्यनो बंध पड्यो न होय तो ७ बोलमां बंध
पडे नहि. नरकनुं आयुष्य १, भवनपतिनुं आयुष्य २, तिर्यंचनुं आयुष्य ३, वाणव्यंतरनुं आयुष्य ४, ज्यो-
तिषीनुं आयुष्य ५, स्त्रीवेद ६, नपुंसकवेद ७ ए ७ बोलमां आयुष्यनो बंध पडे नहि. ते जीव ८ आचार सम-
कितना आराधि, चतुर्विध संघनी वात्सल्यता परम हर्ष भक्तिभरथको जघन्य पहेले देवलोके उपजे, उत्कृष्टो
बारमे देवलोके उपजे. पच्चखाणनी माळे. पूर्वे कर्मने उदये करीने व्रत पच्चखाण करी न शके, पण अनेक स्थ-
विरनां श्रमणोपासकनी प्रव्रज्यानो पालक कहीये. दशाश्रुत स्कंधे श्रावक कह्या छे ते माटे दर्शन श्रावकने, अविरत
सम्यग्दृष्टी कहिये ४, पांचमुं देशविरति गुणठाणुं तेहना शुं लक्षण, इग्यार प्रकृतिने क्षयोपशमावे ते ७ पूर्वे कहि
ते अने अप्रत्याख्यानी क्रोध १, मान २, माया ३, लोभ ४, एवं ११ प्रकृतिने क्षय करे तो क्षायक समकित
कहिये अने ११ प्रकृति ढांके उपशमावे तो उपशम समकित कहीये अने ११ प्रकृतिने कांईक ढांके, कांईक क्षय

करे तेहने क्षयोपशम सम्यक्त्व कहीये. पांचमे गुणठाणे आव्यो थको जीवादिक पदार्थ द्रव्यथी, क्षेत्रथी, कालथी भावथी जीवाजीव आदि देईने पदार्थो नय जाणे, सरदहे, परूपे, शक्ति प्रमाणे फरसे. एक पञ्चखाणथी मांडीने १२ व्रत, ११ श्रावकनी पडिमा आदरे. यावत् संलेखणा सुधि अनशन करी आराधे तेवारे गौतमस्वामि हाथ जोडि, मान मोडि श्रीभगवंतने पुछता हवा, ते जीवने शुं गुण नियजे ? तेवारे श्रीभगवंते कह्युं जघन्य त्रिजे भवे मोक्ष जाय, उत्कृष्टो १५ भवे मोक्ष जाय. जघन्य पहेले देवलोके उपजे, उत्कृष्टो १२ मे देवलोके उपजे. ते साधुना धर्मनी अपेक्षाये देशविरति कहीये. पण परिणामथी अव्रतनी क्रिया उतरी गइ छे. अल्प इच्छा, अल्प आरंभ, अल्प परिग्रह, सुशिल, सुव्रति, धर्मिष्ठ, धर्मव्रति, कल्प उग्रविहारी. महासंवेगविहारी, उदासी, वैराग्यवंत, एकांतआर्य, सम्यग्मार्गी, सुसाधु, सुपात्र, उत्तम, क्रियावादि, आस्तिक, आराधक, जैनमार्ग-प्रभावक, अरिहंतना शिष्य कहेवाय छे. तत्वार्थ जाणे छे, सिद्धांतनो माग्य छे, श्रावकपणुं एक भवमां प्रत्येक हजारवार आवे. ५. हवे छठुं प्रमत्त गुणठाणुं तेहनुं शुं लक्षण ? १५ प्रकृतिने क्षयोपशमावे ते ११ प्रकृति ते कही छे, अने प्रत्याख्यानावरणीय क्रोध १, मान २, माया ३, लोभ ४, एवं १५ प्रकृतिने क्षय करे तो क्षायिक सम्यक्त्व कहीये अने १५ प्रकृतिने ढांके तो उपशम सम्यक्त्व कहिये, अने कांइ ढांके ने कांइ क्षय करे तो क्षयोपशम सम्यक्त्व कहीये. तेवारे गौतमस्वामि हाथ जोडी, मान मोडि श्रीभगवंतने पुछता हवा ते जीवने शुं

गुण जितनो ? तेवारे श्रीभगवंत कहे छे जे जीव इत्थी, सेवती, [illegible], भारती ओदारिक नव [illegible] तथा [illegible] आदि [illegible] ज्ञाने, मरडाइ, पत्रे, फारो. गणपुराणुं एक भवमां जागेतार [illegible] जे जीव [illegible] प्रमाणे १४ मे मोक्ष जाय. आहारक जीव [illegible] इतने [illegible] उपजे वइकाने चतु- त्रिज भवे मोक्ष जाय उत्कृष्टा १५ मे मोक्ष जाय. आहारक जीव जघन्य [illegible] तेवारे ते [illegible] पर जिमाने उपजे. १७ मे संजम निर्मळ पाळे. १२ मे नरकुंनां करे दश जोग [illegible], [illegible] नरक, [illegible] नरकुनाना अंश छे केण करीने यदपि उत्तम भवमांहि धरा रहे छे. [illegible] नरक जे [illegible] पणे कर्म तथा कृष्णादिक लेशा, अशुभ जोग [illegible] करे यदपि वगेरे छे माटे [illegible] जाय छे. तेहने प्रमत्त संजति गुणठाणुं कहिये. ६. मानवुं अप्रमत्त संजति गुणठाणुं तेहनुं शुं लक्षण ? [illegible] तेवारे मानवे गुणठाणे आवे ते ५ प्रमादना नाम ॥गाथा॥ मद विषय कषाय, निद्रा विकहा पंचमा भणिया ॥ ए पंच पमाया, जीवा पडंति संसारे १. ए ५ प्रमाद छांडे अने १६ कषायने उपशमावे. १५ [illegible] संजलना क्रोध एवं १६ कषायने क्षयोपशमावे तेहने शुं गुण निपजे ते जीव ओदारिक शरीर इत्थी, सेवती, [illegible] भार्थी तथा नोकाराणि आदि देइने प्रमाणे नव [illegible] जाने, मरडाइ, [illegible], फारो ते जीव [illegible] तेज भवे मोक्ष जाय, उत्कृष्टो त्रिजे भवे मोक्ष जाय. गति बे थाये: कल्पातीतनी भाव, [illegible] लिये, अनुत्त- [illegible] लिये, अप्रमत्त उत्तम पद कहे तथा शुभ लेश्यागोत्र करीने नवी [illegible]

८. हवे नवमुं अनियट्टिबादरगुणठाणुं तेहनुं शुं लक्षण ? पूर्वोक्त प्रकृतिने क्षयोपशमावे ते. १७ प्रकृति पूर्वे कहि ते अने संजलननी माया १, स्त्रीवेद २, पुरुषवेद ३, नपुंसकवेद ४ एवं २१ प्रकृतिने क्षयोपशमावे तेवारे गौतमस्वामि हाथ जोडी, मान मोडी श्री भगवंतने पूछता हवा स्वामिनाथ ! ते जीवने शुं गुण निपजे ? तेवारे भगवंत कहे ते जीव जीवादिक पदार्थ तथा लोकालोक आदि देइने छभावी नव द्रव्यथी, क्षेत्रथी, कालथी, भावथी, निर्विकार अपार्थी विशय निर्गंथपणे जाणे, सरदहे, परुपे, फरसे ते जीव जघन्य तेज भवे मोक्ष जाय उत्कृष्टा त्रीजे भवे मोक्ष जाय. हवे अनियट्टि बादर ते सर्वथा प्रकारे निवर्त्यो नथी अंश मात्र हजी बादर संपराय क्रिया रही छे माटे अनियट्टिबादर गुणठाणुं कहिये. तथा आठमा नवमा गुणठाणाना अभ्यंतर घणा गंभिर छे, ते अन्य ग्रंथ संग्रहादिक ग्रंथ तथा सिद्धांतथी समजवा. १०. दशमुं सूक्ष्मसंपराय गुणठाणुं तेहनुं लक्षण २७ प्रकृतिने क्षयोपशमावे, २१ प्रकृति पूर्वे कहि ते अने हास्य १, रति, २, अरति ३, भय ४, शोक ५, दुगंछा ६, एवं २७ प्रकृतिने क्षयोपशमावे. तेवारे गौतमस्वामि हाथ जोडी मान मोडी श्री भगवंतने पूछता हवा, स्वामिनाथ ! ते जीवने शुं गुण निपजे ? तिवारे भगवंत कहे ते जीव द्रव्यथी, क्षेत्रथी, कालथी, भावथी जीवादिक पदार्थ तथा लोकालोक आदि देइने छभावी नव निरभिलाप निर्वलक निर्वंदकपणे लोगवी, अज्झामोह, अविभ्रमपणे जाणे, सरदहे, परुपे, फरसे ते जीव जघन्य तेज भवे मोक्ष जाय, उत्कृष्टो त्रीजे भवे मोक्ष जाय. सूक्ष्म थोडीक लगारेक पातली शी संपराय क्रिया रहे छे

तेहने सूक्ष्म संपराय गुणठाणुं कहिये. १०. इग्यारमुं उपशांतमोह गुणठाणुं तेहनुं लक्षण २८ प्रकृतिने उपशमावे ते २७ प्रकृति पूर्वे कहि ते अने संज्वलनो लोभ १, एवं २८ मोहनीय कर्मनी प्रकृतिने उपशमावे, सर्वथा ढांके, भस्म भरि स्वरूप अग्निवत् जिवारे गौतमस्वामि हाथ जोडि मान मोडि श्री भगवंतने पूछता हवा, स्वामिनाथ! ते जीवने शुं गुण निपनो? जिवारे श्री भगवंते कह्युं ते जीव जीवादिक पदार्थ द्रव्यथी, क्षेत्रथी, कालथी, भावथी नोकारसी आदि देइने छमासी तप ९ नराग भावे जथाख्यात चारित्रपणे जाणे, सरदहे, परूपे, फरसे एहवासीं जो काल करे तो अनुत्तर विमानमां जाय, पछी मनुष्य थइ मोक्ष जाय अने जो सूक्ष्म लोभनो उदय थाय तो कषाय अग्नि प्रगटे पडी पडे. दशमाथी सर्वथा पडे. तो पहेले गुणठाणे जाय पण इग्यारमेथी चढवुं तो नथी. उपशांत ते उपशम्यो छे मोह सर्वथा जले करी अग्निउल्हवानिपरे टाल्यो नहि, ढांक्यो छे. माटे उपशांत मोह गुणठाणुं कहिये ११. बारमुं क्षीणमोह गुणठाणुं तेहनुं शुं लक्षण जे २८ प्रकृतिने सर्वथा खपावे, क्षपक श्रेणि, क्षायक भाव, क्षायक समकित, जथाख्यात चारित्र, करणसत्य, जोगसत्य, भावसत्य, अमायी, अकषायी वीतरागी, भावनिर्ग्रंथ, संपूर्ण संवुडा, संपूर्ण भावितात्मा, महातपस्वी, महा सुशिल, अमोही, अविकारी, महाज्ञानी, महाध्यानि, वर्द्धमानपरिणामी, अप्रतिपाती थइ अंतर्मुहूर्त रहे ए गुणठाणे काल करवो नथी, पुनर्भव छे नहि. छेहले समये पांच ज्ञानावर्णिय, नव दर्शनावर्णिय, पंचविधअंतराय क्षय करयोग्यम. करी तेरमा गुणका-

पानें परंके समये सय करी, केवल ज्योति प्रकटे माटे क्षीण ते शग कर्यो छे मोह सर्वथा जे गुणठाणे तेहने पानें परंके समये सय करी, केवल ज्योति प्रकटे माटे क्षीण मोह गुणठाणुं कहिये. १२. तेरमुं सजोगी केवलि गुणठाणुं तेहनुं शुं लक्षण ? दश बोल सहित तेरमे गुणठाणे विचरे. संजोगी १, सशरिरी २, सलेशी ३, शुक्लेशी ४, यथाख्यात चारित्र ५, क्षायकसमकित ६, पंडितवीर्य ७, शुक्लध्यान ८, केवलज्ञान ९, केवलदर्शन १०, ए १० बोल सहित जघन्य अंतर्मुहुर्त उत्कृष्टा देशेउणी पूर्व क्रोड सुधि विचरे. घणा जीवने तारि प्रतिबोधि निहाल करीने विचरे, त्रिजा शुक्लध्यानना पाया- ने ध्याने चउदमे जाय, सजोगी ते शुभ मन, वचन, कायाना जोगसहित छे, चाहाउगचलोपकरण छे, गमना- गमनादिक चेष्टा शुभ सहित छे, केवल ज्ञान, केवलदर्शन उपयोग समयांतर अविछिन्नपणे शुद्ध प्रणमे माटे सजोगि केवलिगुणठाणुं कहिये १३. हवे चउदमुं अजोगी केवली गुणठाणुं तेहनुं शुं लक्षण ? शुक्लध्याननो चोथो पायो समुछिन्नक्रिय अनंता अप्रतिपाती, अनिवृतिध्याना, मनजोग रुंधि, वचनजोग रुंधि, काय जोग रुंधि, श्वास श्वास निरोध करि, रूपातीत परमशुक्लध्यान ध्याता ७ बोलसहित विचरे. तेरमे १० बोल कह्या तेहमांथी सजोगी १, सलेशी २, शुक्ल लेशी ३, ए ३ वर्जीने शेष ७ बोल सहित सकल गिरीनो राजा मेरु तेहनी परे अडोल, अचल, स्थिर, अकंपपाने पामे, शैलेशीपणे रहि, पंचलघु अक्षर उचार प्रमाण काल रहि, शेष वेद- नीय १, आयुष्य २, नाम ३, गोत्र ४, ए कर्म क्षीण करिने मुक्तिपद पामे. शरिर उदारिक, तेजस, कार्मण

सर्वथा छांडिने समश्रेणि ऋजुगति अन्य आकाश प्रदेशानावगाहतो, अणफरसतो, एक समय मात्रमां उर्द्धगति अविग्रहगतिये तिहां जाय एरंडबीज बंधन मुक्तवत्, निर्लेप तुंबिवत्, कोदंड, मुक्तबाणवत्, इंधनवन्हिमुक्त धुम्रवत्, तिहां सिद्ध क्षेत्रे जइ साकारोपयोगे सिद्ध थाय, बुद्ध थाय, पारंगत थाय, परंपरगत थाय. सकल कार्य अर्थसाधित कृतार्थ, निष्टितार्थ, अतुल सुखसागर निमग्नसादि अनंत भागे सिद्ध थाय. ए सिद्ध पदनो भाव स्मरण चिंतन मनन कदा काले मुझने होशे, ते घडि पल धन्य सफल होशे, इये अजोगी ते जोग रहित, केवल सहित विचरे तेहने अजोगी केवली गुणठाणुं कहियें. १४. इति बीजो लक्षण गुणद्वार संपूर्ण २.

हवे त्रिजो स्थितिद्वार कहेछे. पहेला गुणठाणानी स्थिति ३ प्रकारनी छे. अणादिया अपज्जवसिया ते जे मिथ्यात्वनी आदि नथी ने अंत पण नथी ते अभव्यजीव आश्रि मिथ्यात्व १, अणादिया सपज्जवसिया ते जे मिथ्यात्वनी आदि नथी पण अंत छे ते भव्यजीवना मिथ्यात्व आश्रि २. सादियासपज्जवसिया ते जे मिथ्यात्वनी आदि पण छे ने अंत पण छे ते पडिवाइ समदृष्टिना मिथ्यात्व आश्रि तेहनी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्त्त उत्कृष्टी अर्द्धपुद्गल परावर्त्तन देशे उणो पछी अवश्य समकित पामिने मोक्ष जाय ३. १. बिजा गुणठाणानी स्थिति जघन्य १ समय, उत्कृष्टी ६ आवलिका ने ७ समयनी २. त्रिजा गुणठाणानी स्थिति जघन्य उत्कृष्टी अंतर्मुहूर्त्तनी ३. चोथागुणठाणानी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्त्त उत्कृष्टी ६६ सागरोपम झाझेरानी ते २२ सागरो-

यमनी स्थितिये २ वार याग्ये देवलोके उपजे, प्रण पूर्वकोडी अधिक मनुष्यना भव आश्रि जाणवी तथा वैमार
अनुत्तर विमानमां ३३ सागरोपमनी स्थितिये उपजे, ३३ द छासठ सागरोपम ने पूर्वकोडि २ अधिक मनुष्यना
भव आश्रि जाणवी ४ पांचमा, छठा, तेरमा गुणठाणानी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्त उत्कृष्टी देशेउणी ते
सातमाथी ते इग्यारमा गुणठाणा सुधि जघन्य १ समय उत्कृष्टी अंतर्मुहूर्त.
बारमा गुणठाणाना स्थिति जघन्य उत्कृष्टी अंतर्मुहूर्त. चउदमा गुणठाणानी स्थिति पांच न्हस्व अक्षर, अ, इ,
उ, ऋ, ऌ, बोलवा प्रमाणे जाणवी. इति त्रिजो स्थितिद्वार समाप्त. ३.

हवे चोथा क्रियाद्वार कहे छे. पहेला ने त्रिजे गुणठाणे २४ क्रिया लाभे, इरियावहिया क्रिया वर्जिने बिजे
चोथे गुणठाणे २३ क्रिया लाभे इरियावहिया १ ने मिथ्यात्वनि २, ए २ वर्जिने पांचमे गुणठाणे २२ क्रिया
लाभे. मिथ्यात्व १, अविरति २, इरियावहिया ३, ए ३ वर्जिने छठ्ठे गुणठाणे २ क्रिया आरंभिया १, माया-
वत्तिया २, ए २ लाभे. सातमे गुणठाणेथी ते दशमा गुणठाणा सुधी १ मायावत्तिया क्रिया लाभे. इग्यारमे,
बारमे, तेरमे गुणठाणे १ इरियावहिया क्रिया लाभे. चउदमे गुणठाणे कोइ क्रिया लाभे नहि. इति चोथो
क्रियाद्वार समाप्त. ४.

हवे पांचमो सत्ताद्वार कहे छे. पहेला गुणठाणाथी ते इग्यारमा गुणठाणा सुधी आठ कर्मनी सत्ता, बारमे

पनी स्थितिये ३ वार वारमे देवलोके उपजे, ग्रण पूर्वकोडी अधिक मनुष्यना भव आश्रि जाणवी तथा वेवार
अनुत्तर विमानमां ३३ सागरोपमनी स्थितिये उपजे. ३३ ढ छासठ सागरोपम ने पूर्वकोडि २ अधिक मनुष्यना
भव आश्रि जाणवी ४. पांचमा, छठा, तेरमा गुणठाणानी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्त उत्कृष्टी देशेउणी ते
साढाआठ वर्ष उणि पूर्वकोडनी. सातमाथी ते इग्यारमा गुणठाणा सुधि जघन्य १ समय उत्कृष्टी अंतर्मुहूर्त.
बारमा गुणठाणानी स्थिति जघन्य उत्कृष्टी अंतर्मुहूर्त. चउदमा गुणठाणानी स्थिति पांच ह्रस्व अक्षर, अ, इ,
उ, ऋ, लृ, यांच्या प्रमाणे जाणवी. इति त्रिजो स्थितिद्वार समाप्तं. ३.

हवे चोथो क्रियाद्वार कहेछे. पहेले ने त्रिजे गुणठाणे २४ क्रिया लाभे. इरियावहिया क्रिया वर्जिने बिजे चोथे गुणठाणे २३ क्रिया लाभे. इरियावहिया १ ने मिथ्यात्वनि २. ए २ वर्जिने पांचमे गुणठाणे २२ क्रिया लाभे. मिथ्यात्व १, अविरति २, इरियावहिया ३, ए ३ वर्जिने छठ्ठे गुणठाणे २ क्रिया आरंभिया १, मायावत्तिया २, ए २ लाभे. सातमे गुणठाणेथी ते दशमा गुणठाणा सुधी १ मायावत्तिया क्रिया लाभे. इग्यारमे, बारमे, तेरमे गुणठाणे १ इरियावहिया क्रिया लाभे. चउदमे गुणठाणे कोइ क्रिया लाभे नहि. इति चोथो क्रियाद्वार समाप्तं. ४.

हवे पांचमो सत्ताद्वार कहेछे. पहेला गुणठाणाथी ते इग्यारमा गुणठाणा सुधी आठ कर्मनी सत्ता, बारमे

७ कर्मनी सत्ता १ मोहनियकर्म वर्जिने. तेरमे चउदमे गुणठाणे ४ कर्मनी सत्ता. वेदनीय १, आयुष्य २, नाम ३, गोत्र ४. इति पांचमां सत्ताद्वार समाप्तं. ५.

हवे छठ्ठो बंधद्वार कहेछे. पहेला गुणठाणाथी ते सातमा गुणठाणा सुधी त्रिजुं गुणठाणुं वर्जिने ८ कर्म बांधे, अने जो ७ बांधे तो आयुष्य वर्जिने त्रिजे, आठमे, नवमे गुणठाणे ७ कर्म बांधे. आयुष वर्जिने. दशमे गुणठाणे ६ कर्म बांधे. आयुष्य १, ने मोहनीय ए २ वर्जिने. इग्यारमे बारमे तेरमे गुणठाणे १ साता वेदनीय बांधे. चउदमे गुणठाणे अबंध० ॥ इति ६ ठो बंधद्वार समाप्तं. ६.

हवे ७ मो वेद ने ८ मो उदयद्वार भेला कहेछे. पहेला गुणठाणाथी ते दशमा गुणठाणा सुधी ८ कर्म वेदे ने ८ नो उदय इग्यारमे, बारमे ७ कर्म वेदे ने ७ नो उदय मोहनीय वर्जिने. तेरमे चउदमे ४ कर्म वेदे ने ४ नो उदय वेदनीय १, आयुष २, नाम ३, गोत्र ४. इति ७ मो वेद ने ८ मो उदयद्वार समाप्तं. ७-८.

हवे नवमो उदीरणाद्वार–पहिला गुणठाणाथी मांडिने ७ मा गुणठाणा सुधी ८ कर्मनी उदीरणा तथा ७ नी करे तो आयुष वर्जिने. आठमे नवमे गुणठाणे ७ कर्मनी उदीरणा ते आयुष वर्जिने तथा ६ नी करे तो आयुष १, मोहनीय २, ए २ वर्जिने. दशमे ६ नी उदीरणा करे. आयुष १, मोहनीय २, ए २ वर्जिने अने ५ नी करे तो आयुष १, मोहनीय २, वेदनीय ३ ए ३ वर्जिने. इग्यारमे बारमे ५ नी उदीरणा आयुष १,

मोहनीय २, वेदनीय ए ३ वर्जीने तथा २ नी करे ते नाम १, गोत्र २, ए २ नी. तेरमे गुणठाणे २ कर्मनी उदीरणा नाम १, गोत्र २, ए २ नी करे. चउदमे गुणठाणे उदीरणा करे नहि. इति ९ मो उदीरणाद्वार समाप्तं. ९.. नेवक० निश्चयें.

हवे १० मो निर्जराद्वार कहेछे. पहेलाथी ते ११ मा गुणठाणा सुधी ८ कर्मनी निर्जरा, बारमे ७ कर्मनी निर्जरा मोहनीय वर्जीने, तेरमे चउदमे ४ कर्मनी निर्जरा वेदनीय १, आयुष २, नाम ३, गोत्र ४, ए ४ नी. इति १० मो निर्जराद्वार समाप्तं. १०.

हवे इग्यारमो भावद्वार कहेछे. उदयभाव १, उपशमभाव २, क्षायकभाव ३, क्षयोपशमभाव ४, पारिणामिकभाव ५, संनिपातभाव ६, पहेले ने त्रिजे गुणठाणे ३ भाव उदय १, क्षयोपशम २, पारिणामिक ३, बिजे चोथे पांचमे छठे सातमे अने आठमेथी ते इग्यारमा गुणठाणा सुधि उपशम श्रेणिवालाने ४ भाव–उदय १, उपशम २, क्षयोपशम ३, पारिणामिक ४, तथा कोइक उपशमने ठेकाणे क्षायक पण कहेछे. अने ८ मांथी मांडिने बारमा सुधि क्षपकश्रेणि–वालाने ४ भाव–उदय १, क्षयोपशम २, क्षायक ३, पारिणामिक ४, तेरमे चउदमे गुणठाणे ३ भाव–उदय १, क्षायक २, पारिणामिक ३, सिद्धमां २ भाव–क्षायक १, पारिणामिक २. इति ११ मो भावद्वार समाप्तं. ११.

हवे १२ मो कारणद्वार कहेछे. कारण ५ कर्मबंधना–मिथ्यात्व १, अविरति २, प्रमाद ३, कषाय ४, जोग ५, पहेले त्रिजे गुणठाणे ५ कारण लाभे. बीजे चोथे ४ कारण लाभे. मिथ्यात्व वर्जिने. पांचमे छट्ठे गुणठाणे ३ कारण लाभे. मिथ्यात्व १, अविरति २, ए २ वर्जिने सातमेथी ते दशमा गुणठाणा सुधि २ कारण लाभे. कषाय १, जोग २, ए २ लाभे. इग्यारमे, बारमे, तेरमे १ कारण लाभे ते जोग १, चउदमे कोइ कारण नथी. इति १२ मो कारणद्वार समाप्त. १२.

हवे १३ मो परिसहद्वार कहेछे. पहेलाथी ते चोथा गुणठाणा सुधि यद्यपि परिसह २२ लाभे पण दुःख रुप छे. निर्जरारुप गणवे नहि. पांचमाथी ते नवमा गुणठाणा सुधी २२ परिसह लाभे. एक समये २० वेदे. टाढनो त्यां तापनो नहि, तापनो त्यां टाढनो नहि. चालवानो त्यां बेसवानो नहि, बेसवानो त्यां चालवानो नहि. दशमे, इग्यारमे, बारमे १४ परिसह लाभे. आठ जे मोहनीय कर्मने उदये हता ते वर्ज्या ते कहेछे. अचेलनो १, अरतिनो २, स्त्रीनो ३, बेसवानो ४, आक्रोशनो ५, मेलनो ६, सत्कार, पुरस्कारनो ७, ए ७ चारित्र मोहनीय कर्मने उदये हता ते ने ८ मो दंसण परिसह दर्शन मोहनीयने उदये हतो ते ए ८ वर्जिने शेष १४ रह्या तेमांहिथी एक समये १२ वेदे. टाढनो त्यां तापनो नहि, तापनो त्यां टाढनो नहि. चालवानो त्यां स्थानकनो नहि, स्थानकनो त्यां चालवानो नहि. तेरमे चउदमे गुणठाणे ११ परिसह लाभे. पूर्वे १४ कह्या

तेहमांथी प्रज्ञानो १, अज्ञाननो २, ए २ ज्ञानावरणिय कर्मने उदय हता ... हतो ते ए २ वर्जिने शेष ११ रह्या ते मांहिथ्या १ समये ९ वेदे. टाढनो त्यां तापनो नहि, तापनो त्यां टाढनो नहि. चाल्यानो त्यां स्थानकनो नहि, स्थानकनो त्यां चाल्यानो नहि. इति १३ मो परिसहद्वार समाप्त. १३.

हवे १४ मो मार्गणाद्वार कहेछे. पहेले गुणठाणे मार्गणा ४. त्रीजे, चोथे, पांचमे, सातमे जाय. बिजे गुणठाणे मार्गणा १-पडे तो पहेले आवे पण चडतुं नथी. त्रिजे मार्गणा ४-पडे तो पहेले आवे अने चडे तो चोथे, पांचमे, सातमे जाय. चोथे मार्गणा ५-पडे तो पहेले, बिजे, त्रिजे आवे अने चडे तो पांचमे, सातमे जाय. पांचमे मार्गणा ५-पडे तो पहेले, बिजे, त्रिजे, चोथे आवे अने चडे तो सातमे जाय. छट्ठे मार्गणा ६-पडे तो पहेले, बिजे, त्रिजे, चोथे, पांचमे आवे अने चडे तो सातमे जाय. सातमे मार्गणा ३-पडे तो छट्ठे, चोथे आवे अने चडे तो ८ मे जाय. आठमे मार्गणा ३-पडे तो सातमे, चोथे आवे, चडे तो नवमे जाय. नवमे मार्गणा ३ पडे तो आठमे, चोथे आवे अने चडे तो दशमे जाय. दशमे मार्गणा ४-पडे तो नवमे चोथे आवे, चडे तो इग्यारमे, बारमे जाय. इग्यारमे मार्गणा २-काल करे तो अनुत्तर विमाने जाय. पडे तो दशमे तथा पहेले आवे, चडतुं नथी. बारमे मार्गणा १-तेरमे जाय, चडतुं नथी. तेरमे मार्गणा १-चउदमे जाय, पडतुं नथी. चउदमे मार्गणा एक नथी-मोक्ष जाय. इति १४ मो मार्गणाद्वार समाप्त. १४.

हवे पन्नरमा आत्माद्वार कहे छे. आत्मा ८–द्रव्यआत्मा १, कषायआत्मा २, योगआत्मा ३, उपयोग आत्मा ४, ज्ञानआत्मा ५, दर्शनआत्मा ६, चारित्रआत्मा ७, वीर्यआत्मा ८, पहिले त्रिजे गुणठाणे ६ आत्मा. ज्ञान १ ने चारित्र २ ए २ वर्जने. बिजे, चोथे गुणठाणे ७ आत्मा चारित्र वर्जिने. पांचमे गुणठाणे पण ७ आत्मा देशथी चारित्र छे. छट्ठथी दशमा गुणठाणा सुधि ८ आत्मा. इग्यारमे, बारमे, तेरमे ७ आत्मा. कषाय वर्जिने. चउदमे ६ आत्मा–कषाय ने जोग वर्जिने. सिद्धमा ४ आत्मा. ज्ञानआत्मा १, दर्शनआत्मा २, द्रव्य आत्मा ३, उपयोग आत्मा ४. इति १५ मो आत्माद्वार समाप्त. १५.

...द्वार कहे छे. पहेले गुणठाणे १४ भेद लाभे. बिजे गुणठाणे ६ भेद लाभे. बेइंद्रिय ३, असंज्ञि तिर्यंच पंचेंद्रिय ४ ए ४ ना अपजास्ता ने संज्ञी पंचेंद्रियनो अपजास्तो ने ...ने १ संज्ञी पंचेंद्रियनो पजास्तो लाभे. चोथे गुणठाणे २ भेद लाभे. संज्ञी पंचेंद्रियनो पांचमाथी ते १४ मा गुणठाणा सुधी १ संज्ञी पंचेंद्रियनो पजास्तो लाभे. इति १६ मो

...कहे छे. पहेले, बिजे, ने चोथे गुणठाणे जोग १३ लाभे. ते आहारकना वर्जिने. ...लाभे. ४ मनना, ४ वचनना, १ उदारिकनो, १ वैक्रेयनो, ए १० लाभे. पांचमे

गुणठाणे १२ जोग आहारकना २ ने एक कार्मणनो ए ३ वर्जीने १२ लाभे. छठे गुणठाणे १४ जोग लाभे १ कार्मणनो वर्जीने. सातमे गुणठाणे ११ जोग–४ मनना, ४ वचनना, १ उदारिकनो, १ वैक्रियनो, १ आहारकनो, एवं ११. आठमाथी मांडीने १२ मां गुणठाणा सुधि जोग ९ लाभे. ४ मनना, ४ वचनना, ने १ उदारिकनो ए ९. तेरमे गुणठाणे जोग ७ लाभे. बे मनना, बे वचनना ए ४ ने उदारिकनो १, उदारिकनो मिश्र १, कार्मणकायजोग १, एवं ७. चउदमे गुणठाणे जोग नथी. इति १७ मो जोगद्वार समाप्तं. १७.

हवे १८ मा उपयोगद्वार कहे छे. पहेले ने त्रिजे गुणठाणे ६ उपयोग लाभे. ३ अज्ञान ने ३ दर्शन, एवं ६. बिजे, चोथे, पांचमे गुणठाणे ६ उपयोग लाभे. ३ ज्ञान, ३ दर्शन, एवं ६. छठाथी ते बारमा गुणठाणा सुधि उपयोग ७ लाभे ४ ज्ञान ने ३ दर्शन एवं ७. तेरमे, चउदमे गुणठाणे तथा सिद्धमां २ उपयोग केवलज्ञान १, ने केवलदर्शन १. इति १८ मा उपयोग द्वार समाप्तं. १८.

हवे १९ मा लेश्याद्वार कहे छे. पहेलाथी ते छट्ठा गुणठाणा सुधी ६ लेश्या लाभे. सातमे गुणठाणे उपलि ३ लेश्या लाभे. आठमाथी मांडीने बारमा गुणठाणा सुधि १ शुक्ललेश्या लाभे. तेरमे गुणठाणे १ परमशुक्ललेश्या लाभे. चउदमे गुणठाणे लेश्या नथी. इति १९ मो लेश्याद्वार समाप्त. १९.

हवे २० मा चारित्रद्वार कहे छे. पहेलाथी ते चोथा गुणठाणा सुधी कोइ चारित्र नथी. पांचमे गुणठाणे

तेथी पांचमा गुणठाणावाला संखेजगुणा जघन्य पण प्रत्येक, उत्कृष्टा सकल क्षेत्र काल मांटे ५, तथा छट्ठा गुणठाणावाला संखेजगुणा जघन्य बे हजार कोडि, उत्कृष्टा नव हजार क्रोडि लाभे माटे ६. तेथी चोथमा गुणठाणावाला असंखेजगुणा तिर्यंच श्रावक भल्या माटे ७, तेथी त्रिजा गुणठाणावाला असंखेजगुणा ४ गुणठाणावाला असंखेजगुणा तिर्यंच श्रावक भल्या माटे ७, तेथी त्रिजा गुणठाणावाला असंखेजगुणा ४ गतिमां विशेष छे माटे ९. तेथी चोथा गतिमां लाभे माटे ८. तेथी त्रिजा गुणठाणावाला असंखेजगुणा ४ गतिमां विशेष छे माटे ९. तेथी चौदमां गुणठाणावाला ने सिद्धभगवंतजि अनंत-गुणठाणावाला असंखेजगुणा पणि स्थिति छे माटे १०. तेथी चउदमां गुणठाणावाला ने सिद्धभगवंतजि अनंत-गुणा ११. तेथी पहेला गुणठाणावाला अनंतगुणा. एकेंद्रिय प्रमुख सर्व मिथ्यादृष्टि छे माटे १२. इति २२ मो अल्पबहुत्वद्वार समाप्त. २२. इति गुणठाणाना २२ द्वार समाप्त. हवे ६ भाव कहेछे—उदयभाव १, उपशम भाव २, क्षायकभाव ३, क्षयोपशमभाव ४, पारिणामिकभाव ५, सन्निपातभाव ६, हवे उदयभावना २ भेद जीवउदयनिष्पन्न १ ने अजीवउदयनिष्पन्न २. जीवउदयनिष्पन्नना ३३ बोल पामे. ४ गति, ६ काय, ६ लेश्या, ४ कषाय, ३ वेद, एवं २३ ने मिथ्यात्व १, अज्ञान २, अविरति ३, असंज्ञिपणुं ४, आहारकपणुं ५, छद्मस्थपणुं ६, सजोगिपणुं ७, संसार परिभ्रमणा ८, असिद्ध ९, अकेवलि १०, एवं ३३. हवे अजीव उदयनिष्पन्नना ३० बोल पामे. ५ वर्ण, २ गंध, ५ रस, ८ स्पर्श, ५ शरिर, ५ शरिरना व्यापार, एवं ३० एवं उभय मळीने ३३ ने ३० त्रेसठ भेद उभयभावना कह्या. १. हवे उपशमभावे ११ बोल छे. च्यार कषा-

यनो उपशम ४, रागनो उपशम ५, द्वेषनो उपशम ६, दर्शन मोहनीयनो उपशम ७, चारित्र मोहनियनो उपशम ८ एवं ८ मोहनियनी प्रकृति अने उवसमिया दंशण लद्धि ते समकित ९, उवसमियाचरित्तलद्धि १०, उवसमिया अकषाय छउमथ्थ वीतरागलद्धि ११, एवं ११.

हवे क्षायक भावे ३७ बोल छे. ५ ज्ञानावरणिय, ९ दर्शनावरणिय, २ वेदनीयनी, १ रागनी, १ द्वेषनी, ४ कषायनी, १ दर्शनमोहनीयनी, १ चारित्रमोहनीयनी, ४ आयुषनी, २ नामनी, २ गोत्रनी, ५ अंतरायनी, एवं ३७ प्रकृतिने क्षय करे तेहने क्षायकभाव कहिये. ते ९ बोल पामे, क्षायकसमकित १, क्षायक जथाख्यात चारित्र २, केवलज्ञान ३, केवलदर्शन ४, अने क्षायक दानादिलब्धि ५ एवं ९ बोल. ३.

हवे क्षयोपशमभावे ३० बोल छे. ४ ज्ञान प्रथम, ३ अज्ञान, ३ दर्शन, ३ दृष्टि, ४ चारित्र, प्रथम १ चरित्ताचरित्त ते श्रावकपणुं पामे, १ आचार्यगणिनी पदवी, १ चउद पुर्व ज्ञाननी प्राप्ति, ५ इंद्रियनी लब्धि, ५ दानादिलब्धि, एवं सर्व मळी ३० बोल. ४.

हवे पारिणामिकभावना २ भेद. सादिपारिणामिक १, अनादिपारिणामिक २. सादि विणशे, अनादि विणशे नहि. सादिपारिणामिकना अनेक भेद छे. जुनी सुरा मदिरा. जुनो गोल. तांदल ए आदि ...

आकाशास्तिकाय ३, पुद्गलास्तिकाय ४, जीवास्तिकाय ५, काल ६, लोक ७, अलोक ८, भव्य ९, अभव्य १०, एवं १०. ५. हवे सन्निपात भावनाना २६ भांगा. १० द्विकसंयोगीना, १० त्रिकसंयोगीना, ५ चतुष्कसंयोगीना, १ पंचसंयोगिनो एवं २६ भांगा एहनो विचार श्री अनुयोगद्वार सिद्धांतथी जाणवो. ६. हवे १४ गुणठाणा उपर १० क्षेपकद्वार उतारे छे तेहमां प्रथम हेतुद्वार कहे छे. २५ कषाय, १५ जोग, एवं ४० ने ६ काय, ५ इंद्रिय, १ मन, ए १२ अव्रत एवं ५२ ने ५ मिथ्यात्व एवं ५७ हेतु. पहेले गुणठाणे ५५ हेतु ते आहारकना २ वर्जिने १. त्रिजे गुणठाणे ५० हेतु ते ५५ मांथी ५ मिथ्यात्व टल्या. २ त्रिजे गुणठाणे ४३ हेतु ते ५७ मांथी अनंतानुबंधि ४, उदारिकनो मिश्र १, वैक्रियनो मिश्र २, आहारकना २, मिथ्यात्व ५, एवं १४ वर्ज्यां शेष ४३–३. चोथे गुणठाणे ४६ हेतु ते पूर्वे कह्या ४३ ते अने उदारिकनो मिश्र १, वैक्रियनो मिश्र २, कार्मण काययोग ३. ए ३ वध्या. सर्व मलीने ४६–४. पांचमे गुणठाणे ४० हेतु ते पुर्वे ४६ कह्या तेहमांथी अप्रत्याख्यानीनी चोकडि ४, त्रस कायनो अव्रत १, कार्मणकायजोग १, एवं ६ घट्या, शेष ४० हेतु. ५. छठे गुणठाणे २७ हेतु पूर्वे ४० कह्या तेहमांथी प्रत्याख्यानावरणियनी चोकडि ४, पांच स्थावरनो अव्रत ५, इंद्रिय ५ नो अव्रत ५ ने एक मननो अव्रत १ एवं १५ वर्ज्यां शेष २५ रह्या ने आहारकना २ वध्या एवं सर्व मली २७ हेतु ६. सातमे गुणठाणे २४ हेतु ते पूर्वे २७ कह्या तेहमांथी उदारिकमिश्र १, वैक्रियमिश्र २, आहारक-

मिश्र ए ३ वर्ज्या शेष २४ हेतु ७. आठमे गुणठाणे २२ हेतु ते पूर्वे २४ कह्या तेहमांथी वैक्रेयनो १, आहारकनो २, ए २ वर्ज्या. शेष २२ हेतु ८. नवमे गुणठाणे १६ हेतु ते पूर्वे २२ कह्या तेहमांथी हास्य १, रति २, अरति ३, भय ४, शोक ५, दुगंछा ६, ए छ वर्ज्या. शेष १६ हेतु, ९. दशमे गुणठाणे १० हेतु ते ९ जोग ने १ संजलनो लोभ एवं १० हेतु. १०. इग्यारमे बारमे गुणठाणे ९ हेतु ते ९ जोग जाणवा ११–१२. तेरमे गुणठाणे ७ हेतु ते ७ जोग जाणवा. १३. चउदमे गुणठाणे हेतु नथी. १४. इति पहेलो हेतुद्वार समाप्त. १.

हवे बीजो दंडक द्वार कहेछे. पहेले गुणठाणे २४ दंडक, बिजे गुणठाणे १९ दंडक ते ५ स्थावरना वर्ज्या. त्रिजे चोथे गुणठाणे १६ दंडक ते ३ विकलेंद्रिय वर्ज्या. पांचमे गुणठाणे २ दंडक संज्ञिमनुष्य १, संज्ञितिर्यंच २, ए २. छट्ठाथी ते चउदमा गुणठाणा सुधि १ मनुष्यनो दंडक. इति बीजो दंडकद्वार समाप्त. २.

हवे त्रिजो जीवाजोनिद्वार कहे छे. पहेले गुणठाणे ८४ लाख जीवाजोनि, बिजे गुणठाणे ३२ लाख ते एकेंद्रियनी वर्जि. त्रिजे चोथे गुणठाणे २६ लाख जीवाजोनि. पांचमे गुणठाणे १८ लाख जीवाजोनि. छट्ठाथी ते १४ मा गुणठाणा सुधि १४ लाख जीवाजोनि. इति त्रिजो जोनिद्वार समाप्त. ३.

हवे चोथो अंतरद्वार कहे छे. पहिले गुणठाणे जघन्य अंतर्मुहूर्त, उत्कृष्टो ६६ सागर झाझेरानुं अथवा

११२ सागर झाझेरानुं ते ६६ सागर चोथे गुणठाणे रहे, अंतर्मुहूर्त त्रीजे गुणठाणे रहि पाछो चोथे गुणठाणे
६६ सागर रहि मिथ्यात्वे आवे. बिजाथी मांडिने इग्यारमा गुणठाणा सुधि जघन्य अंतर्मुहूर्त अथवा पल्यनो
असंख्यातमो भाग ते पल्या काल विना उपशम श्रेणी करीने पडे नहीं. उत्कृष्टो अर्द्धपुद्गल देशे उणुं. बारमे,
तेरमे ने चउदमे गुणठाणे आंतरुं नथी. ए एक जीवआश्रि. इति चोथो अंतरद्वार समाप्तं. ४

हवे ५ मो ध्यानद्वार कहे छे. पहेले बिजे त्रिजे गुणठाणे २ ध्यान. पहेले, चोथे, पांचमे गुणठाणे ३
ध्यान. पहेले, छट्ठे गुणठाणे २ ध्यान–आर्त १ ने धर्म २. सातमे गुणठाणे १ धर्मध्यान. आठमेथी मांडिने
चउदमा गुणठाणा सुधी १ शुक्लध्यान. इति पांचमो ध्यानद्वार समाप्तं. ५

हवे छठ्ठो फरसनाद्वार कहे छे. पहेलुं गुणठाणुं १४ राजलोक स्पर्शे. बिजुं गुणठाणुं हेठुं पंडगवनथी ते
छठ्ठी नरक लगे फरसे, तथा उंचुं अधोगाम विजयथी ते ९ ग्रैवेयक सुधि फरसे. २. त्रिजुं गुणठाणुं लोकनो
असंख्यातमो भाग फरसे ३. चोथुं गुणठाणुं अधोगाम विजयथी १२ मा देवलोक सुधि फरसे अथवा पंडगवन-
थी छठ्ठी नरक सुधी फरसे. ४. पांचमुं गुणठाणुं पण एमज अधोगामविजयथी १२ मा देवलोक सुधि फरसे
५. छठ्ठाथी ते इग्यारमा गुणठाणावाळा अधोगाम विजयथी ५ अनुत्तरविमान सुधि फरसे. बारमुं गुणठाणुं
लोकनो असंख्यातमो भाग फरसे. तेरमुं गुणठाणुं सर्व लोक फरसे. चउदमुं गुणठाणुं लोकनो असंख्यातमो
भाग फरसे. ॥ इति ६ ठ्ठो फरसना द्वार समाप्तं. ॥ ६ ॥

॥ अथ श्री छ आराना बोल. ॥

दस कोडाकोडि सागरोपमना छ आरा जाणवा. तेमां पहेलो सुसमसुसम नामा आरो ४ कोडाकोडि सागरोपमनो जाणवो. तेमां एकलुं सुखमां सुख जाणवुं. ए आराने विषे ३ गाउनुं देहमान, अने ३ पल्योपमनुं आउखुं. उत्तरते आरे २ गाउनुं देहमान, अने २ पल्योपमनुं आउखुं जाणवुं. ए आरे वसे छप्पन पांसली, अने उत्तरते आरे एकसो अट्ठाविस पांसली जाणवी. ए आराने विषे १ वज्रऋषभनाराच संघयण ने १ समचउरंस संठाण जाणवुं. स्त्रि-पुरुषना रूप सौभाग्य घणा दिपे. ए आराने विषे अठमभक्ते आहारनी इच्छा उपजे. ते वारे शरीर प्रमाणे आहार करे. धरतिनी सरसाइ साकर सरखी जाणवी. उत्तरते आरे खांड सरखी जाणवी. ए आराने विषे १० दश प्रकारना कल्पवृक्ष मनवच्छित सुख पहोंचाडे. ते कल्पवृक्षनां नाम कहेछे. ॥ गाथा ॥ मतं गायभिगा तुडियंगा । दिव जोइ चित्तगा ॥ चित्तरसा मणवेगा । गिहगारा अणियगणाउ ॥१॥ मतंगाय कहेता मिठा मधुरा रसना कल्पवृक्ष थई आवे १, भिंगा कहेता रत्नजडाव भाजनना कल्पवृक्ष थइ आवे २, तुडियंगा कहेता ऊगणपचास जातिनां वाजित्रना कल्पवृक्ष थइ आवे ३, दिवकहेता रत्नजडाव दीवीओना कल्पवृक्ष थइ आवे ४, जोइ कहेता सूर्यनी ज्योतिना कल्पवृक्ष थइ आवे ५, चित्तगा कहेता चित्रामण

सहित फूलनी माळाना कल्पवृक्ष थइ आवे, ६, [illegible] सर्वांग भोजनना कल्पवृक्ष थइ आवे ७. मणियंगा कहेता अलंकार आभरणना कल्पवृक्ष थइ आवे ८, गिहागारा कहेता वैताढ्यगिर मो- विया आवासना कल्पवृक्ष थइ आवे ९., अनियगणाइ कहेता [illegible] नावने गायरे रहे घरना रचना कल्पवृक्ष थइ आवे १०. ए १० प्रकारना कल्पवृक्ष मनवांछित सुख आपे. ए आराने दिये देव भावना तनमना आउखा आयु ६ मास रहे तेवारे युगल प्रसवनुं जोडलुं थाय. तेवारे युगलीनी एक मांहे असंख. ए आरानी अवस्थाना ४९ दिन पर्ये. युगलयुगलीओने सम मायनो विजोग न रहे. पछी छोर ने पवने यथाय आवे. पछीने देवता थाय. पहेला आरानो निहाग देवता करे. गति सां ? देवनो आयु संपूर्ण. ॥ १ ॥ जाणवी. ए आराने विषे तगर्लयाने पर-रिणाम. इत्यां. क्षेत्र नहीं. इति पहेलो आरो संपूर्ण.

हवे बीजो आरो सुखमा बेसे तेवारे अनंता वर्ण, गंध, रस, स्पर्शना पर्याय अनंता हीणा थया. ए सुखम आरो त्रण कोडाकोड सागरोपमनो जाणवो. तेमां पहेलुं सुख. ए आराने विषे बे गाउनुं देहमान अने बे पल्योपमनुं आउखुं. उतरते आरे एक गाउनुं देहमान ने एक पल्योपमनुं आउखुं. ए आराने विषे वज्रऋषभनाराच संघयण, समचउरंस संठाण. ए आरे पांसळी अठावीस जाणवी, उतरते आरे चासठ पासळी जाणवी. ए आरे छठ्ठ भक्ते आहारनी इच्छा उपजे. तेवारे शरीर प्रमाणे आहार

करे. धरतिनी सरखाई खांड सरखी. उतरते आरे गोळ सरखी जाणवी. ए आरे १० प्रकारना कल्प वृक्ष मनवंछित सुख पहोंचाडे. छेक थाकतां जुगल्ना आउखा आडा छ मास रहे तेवारे जुगल परभवनुं आउखुं बांधे. तेवारे जुगलणी एक जोडलुं प्रसवे. छोरुनी प्रतिपालणा ६४ दिन करे. जुगल जुगलीणीने क्षण मात्रनो विजोग न पडे. एकने छींक ने एकने बगासुं आवे. मरिने देवता थाय. एना शरीरनुं निहरण देवता करे. गति १ देवतानी जाणवि. ईति त्रिजो आरो संपूर्ण. ॥ २ ॥

हवे बीजो आरो उतरीने त्रिजो आरो बेठो तेवारे अनंन्ता वर्ण, गंध, रस, स्पर्शना पर्याय अनंन्ता हीणा थया. ए सुसमदुसम नामा आरो बे कोडाकोड सागरोपमनो जाणवो. तेमां सुख घणुं ने दुख थोडुं. ए आराने विषे एक गाउनुं देहमान ने एक पल्योपमनुं आउखुं जाणवुं. उतरते आरे ५०० पांचसें धनुष्यनुं देहमान ने क्रोड पूर्वनुं आउखुं जाणवुं. ए आराने विषे वज्र ऋषभ नाराच संघयण ने समचउरंस संठाण जाणवुं. ए आराने विषे चोसठ पांसली जाणवी. उतरते आरे बत्रिस पांसली जाणवी. ए आराने विषे चउथ भक्ते आहारनी इच्छा उपजे. ते वारे शरीर प्रमाणे आहार करे. धरतिनी सरखाइ गोळ सरखी जाणवी. उतरते आरे थोडेरी जाणवी. ए आरे दस प्रकारना कल्पवृक्ष मनवंछित सुख पहोंचाडे. छेक थाकतां जुगल्ना आउखा आडा छ मास रहे ते वारे जुगल परभवनुं आउखुं बांधे. ते वारे जुगलिणी एक जोडलुं प्रसवे. ने छोरुनी प्रतिपालणा ७९

दिन करे. जुगल–जुगलणीना [illegible] ए ३ आरा जुगलना [illegible] ता थाय. एना शरीरनो निहरण देवता करे. ए ३ आरा जुगलना [illegible] दान पुण्यना फल मोगवी. आराने विषे जरा, रोग, कुरूप नहि. मतिपूर्ण अंग–उपांग विषयसुख भोगवे. ते दान पुण्यना फल मोगवी. ए आराने विषे एक थाकता चोराशी लाख पूर्व, त्रण वर्ष ने साडा आठ महीना बाकी रह्या तेवारे सर्वार्थसिद्ध महाविमान थकी तेत्रीश सागरोपमनुं आउखुं भोगवी, पश्चिमे विनिता नगरी, नामी कुलगर राजा पिता, मरु-देवी मातानी कुंखे ऋषभदेव स्वामि उपन्या. सवानव मासे जन्म्या. प्रथम ऋषभनुं स्वप्न देखि ऋषभदेव नाम दिधुं. ऋषभदेव स्वामिए जुगलाधर्म निवारीने असि, मसि, कसि आदि देईने बोतेर कला शीखवी. अनुक्रमे निषिने विस लाख पुर्वलगे तो कुमरपणे रह्या, अने त्रेसठ लाख पुर्वलगे राज्य भोगव्युं पछी भरतने राज्य आ-पीने चार हजार पुरुष संघाते संजम लिधो. एक लाख पूर्व लगे संजम पाल्यो. केवल पामीने अष्टापद पर्वत उपर पद्मासने बेसीने, दस हजार साधु संघाते स्वामि निर्वाण पधार्या. ते स्वामिना ६ कल्याणिक थया. पहेले कल्याणीके उत्तराषाढा नक्षत्रमां सर्वार्थसिद्ध विमानथकी चविने मातानी कुंखे उपन्या. १. बिजे कल्या-णीके उत्तराषाढा नक्षत्रमां जन्म्या २. त्रीजे कल्याणीके उत्तराषाढा नक्षत्रमां राज्य बेठा. ३. चोथे कल्याणीके उत्तराषाढा नक्षत्रमां संजम लिधो ४. पांचमे कल्याणीके उत्तराषाढा नक्षत्रमां केवल ज्ञान उपन्युं ५. ए ५ ने

६ छ कल्याणीक अर्थात मलझमा मोक्ष पधार्या. ए आराने विषे गति पांच जाणवि. इतिश्रीजो आरो सं० ३.

हवे चोथो आरो दुखमसुखमा नामे बेसे. तेवारे अनन्ता वर्ण, गंध, रस, स्पर्शना पर्याय हीणा थया. ए आरो १ कोडाकोड सागरोपममां बेतालीस हजार वर्ष उणो जाणवो. ए आरो दुखम सुखम नामे जाणवो. तेमां दुःख घणुं ने सुख थोडुं जाणवु. ए आराने विषे ५०० पांचसे धनुष्यनुं देहमान ने क्रोड पूर्वनुं आउखुं. उतरते आरे सात हाथनु देहमान ने सवासो वर्षनुं आउखुं. ए आराने विषे छ संघयण ने छ संठाण जाणवा. ए आराने विषे चढ़ता पामर्था ने उतरते आरे मांन्य पामर्थ्य जाणवां. ए आराने विषे दिन २ मते आहारनी इच्छा उपजे. तेवारे बेर बराबरनो आहार करे. पछतिनी मरसाद मागी. उतरते आरे थोडी जाणवी. ए आरो तेर वरसमां पंचोतेर वर्ष ने साडाआठ महिना बाकी रह्या तेवारे दशमा देवलोकथी वीस सागरोपमनुं आउखुं भोगवी, क्षत्रिकुंड ग्राम-नगरने विषे ऋषभदत्त ब्राह्मणने घेर देवानंदाजीनी कुखे महावीर स्वामि ऊपना. तिहां रात्रि माहणपाणी रात्रि गया. शामिथी रात्रे शक्रेंद्रनो आसन चल्यो. तेवारे शक्रेंद्रे उपयोग देइने जोयुं. सहुने भगवान कुले उपन्या दीठा. अनंते काले अच्छेरं थयुं. तेवारे हरणगमेषी देवताने कयुं जे जाओ, प्रभुने महावीर स्वामिनो गर्भ पालटो. माहणने क्षत्रीकुंड गाम नगरने विषे, सिद्धार्थ राजाने घेर त्रिशलादेवी क्षत्रियाणीनी कुखे मुको अने त्रिशलादेवी राणीनी कुखे पुत्रिपणे गर्भ छे ते देवानंदाजीनी कुखे

॥११७॥

...ते भगवंतने वंदना नमस्कार करी. तेवारे इन्द्रमहाराजे देवता तेहनुं प्रमाण करी नम... तेवारे माता देवानंदाजीने अवस्वापिनी निद्रा करीने कह्युं, जे स्वामि ! हुं तमारो गर्भ साहरुं छुं ते तमे जाणजो. तेवारे माता देवानंदाजीने अवस्वापिनी निद्रा मूकीने, त्रिशला माताना गर्भमां मूक्यां. तिहां स्वामि गर्भ मांहे रह्या थका नव मास ने साडासात दिवस थये जन्म थयो. त्रिशलादेवीजीनी कूखे मूक्या. तिहां स्वामि गर्भ थईने साडाबार वर्ष ने एक पखवाडिया सुधि आकरा त्रिश वर्ष घरमां रह्या. पछी दीक्षा लीधा. संजम लेईने साडाबार वर्ष ने एक पखवाडिया सुधि आकरा तप-जप, ध्यान-ज्ञान करीने स्वामि केवलज्ञान केवलदर्शन, पाम्या, अने बहोंतेर वर्षनुं आउखुं भोगवीने चोथा आराना ३ वर्ष ने साडा आठ महिना बाकी रह्या ते वारे महावीरस्वामि निर्वाण पाम्यां. ते स्वामिना ७ कल्याणिक थया. तेमां ५ कल्याणिक तो उत्तराफाल्गुनी नक्षत्रमां थया. ते च्यवन कल्याणीक १, गर्भ साहरण कल्याणीक २, जन्म कल्याणीक ३, दिक्षा कल्याणीक ४, केवलज्ञान कल्याणीक ५, ए पांच ने स्वाति नक्षत्रमां निर्वाण पधार्या. ६. ए आगने विषे गति ५ जाणवी. महावीर स्वामि निर्वाण पधार्यां तेज रात्रे गौतमस्वामिने केवलज्ञान उपन्युं. तेओ बार वर्ष केवल्य प्रवर्ज्यां पाळीने निर्वाण पधार्यां. तेज वेळाए सुधर्मा-स्वामिने केवल्य ज्ञान उपन्युं, ते आठ वर्ष सुधि केवल्य प्रवर्ज्यां पाळीने निर्वाण पधार्यां. तेज वेळाए जंबुस्वामिने केवल्यज्ञान उपन्युं, ते चुंमालिस वर्षसुधि केवल्य प्रवर्ज्यां पाळीने निर्वाण पधार्यां. महावीरस्वामि पछी भरतक्षेत्रमां चोसठ वर्षसुधि केवल्यज्ञान रह्युं. चोथा आरानो जन्मेलो होय ते पांचमा आरामां मोक्ष जाय.

पांचमा आरानो जन्मेलो पांचमा आरामां मोक्ष जाय नहीं. जंबुस्वामि मोक्ष पहोंच्या पछी दश बोल विच्छेद गया ते परमअवधिज्ञान १, मनःपर्यवज्ञान २, केवल्यज्ञान ३, परिहारविशुद्धचारित्र ४, सूक्ष्मसंपरायचारित्र ५, जथाख्यातचारित्र ६, पूलाकलब्धि ७, क्षायकसमकीत ८, आहरकशरिर ९, जिनकल्पीसाधु १०. ए १० बोल, इति चोथो आरो संपूर्ण. ४

हवे चोथो आरो उतरीने पांचमो आरो बेठो. तेवारे अनंता वर्ण, गंध, रस, स्पर्शना पर्याय हीणा थया. ए आरो दुसमनामा एकलुं दुःख जाणवुं. ए आरो २१ हजार वर्षनो जाणवो. ए आराने विषे ७ हाथनुं देहमान ने १२५ वर्षनुं आउखुं. उतरते आरे १ हाथनुं देहमान ने २० वर्षनुं आउखुं. ए आराने विषे छ संघयण ने छ संठाण जाणवा. उतरते आरे १ छेवटुं संघयण ने १ हुंड संठाण जाणवुं. ए आराने विषे सोल पांसळी, उतरते आरे आठ पांसळी जाणवी. ए आराने विषे दिन २ प्रते आहारनी इच्छा उपजे. तेवारे शरीर प्रमाणे आहार करे. धरतिनी सरसाइ फोइक सारी जाणवी. उतरते आरे कुंभारना निभाडानी छार सरखी जाणवी. हवे पांचमा आरानां लक्षण कहे छे. मोटा नगर ते गामडा सरिखा थशे १, गाम ते मसाण सरिखा थशे २, भला कुळनां छोरु ते दास–दासीपणा करशे ३, प्रधान ते लालचि थशे ४, राजा ते जमदंड सरिखा थशे. ५, भला कुळनी स्त्री ते लज्जारहित थशे ६, रुडा कुळनी स्त्री वेश्या सरिखि थशे. ७, पोताना

पुत्र पोताने छांदे चालशे ८, शिष्य, गुरुना अपवाद बोलशे ९, दुर्जन लोक सुखी थशे. १०, सज्जन लोक दुःखि थशे ११, दुर्भिक्ष, दुकाळ घणा पडशे १२, उंदर, सर्पादिकनी व्याद घणी थशे १३, ब्राह्मण अर्थना लोभी थशे १४, हिंसाधर्मना प्ररूपक घणा थशे १५, एक धर्मना घणा भेद थशे १६, मिथ्यात्वी देवता घणा पूजाशे १७, मिथ्यात्वी लोक घणा थशे १८, माणसने देवदर्शन दुर्लभ थशे १९, विद्याधरनी विद्याना प्रभाव थोडा थशे २०, गोरस, दूध-दहिमां सरसाइ थोडी थशे २१, बळद प्रमुखनां बळ, आउखा थोडां थशे २२, साधु-साध्विने मासकल्प तथा चोमासां करवां जेवां क्षेत्र थोडां रहेशे २३, श्रावकनी ११ पडिमा, साधुनी १२ पडिमा विच्छेद जाशे २४, गुरु, शिष्यने भणावशे नहि २५, शिष्य अविनित, कलहकारी थशे २६, अधर्मकारी, झगडाकारी, कलहकारी कुमाणस घणा थशे अने सुमाणस थोडा थशे २७, आचार्य आप आपना गच्छनी परंपरा मापानारि जुदी जुदी थापनावशे तथा मूढ, मूर्ख जनने मोहिने मिथ्यात्व मारगमां पाडशे, उत्सूत्र भाखशे, आप आपनी प्रशंसामां राचशे, बंदक कुबुद्धि होशे. २८, सरळ, भद्रिक, न्याई, प्रमाणिक माणस थोडा थशे २९, म्लेच्छनां राज घणा थशे ३०, हिंदु राजा अल्पऋद्धिया ने थोडा थशे ३१, मोटा कुळना राजा हशे ते निच काम करशे. अन्याय, अधर्म, कुव्यसनमां घणा राचशे ३२, ए ३२ लक्षण जाणवां. ए आराने विषे धातु सर्व विच्छेद जाशे. लोढानी धातु रहेशे. चामडानी मोहरो चालशे. ते धनवंत कहेवाशे.

ए आराने विषे एक उपवास करशे ते मासखमण सरिखो थाशे. ए आराने विषे ज्ञान तथा सूत्र सर्वे विच्छेद जाशे. तेमां दशवैकालिकना अध्ययन ४ पहेला रहेशे. ते उपरे ४ जीव एकावतारि थाशे. तेनां नाम–दुप्पसह नामा साधु १, फल्गुणि नामा साध्वि २, नागील श्रावक ३, नागश्रि श्राविका ४. ते आषाढ सुद १५ शनिवारने दिने शक्रेंद्रनुं आसन चलशे तेवारे शक्रेंद्र उपयोग मुकी जोशे जे आज पांचमो आरो उतरीने काले छट्ठो आरो बेसशे तेवारे शक्रेंद्र आवशे ते ४ जीवने कहेशे जे काले छट्ठो आरो बेसशे माटे आलोवो, पडिकमो, निःशल्य थाओ. ते ४ जीव सर्वे जीवने खमावीने संथारो करशे त्यारे संवर्तक वायरो थाशे तेणे करीने पहाड, पर्वत, गढ, घोरा, वाव, कुवा, मसेदर सर्वे वीखराळ थाशे. वैताढ पर्वत १, गंगा २, सिंधु ३, ऋषभ कूट ४, लवणनी खाडी ए ५ वर्जिने शेष सर्वे स्थानक तुटी पडशे. ते ४ जीव समाधि मरणामे काळ करीने देवलोकमां जाशे तेवारे ४ बोल विच्छेद जाशे. पहेले पोहरे जैनधर्म विच्छेद जाशे १, बीजे पोहरे ३६३ पाखंडि मिथ्यात्वीनो धर्म विच्छेद जाशे २, त्रीजे पोहरे राजनीति विच्छेद जाशे ३, चोथे पोहरे बादर अग्नि विच्छेद जाशे ४. ए आरे देवता गति ५ जाणवी. उतरता ४ गति ते मोक्ष अटकी. इति पांचमो आरो संपूर्ण.

हवे पांचमो आरो उतरीने छट्ठो आरो बेठो तेवारे अनन्ता वर्ण, गंध, रस, स्पर्शना पर्याय हीणा थया. ए आरो २१ एकवीस हजार वर्षनो जाणवो. ए आरो दुस्समदुस्समनामा एटले दुःखमां दुःख जाणवुं,

ए आरे एक हाथनुं देहमान ने २० वर्षनुं आयुष्य. उतरते आरे मुंढा हाथनी काया [illegible] जाणवुं. ए आराने विषे
ए आराने विषे १ छेवटुं संघयण ने हुंड संठाण जाणवुं. उतरते आरे पण एमज जाणवुं. [illegible]
आठ पांसळी, उतरते आरे चार पांसळी जाणवी. ए आराने विषे छ वर्षनी स्त्री गर्भ धरशे. ते कुतरीनी पेठे [illegible]
वळी, मेघ ने सियाळ, नग ने मंडलाना रूपना पण [illegible] वरसशे. ते सर्वे [illegible] तेमां मनुष्य, तिर्यंच
रहे. ए आराने विषे गंगा सिंधु नदि रहेशे तेनां ७२ बील छे, तेमां बन्ने [illegible] छे तेमां रहेशे [illegible] बिल [illegible]
पंखी, जीव मात्र रहेशे. गंगा सिंधुनो रथवाहिनो [illegible] ते ७२ बीलमां मनुष्य [illegible] ने
ते गाडानी धुरि धुरे मच्छं उंडुं पाणि रहेशे. तेमां मच्छ कच्छ घणा थशे. तेने [illegible]
प्रभाते मच्छ, कच्छ काढीने रेतीमां मेलशे. सूर्य घणो तपशे. [illegible]
तेहनो आहार करशे. तेना हाडका चाबडा जिभिए चाटीने रहेशे. [illegible]
एगिरसे २१ एकवीस हजार वर्ष पूरा करशे. ए आराने विषे नरकगामि, तिर्यंचगामि, [illegible]
गहिन हशे ने पछी छठ्ठा आराने विषे अर्थात् [illegible] ने माटे [illegible]
जीव दुर्गति पामशे. ॥ इति छ आराना बोल संपूर्ण. ॥ ६ ॥

॥ अथ श्री कर्म प्रकृतिना बोल. ॥

पहिलु ज्ञानावर्णीय कर्म ते आंखना पाटासमान १, बिजुं दर्शनावरणीय कर्म ते राजाना पोलिया समान २, त्रिजुं वेदनीय कर्म ते मध तथा अफिणे खरड्या खडग समान ३, चोथुं मोहनीय कर्म ते मदिरापान समान ४, पांचमुं आयुष्य कर्म ते हेड समान ५, छट्ठुं नाम कर्म ते चितारा समान ६, सातमुं गोत्र कर्म ते कुंभारना चाकडा समान ७, आठमुं अंतराय कर्म ते राजाना भंडारी समान ८, ज्ञानावरणीय कर्मे अनंत ज्ञानगुण रोक्यां छे. १, दर्शनावरणीय कर्मे अनंत दर्शनगुण रोक्यो छे २, वेदनीय कर्मे अनंत अव्याबाध आत्मिक सुख रोक्युं छे ३, मोहनीय कर्मे क्षायक समकित गुण रोक्यो छे ४, आयुष्य कर्मे अक्षय स्थिति गुण रोक्यो छे ५, नाम कर्मे अमूर्तिगुण रोक्यो छे ६, गोत्र कर्मे अगुरु लघु गुण रोक्यो छे ७, अंतराय कर्मे अनंत आत्मिक शक्ति गुण रोक्यो छे ८. ज्ञानावर्णीय कर्म ते ६ प्रकारे बांधे. पहेले बोले नाणपडिणीयाए ते ज्ञानीना वैरी होवे १, बिजे बोले नाणनिन्हवणयाए ते ज्ञानीनो उपकार ओळवे २, त्रिजे बोले नाणआसायणाए ते ज्ञानिनी आशातना करे ३, चोथे बोले नाण अंतरापणं ते ज्ञाननी अंतराय पाडे ४, पांचमे बोले नाणपउसेणं ते ज्ञानि उपर द्वेष करे ५, छट्ठे बोले नाणविसंवायणाजोगेणं ते ज्ञानि साथे खोटा झगडा विखवाद करे ६

ए छ प्रकारे बांधे ते पांच तथा दश प्रकारे भोगवे. ते पांच प्रकार ते कहे छे–मति ज्ञानावरणीय १, श्रुत ज्ञानावरणीय २, अवधि ज्ञानावरणीय ३, मनःपर्यव ज्ञानावरणीय ४, केवल ज्ञानावरणीय ५, ए ५, ज्ञान प्रगट थाय ते नहि तथा १० प्रकारे भोगवे ते कहे छे–श्रोत्रावरणे १, श्रोत्रविज्ञानावरणे २, नेत्रावरणे ३, नेत्रविज्ञानावरणे ४, घ्राणावरणे ५, घ्राणविज्ञानावरणे ६, रसावरणे ७, रसविज्ञानावरणे ८, फासावरणे ९, फासविन्नाणावरणे १०. ए १० प्रकारे भोगवे. हवे ज्ञानावरणीय कर्मनी स्थिति जघ० अंतर्मुहूर्तनी उत्कृ० त्रिस कोडाकोडि सागरोपमनी अने अबाधा काल करे तो त्रण हजार वर्षनी स्थिति १. हवे दर्शनावरणीय कर्म ६ प्रकारे बांधे ते कहे छे–पहेले बोले दंसणपडिणीयाए १, दंसणनिण्हवणयाए २, दंसण आसायणाए ३, दंसण अंतराएण ४, दंसणपदोसेणं ५, दंसण विसंवायणाजोगेणं ६, ए ६ प्रकारे बांधे ते ९ प्रकारे भोगवे ते कहे छे चक्षुदर्शनावरणीय १, अचक्षुदर्शनावरणीय २, अवधि दर्शनावरणीय ३, केवलदर्शनावरणीय ४, निद्रा ५, निद्रानिद्रा ६, प्रचला ७, प्रचलाप्रचला ८, थिणद्धिनिद्रा ९. ए ९ प्रकारे भोगवे. दर्शनावरणीय कर्मनी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्तनी उत्कृ० ३० कोडाकोडि सागरोपमनी. अने अबाधा काल करे तो त्रण हजार वर्षनी स्थिति २. त्रीजुं वेदनीय कर्म तेहना २ भेद–सातावेदनीय १, असाता वेदनीय २, तेमां सातावेदनीय दश प्रकारे बांधे ते कहे छे–पाणाणुकंपयाए १, भूयाणुकंपयाए २, जीवाणुकंपयाए ३, सत्ताणुकंपयाए ४,

॥ अथ श्री कर्म प्रकृतिना बोल. ॥

पहिलुं ज्ञानावरणीय कर्म ते आंखना पाटासमान १, बिजुं दर्शनावरणीय कर्म ते राजाना पोलिया समान २. त्रिजु वेदनीय कर्म ते मध तथा अफिणे खरड्या खड्ग समान ३, चोथुं मोहनीय कर्म ते मदिरा-पान समान ४. पांचमुं आयुष्य कर्म ते हेड समान ५, छठुं नाम कर्म ते चितारा समान ६, सातमुं गोत्र कर्म ते कुंभारना चाकडा समान ७. आठमुं अंतराय कर्म ते राजाना भंडारी समान ८, ज्ञानावरणीय कर्मे अनंत ज्ञानगुण रोक्यो छे. १. दर्शनावरणीय कर्मे अनंत दर्शनगुण रोक्यो छे २, वेदनीय कर्मे अनंत अव्याबाध आत्मिक सुख रोक्युं छे ३. मोहनीय कर्मे क्षायक समकित गुण रोक्यो छे ४, आयुष्य कर्मे अक्षय स्थिति गुण रोक्यो छे ५, नाम कर्मे अमूर्तिगुण रोक्यो छे ६, गोत्र कर्मे अगुरु लघु गुण रोक्यो छे ७, अंतराय कर्मे अनंत आत्मिक शक्ति गुण रोक्यो छे ८. ज्ञानावरणीय कर्म ते ६ प्रकारे बांधे. पहेले बोले नाणपडिणीयाए ते ज्ञानीना भुंडा बोले १, बिजे बोले नाणनिन्हवणयाए ते ज्ञानीनो उपकार ओळवे २, त्रिजे बोले नाणआसायणाए ते ज्ञानिनी आशातना करे ३, चोथे बोले नाण अंतराएणं ते ज्ञाननी अंतराय पाडे ४, पांचमे बोले नाणपउसेणं ते ज्ञानि उपर द्वेष करे ५, छठे बोले नाणविसंवायणाजोगेणं ते ज्ञानि साथे खोटा झगडा विखवाद करे ६,

ए ५ प्रकारे बांधे ते पांच तथा दश प्रकारे भोगवे. ते पांच कया ते कहे छे—मति ज्ञानावरणीय १, श्रुत ज्ञानावरणीय २, अवधि ज्ञानावरणीय ३, मनःपर्यव ज्ञानावरणीय ४, केवल ज्ञानावरणीय ५; ए ५, ज्ञान प्रगट थवा न दे तथा १० प्रकारे भोगवे ते कहे छे—सोयावरणे १, सोयविन्नाणावरणे २, नेत्तावरणे ३, नेत्तविन्नाणावरणे ४, घाणावरणे ५, घाणविन्नाणावरणे ६, रसावरणे ७, रसविन्नाणावरणे ८, फासावरणे ९, फासविन्नाणावरणे १०. ए १० प्रकारे भोगवे. ए ज्ञानावरणीय कर्मनी स्थिति जघ० अंतर्मुहूर्तनी उत्० त्रिस कोडाकोडि सागरोपमनी अने अबाधा काल करे तो त्रण हजार वर्षनी स्थिति १. बीजो दर्शनावरणीय कर्म ६ प्रकारे बांधे ते कहे छे—दंसणपडिणीयाए १, दंसणनिण्हवणयाए २, दंसण आसायणाए ३, दंसण अंतराएणं ४, दंसणपउसेणं ५, दंसण विसंवायणाजोगेणं ६. ए ६ प्रकारे बांधे ते ९ प्रकारे भोगवे ते कहे छे—चक्षुदर्शनावरणीय १, अचक्षुदर्शनावरणीय २, अवधि दर्शनावरणीय ३, केवलदर्शनावरणीय ४, निद्रा ५, निद्रानिद्रा ६, प्रचला ७, प्रचलाप्रचला ८, थिणद्धिनिद्रा ९ ए ९ प्रकारे भोगवे. दर्शनावरणीय कर्मनी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्तनी उत्० ३० कोडाकोडि सागरोपमनी. अने अबाधा काल करे तो त्रण हजार वर्षनी स्थिति २. त्रीजुं वेदनीय कर्म तेहना २ भेद—शातावेदनीय १, अशाता वेदनीय २, तेमां शातावेदनीय दश प्रकारे बांधे ते कहे छे—पाणाणुकंपयाए १, भूयाणुकंपयाए २, जीवाणुकंपयाए ३, सत्ताणुकंपयाए ४,

बहूणं पाणाणं भुयाणं जीवाणं सत्ताणं अदुक्खणयाए ५, असोयणयाए ६, अजुरणयाए ७, अतिप्पणयाए ८, अपिट्टणयाए ९, अपरियावणयाए १०. ए १० प्रकारे बांधे ते ८ प्रकारे भोगवे. मणुणासद्दा १, मणुणारूवा २, मणुणागंधा ३, मणुणारसा ४, मणुणाफासा ५, मणसुहया ६, वयसुहया ७, कायसुहया ८, ए ८ प्रकारे भोगवे. हवे एहनी स्थिति जघ० २ समयनी उत्० १५ कोडाकोड सागरोपमनी. अबाधा काल करे तो जघ० अंतर्मुहूर्तनी उत्० दोढ हजार वर्षनी स्थिति. हवे असातावेदनीय १२ प्रकारे बांधे ते कहे छे–परदुक्खणयाए १, परसोयणयाए २, परजुरणयाए ३, परटिप्पणयाए ४, परपिट्टणयाए ५, परपरियावणयाए ६, बहुणं पाणाणं भुयाणं जीवाणं सत्ताणं दुःखणयाए ७, सोयणयाए ८, जुरणयाए ९, टीप्पणयाए १०, पिट्टणयाए ११, परियावणयाए ए १२ प्रकारे बांधे ते ८ प्रकारे भोगवे. ते अमणुणासद्दा १, अमणुणारूवा २, अमणुणागंधा ३, अमणुणारसा ४, अमणुणाफासा ५, मणदुहया ६, वयदुहया ७, कायदुहया ८, ए ८ प्रकारे भोगवे. हवे एहनी स्थिति जघ० १ सागरना ७ भाग करीये एवा ३ भाग एक पल्य ने असंख्यातमा भाग उणानी उत्० त्रिस कोडाकोडि सागरोपमनी. एनो आबाधाकाल ३ हजार वर्षनो ३. हवे चोथुं मोहनीय कर्म ते छ प्रकारे बांधे तिव्वकोहे १, तिव्वमाणे २, तिव्वमायाए ३, तिव्वलोहे ४, तिव्वदंसणमोहणिज्जे ५, तिव्वचरित्तमोहणिज्जे ६.

[illegible] प्रकारे भागे. अनंतानुबंधि क्रोध ते [illegible] समान १, अनंतानुबंधि मान ते पत्थरना
[illegible] समान २, अनंतानुबंधि माया ते वांसनी गांठ समान ३, अनंतानुबंधि लोभ ते किरमजना रंग समान
४, ए चार गति करे नारकीनी, स्थिति करे जावजीवनी, घात करे समकितनी ४, अप्रत्याख्यानी क्रोध ते
[illegible] समान १, अप्रत्याख्यानी मान ते हाडकाना स्तंभ समान २, अप्रत्याख्यानी माया ते घेटाना
[illegible] समान ३, अप्रत्याख्यानी लोभ ते नगरनी खाळना कर्दम समान ४, ए चारे गति करे तिर्यंचनी, स्थिति
[illegible] घात करे देशव्रतनी ८, प्रत्याख्यानावर्णीय क्रोध ते रेतुनी लिटि समान १, प्रत्याख्यानावर्णीय
मान [illegible] स्तंभ समान २, प्रत्याख्यानावर्णीय माया ते गोमूत्रिका समान ३, प्रत्याख्यानावर्णीय लोभ
[illegible] समान ४, ए चार गति करे मनुष्यनी, स्थिति करे चार मासनी, घात करे सर्व व्रतनी
[illegible] पाणीना लिटि समान १, संज्वलनो मान ते नेत्रना स्तंभ समान २, संज्वलनी माया
[illegible] समान ३, [illegible] लोभ ते पतंग तथा हल्दिना रंग समान ४, ए चारे गति करे देवतानी,
स्थिति [illegible] केवलज्ञाननी १६. ए १६ कषाय, हवे ९ नोकषाय कहे छे. हास्य १७,
रति १८, अरति १९, भय २०, शोक २१, दुगंछा २२, स्त्रीवेद २३, पुरुषवेद २४, नपुंसकवेद २५, ए
[illegible] मोहनीयनी ३ प्रकृति कहे छे—समकित मोहनीय १, मिथ्यात्व मोह-

बहुणं पाणाणं भुयाणं जीवाणं सत्ताणं अदुक्खणयाए ५, असोयणयाए ६, अजुरणयाए ७, अतिप्पणयाए ८, अपिट्टणयाए ९, अपरियावणयाए १०. ए १० प्रकारे बांधे ते ८ प्रकारे भोगवे. मणुन्नासद्दा १, मणुन्नारूवा २, मणुन्नागंधा ३, मणुन्नारसा ४, मणुन्नाफासा ५, मणसुहया ६, वयसुहया ७, कायसुहया ८, ए ८ प्रकारे भोगवे. हवे एहनी स्थिति जघ० २ समयनी उत्कृ० १५ कोडाकोड सागरोपमनी अबाधा काल करे तो जघ० अंतर्मुहूर्तनी उत्कृ० दोढ हजार वर्षनी स्थिति. हवे असातावेदनीय १२ प्रकारे बांधे ते कहे छे—परदुक्खणयाए १, परसोयणयाए २, परजुरणयाए ३, परतिप्पणयाए ४, परपिट्टणयाए ५, परपरियावणयाए ६, बहुणं पाणाणं भुयाणं जीवाणं सत्ताणं दुःखणयाए ७, सोयणयाए ८, जुरणयाए ९, तिप्पणयाए १०, पिट्टणयाए ११, परियावणयाए ए १२ प्रकारे बांधे ते ८ प्रकारे भोगवे. ते अमणुन्नासद्दा १, अमणुन्नारूवा २, अमणुन्नागंधा ३, अमणुन्नारसा ४, अमणुन्नाफासा ५, मणदुहया ६, वयदुहया ७, कायदुहया ८, ए ८ प्रकारे भोगवे. हवे एहनी स्थिति जघ० १ सागरना ७ भाग करीए एवा ३ भाग एक पल्य ने असंख्यातमा भाग ऊणानी उत्कृ० ३० कोडाकोडि सागरोपमनी. एनो अबाधाकाल ३ हजार वर्षनो ३. हवे चोथुं मोहनीय कर्म ते छ प्रकारे बांधे तिव्वकोहे १, तिव्वमाणे २, तिव्वमायाए ३, तिव्वलोहे ४, तिव्वदंसणमोहणिज्जे ५, तिव्वचरित्तमोहणिज्जे ६.

नीय २, समामिथ्यात्व मोहनीय ३. ए ३ दर्शन मोहनीयनी, एवं सर्व मळी २८ प्रकृति. हवे एनी स्थिति जघ० अंतर्मुहूर्तनी, उत्० ७० कोडाकोडि सागरोपमनी. अबाधा काल करे तो जघ० अंतर्मुहूर्तनी, उत्० ७ हजार वर्षनो छे. ४. हवे पांचमुं आयुष्य कर्म सोल प्रकारे बांधे. तेहमांहि नारकिनुं आयुष्य ४ प्रकारे बांधे ते महारंभयाए १, महापरिग्गहियाए २, कुणिमाहारेणं ३, पंचिंदिय वहेणं ४, तिर्यंचनुं आयुष्य ४ प्रकारे बांधे माइल्लयाए १, नियडिल्लयाए २, अलियवयणेणं ३, कुडतोले-कुडमाणे ४. मनुष्यनुं आयुष्य ४ प्रकारे बांधे पगइभद्दयाए १, पगइविणीयाए २, साणुक्कोसयाए ३, अमच्छरियाए ४, देवतानुं आयुष्य ४ प्रकारे बांधे. सरागसंजमेणं १, संजमासंजमेणं २, बालतवोकम्मेणं ३, अकामनिज्जराए ४. ए १६ प्रकारे बांधे. ते ४ प्रकारे भोगवे-नारकि १, देवतानुं आयुष जघ० १० हजार वर्षने अंतर्मुहूर्त अधिकनुं, उत्० ३३ सागर ने पूर्वकोडिनो त्रिजो भाग अधिक. मनुष्य १, तिर्यंच २, ए २ नुं आयुष्य जघ० अंतर्मुहूर्त, उत्० ३, पल्य ने पूर्वकोडिनो त्रिजो भाग अधिक. ५. हवे छट्ठुं नाम कर्म तेहना २ भेद-शुभनाम १, अशुभनाम २ तेमां शुभनाम कर्म ४ प्रकारे बांधे-कायुजुयाए १, भासुजुयाए २, भावुजुयाए ३, अविसंवायणाजोगेणं ४ ते १४ प्रकारे भोगवे, इट्ठासद्दा १, इट्ठारूवा २, इट्ठागंधा ३, इट्ठारसा ४, इट्ठाफासा ५, इट्ठागई ६, इट्ठाठिई ७, इट्ठलावण्णे ८, इट्ठाजसोकित्ती ९, इट्ठउट्ठाणकम्मबलवीरियपुरिसाकारपरक्कमे १०, इट्ठसरया ११, कंतसरया १२, पियसरया १३,

१७ पहला भाग, [illegible]

[illegible] ४ से १५ तकके भेदोंमें— मतिज्ञानावरण १, अभिग्रहमा २, मानत्रागमा [illegible], वनिदाग ६, मतिज्ञानगृह ७, अभिनिबोधके ८, अभिग्रहनगांठिति ९, [illegible] १०, निद्रनम्ना ११, द्विनगम्या १२, भगिटमरमा १३, अ-

[illegible]

[illegible] नरकगति १, तिर्यंचगति २, मनुष्यगति ३, देवगति ४, एकेंद्रिय [illegible] जाति ५, चतुरिंद्रिय जाति ८, पंचेंद्रियजाति ९, उदारिकशरीर १०, वै-[illegible] कार्मणशरीर १३, कार्मणशरीर १४, उदारिकअंगोपांग १५, वैक्रियकअंगो-[illegible] १८, वैक्रियकबंधन १९, आहारकबंधन २०, तैजसबंधन [illegible] २३, वैक्रियसंघातन २४, आहारकसंघातन २५, तैजससंघातन २६, [illegible] २८, वज्रनाराचसंहनन २९, नाराचसंहनन ३०, अर्द्धनाराच [illegible] कीलकसंहनन ३३, समचतुरस्रसंस्थान ३४, निर्माणसंस्थान ३५, [illegible] कुब्जसंस्थान ३८, हुंडसंस्थान ३९, स्पर्शनाम ४०, रसनाम ४१, गंधो

वर्ण ४२, पिलोवर्ण ४३, धोलोवर्ण ४४, सुरभिगंध ४५, दुरभिगंध ४६, तिखो रस ४७, कडवो रस ४८, कसायलो रस ४९, खाटो रस ५०, मिठो रस ५१, खरखरो स्पर्श ५२, सुंहालो फरस ५३, भारि फरस ५४, हलुवो फरस ५५, टाढो फरस ५६, उन्हो फरस ५७, चोपडो फरस ५८, लुखो फरस ५९, नरकानुपूर्वी ६०, तिर्यंचानुपूर्वी ६१, मनुष्यानुपुर्वी ६२, देवतानुपुर्वी ६३, शुभविहायगति ६४, अशुभविहायगति ६५, ए ६५ पिंडप्रकृति थइ. पराघातनाम ६६, उस्वासनाम ६७, अगुरुलघुनाम ६८, आतापनाम ६९, उद्योतनाम ७०, उपघातनाम ७१, तीर्थंकरनाम ७२, निर्माणनाम ७३, त्रशनाम ७४, बादरनाम ७५, प्रत्येक नाम ७६, पर्याप्त नाम ७७, स्थिर नाम ७८, शुभ नाम ७९, सौभाग्य नाम ८०, सुस्वर नाम ८१, आदेय नाम ८२, जशोकिर्ति नाम ८३, स्थावर नाम ८४, सुक्ष्म नाम ८५, साधारण नाम ८६, अपर्याप्त नाम ८७, अस्थिर नाम ८८, अशुभ नाम ८९, दौभाग्य नाम ९०, दुस्वर नाम ९१, अनादेय नाम ९२, अजशोकिर्ति नाम ९३. ए ९३ प्रकृति थइ तेहमां १० बंधननी अधिक मेलता १०३ प्रकृति ग्रंथवाला पण कहे छे. अथवा नामकर्मनी ४२ पण खरी. गति १, जाति २, शरिर ३, अंगोपांग ४, बंधन ५, संघातन ६, वर्ण ७, गंध ८, रस ९, फरस १०, संघयण ११, संठाण १२, आनुपूर्वी १३, विहायगति १४ ए १४ अने प्रत्येक प्रकृति ८, त्रसनो दशको १०, स्थावरनो दशको १०, एवं ४२ थइ तथा विस्तारे चउदनी ६५

[illegible] १०, [illegible] १०, [illegible]
[illegible] त्रिस कोडाकोडि सागरोपमनी. अबाधा काल त्रण हजार वर्षनो ६. हवे
[illegible] ८ प्रकारे बांधे. नामप्रदेशं १, कुलप्रदेशं
[illegible] गुणप्रदेशं ६, भावप्रदेशं ७, इस्वर्यप्रदेशं ८, ए
[illegible] जातिविमिदिया १, कुलविमिदिया २, बलविमिदिया
[illegible] ६, भावविमिदिया ७, इस्वर्यविमिदिया ८, ए
[illegible] नामगणं १, कुलगणं २, [illegible] ए ८ मद करे
[illegible] २, गोत्रकर्मनी स्थिति ज० ८ मुहूर्तनी,
[illegible] हजार वर्षनी. ७. हवे ८ मुं अंतरायकर्म पांच प्रकारे बांधे
[illegible] उपभोगांतराय ४, वीर्यांतराय ५. ए ५ अंतराय पाडे करी
[illegible] दानांतराय १, लाभांतराय २, भोगांतराय ३, उपभोगांतराय ४,
[illegible] स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्तनी, उत्कृ० त्रिस कोडाकोडि
[illegible] ८५ प्रकृति-ज्ञानावरणीयनी ६, दर्शनावरणीयनी

२, वेदनीयनी [illegible] मोहनीयनी ६, आयुषनी १६, नामनी ८, गोत्रनी १६, अंतरायनी ५. एवं सर्व मळी [illegible] प्रकृति [illegible] जाणवी. भोगव्यानी [illegible] प्रकृति ते ज्ञानावर्णीयनी १०, दर्शनावरणीयनी ९, वेदनीयनी १६, मोहनीयनी [illegible], ते सम्यक्त्ववेयणिज्ञे १, मिथ्यात्ववेयणिज्ञे २, सम्मामिथ्यात्ववेयणिज्ञे ३, कसायवेयणिज्ञे ४, नोकसायवेयणिज्ञे [illegible] आयुषनी ८, नामनी [illegible], गोत्रनी १६, अंतरायनी ५, ए सर्व मळी ९२ प्रकृति भोगव्यानी जाणवी. अथवा [illegible] प्रकारे पण भोगवे ते पांच ज्ञानावर्णीयनी ५, दर्शनावरणीयनी ९, वेदनीयनी २, मोहनीयनी [illegible] आयुषनी [illegible], नामकर्मनी ९३, गोत्रकर्मनी २, अंतरायनी ५, एवं सर्व मळीने १४८ प्रकृति जाणवी. तथा बंधन नामकर्मनी १० प्रकृति ग्रंथांतरे कही छे. ते भेळवतां १५८ प्रकृति पण थाय. अथवा मूळ प्रकृति ८, तेनी उत्तर प्रकृति ३१, ज्ञानावर्णीयनी ५, दर्शनावरणीयनी ९, वेदनीयनी २, मोहनीयनी २, आयुषनी ४, नामनी [illegible], गोत्रनी २, अंतरायनी ५, एवं ३१ प्रकृति थाय. तेनो विस्तार १४८ कर्म प्रकृति जाणवी. ए बोल सिद्धांत प्रमाणे छे.

॥ इति कर्म प्रकृतिना बोल समाप्तम्. ॥

॥ अथ श्री २३ पद्विनो थोकडो. ॥

प्रथम ७ एकेंद्रिय रत्न, ७ पंचेंद्रिय रत्न, ९ मोटी पद्वि. तेमां चक्ररत्न १, छत्ररत्न २, चर्मरत्न ३, दंडरत्न ४, असीरत्न ५, मणिरत्न ६, कागणिरत्न ७. ए ७ एकेंद्रियरत्ननां नाम; सेनापती १, गाथापति २, वार्द्धिक ३, पुरोहित ४, स्त्री ५, अश्व ६, गज ७, ए ७ पंचेंद्रिय रत्ननां नाम; अरिहंतनी १, चक्रवर्तिनी २, बळदेवनी ३, वासुदेवनी ४, केवळीनी ५, साधुनी ६, श्रावकनी ७, सम्यक्‌द्रष्टिनी ८, मंडळीक राजानी ९. ए ९ मोटी पद्वि एवं सर्व मळी २३ पद्वि.

हवे १४ रत्न शुं शुं काम करे ते कहे छे–चक्र रत्न षट् खंड साधतां मार्ग बतावे १, छत्र रत्न ४८ कोश प्रमाणे छाया करे २, चर्मरत्न नदी आदे पार उतारे ३, दंडरत्न तमस गुफानां धार उघाडे ४, असीरत्न शत्रुने हणे ५, मणिरत्न उद्योत करे ६, कागणिरत्न ४९ मांडल्यां आळेखे तथा तोल माप वधारे ७, सेनापति सैन्य साधे ८, गाथापति धान्य, रसवती निपजावे ९, वार्धिक आवास घर निपजावे १०, पुरोहित घा साजा

करे मगा शांति कर्म करे, विघ्न टाळे ११, स्त्री रत्न भोग साधनना काममां आवे १२, अश्व अने गज ए बन्ने पदवाने काम आवे १४.

ते १४ रत्न क्यां क्यां उपजे ते कहे छे-चक्र, छत्र, असी, दंड ए चार रत्न आयुद्ध शाळामां उपजे; चर्म, मणि अने कागणि ए ३ रत्न लक्ष्मीना भंडारमां उपजे; सेनापती, गाथापती, वार्धिक, पुरोहित ए ४ रत्न पोताना नगरमां उपजे; स्त्री रत्न विद्याधरनी श्रेणिमां उपजे; अश्व अने गज ए २ रत्न वैताढने मूळे उपजे.

हवे १४ रत्ननी कायानुं परमाण कहे छे-चक्र, छत्र अने दंड ए ३ रत्न वाम (४ हाथ) प्रमाणे; चर्मरत्न बे हाथ प्रमाणे. खड्ग रत्न ५० आंगळनुं लांबु, १६ आंगळनुं पहोळुं अने अर्द्ध आंगळनुं जाडुं; मणिरत्न ४ आंगळनुं लांबु अने बे आंगळनुं पहोळुं; कागणि रत्नने छ तळां, आठ खूणा, बार हांसो, सोनीनी अहिरणने संठाणे एक आंगळनुं लांबु, पहोळु अने उंचुं छे. सेनापती, गाथापती, वार्द्धिक, पुरोहित ए ४ रत्ननी अवगाहना चक्रवर्ति प्रमाणे होय. स्त्री रत्न चक्रवर्तिथी ४ आंगळ नीची, अश्वरत्न १०८ आंगळनो लांबो कानना मूळथी ते पुंछना मूळ लगी अने ८० आंगळनो उंचो अने गजरत्न चक्रवर्तिथी बमणो उंचो होय. ए २३.

हवे जे गतिमांथी नीकळ्या ते केटली पदवी पामे ते कहे छे-पहेली नरकना नीकळ्या १६ पदवी पामे. ते २३ मांथी ७ एकेंद्रिय रत्न वर्ज्यां १; बीजी नरकना नीकळ्या १५ पदवी पामे. पुर्वे १६ कही तेमांथी १

पदवीओ लहे २; त्रीजी नरकना नीकल्या १३ पदवी पामे ते १५ मांही चक्रवर्त्ती अने वासुदेव वर्ज्यां ३;
चोथी नरकना नीकल्या १२ पदवी पामे ते १३ मांही १ तीर्थंकर वर्ज्यां ४; पांचमी नरकना नीकल्या अ-
ग्यार पदवी पामे ते १२ मांही एक केवली वर्ज्यां ५; छट्ठी नरकना नीकल्या दश पदवी पामे ते साधुनी
एक पदवी टाळी ते ११ मांही एक केवली वर्ज्यां ६; सातमी नरकना नीकल्या हाथी १, घोडा २, सम्यग्दृष्टिनी ३, ए ३ पदवी पामे ७; भवनपति,
व्यंतर अने ज्योतिषी ए ३ ना नीकल्या पन्नर पदवी पामे ते वासुदेव अने तीर्थंकर ए बे वर्ज्यां; पृथ्वी,
पाणी, वनस्पति, संख्य आयुष्य अने गर्भज तिर्यंच पंचेंद्रिना नीकल्या १९ पदवी पामे ते २३ मांही तीर्थंकर,
चक्री, बलदेव, वासुदेव ए ४ वर्ज्यां. बेइंद्रि, तेइंद्रि, चउरेंद्रि, समूर्छिमतिर्यंच अने समूर्छिम मनुष्य ए ५
ना नीकल्या १८ पदवी पामे ते १९ मांही एक केवली वर्ज्यां. तेउ, वाउना नीकल्या नव पदवी पामे ते ७ एकें-
द्रि रत्न अने हाथी, घोडा ए ९ पदवी पामे. परमाधामी अने पहेल्या किल्बिषीना नीकल्या १८ पदवी
पामे ते २३ मांही सात उत्तम पुरुष अने एक केवलि वर्ज्यां. उपरना बे किल्बिषीना नीकल्या अग्यार पदवी
पामे ते १८ मांही सात पंचेंद्रि वर्ज्यां. शेष ११ पामे. सुधर्म १, ईशान २, ए बे देवलोकना नीकल्या २३
पदवी पामे. त्रिजाथी ते बारमा देवलोक सुधीना तथा नव ग्रैवेयकना नीकल्या १६ पदवी पामे ते २३
मांही सात एकेंद्रि रत्न वर्ज्यां, शेष १६ पामे. नवमांथी ना ग्रैवेयक सुधीना नीकल्या चउद पदवी पामे.

ते १६ मांथी अश्व १ अने गज २, ए बे वर्ज्या, शेष १४ पामे. पांच अनुत्तर विमानना नीकळ्या आठ पदवी पामे ते २३ मांथी १४ रत्न अने एक वासुदेव वर्ज्या शेष ८ पामे. संज्ञिमां १५ पदवी लाभे ते २३ मांथी सात एकेंद्रिय अने एक केवळीनी ए ८ वर्जि, शेष १५ लाभे. असंज्ञिमां आठ पदवी लाभे ते सात एकेंद्रिय अने एक समकीतनी. तीर्थंकर तथा चक्रवर्तिमां छ पदवी लाभे ते तीर्थंकरनी १, चक्रवर्तिनी २, मंडळिकनी ३, समकितनी ४, साधुनी ५ अने केवळिनी ६. वासुदेवमां त्रण पदवी लाभे–वासुदेवनी १, समकितनी २, अने मंडळिकनी ३. बळदेवमां पांच पदवी लाभे–बळदेवनी १, मंडळिकनी २, साधुनी ३. केवळीनी ४, अने समकित द्रष्टिनी ५. मनुष्यमां तेर पदवी लाभे ते नव महोटी पदवी अने सेनापति १, गाथापति २, वार्द्धिक ३, पुरोहित ४, एवं सर्व मळी १३ पदवी लाभे. मनुष्यणीमां पांच पदवी लाभे–समकितनी १, श्राविकानी २, साध्विनी ३, केवळीनी ४, अने स्त्रीरत्ननी ५. ॥इति २३ पदवीनो थोकडो समाप्तम्.॥

॥ अथ श्री सिद्धना द्वारनो थोकडो. ॥

[illegible] समये १० सीझे, २. बीजी नरकना नीकल्या एक समये १० सीझे.
[illegible] सीझे, ४. चोथी नरकना नीकल्या एक समये ४ सीझे, ५.
[illegible] ६. भवनपतिनी देवीना नीकल्या एक समये ५ सीझे, ७. पृथ्वीना
[illegible] एक समयमां ४ सीझे, ९. वनस्पतिना नीकल्या एक
[illegible] नीकल्या एक समयमां १० सीझे, ११. तिर्यंचणीना नीक-
[illegible] नीकल्या एक समयमां १० सीझे, १३. मनुष्यणीना नीकल्या
[illegible] नीकल्या एक समयमां १० सीझे, १५. वाणव्यंतरनी देवीना
[illegible] नीकल्या एक समयमां १० सीझे, १७. ज्योतिषीनी
[illegible] वैमानिकना नीकल्या एक समयमां १०८ सीझे, १९. वैमा-
[illegible] स्वलिंगी सीझे तो १०८ सीझे, २१. अन्यलिंगी
[illegible] सीझे, २३. स्त्री लिंगे २० सीझे, २४. पुरुषलिंगे १०८
[illegible] ४ सीझे, २७. अधोलोके २० सीझे, २८. तिर्छालोके
[illegible] २ सीझे, ३० जघन्य अवगाहनावाला एक समयमां

४ सीझे, ३१. मध्यम अवगाहनावाळा एक समयमां १०८ सीझे, ३२. समुद्रमां बे सीझे, ३३. नदी प्रमुख शेष जलमां ३ सीझे, ३४. तीर्थमां १०८ सीझे, ३५. अतीर्थमां १० सीझे, ३६. तीर्थंकर २० सीझे, ३७. अतीर्थंकर १०८ सीझे, ३८. स्वयंबुद्ध ४ सीझे, ३९. प्रत्येक बुद्ध १० सीझे, ४०. बुद्धबोहि १०८ सीझे, ४१. एक सिद्धा ते एक समयमां १ सीझे, ४२. अनेकसिद्धा ते एक समयमां उत्कृष्टा १०८ सीझे, ४३. विजय विजय प्रत्ये एक समयमां विस विस सीझे, ४६. भद्रशाळवन १, नंदनवन २, सोमनसवन ३, ए त्रणमां चार चार सीझे, ४७. पंडगवनमां बे सीझे, ४८. अकर्मभूमिमां १० सीझे, ४९. कर्मभूमिमां १०८ सीझे, ५३. पहेले १, बीजे २, पांचमे ३, छठ्ठे ४. ए ४ आरे १० दश सीझे, ५५. त्रिजे १, चोथे २, ए बे आरे १०८ एकसो आठ सीझे, ५७. अवसर्पिणी १, उत्सर्पिणी २. ए बेमां १०८ एकसो आठ सीझे, ५८. नोउत्सर्पिणी, नोअवसर्पिणीमां १०८ सीझे, ५९. एकथी मांडीने ३२ लगे सीझे तो आठ समय लागे, ६०. तेत्रीसथी मांडीने ४८ सुधी सीझे तो सात समय लागे, ६१. ओगणपचासथी मांडीने ६० सुधी सीझे तो छ समय लागे, ६२. एकसठथी मांडीने ७२ सुधी सीझे तो ५ समय लागे, ६३. तोंतेरथी मांडीने ८४ सुधी सीझे तो ४ समय लागे, ६४. पंच्यासीथी मांडीने ९६ सुधी सीझे तो ३ समय लागे, ६५. सत्ताणुंथी मांडीने १०२ सुधी सीझे तो बे समय लागे, ६६. एकसोत्रणथी मांडीने १०८ सुधी सीझे तो १ समय लागे.

॥ इति श्री सीझणा द्वार समाप्तम्. ॥

॥ अथ श्री विरहद्वारनो थोकडो. ॥

समुच्चय चार गतिना विरहकाळ जघन्य एक समयनो, उत्कृष्टो बार मुहूर्तनो. पहेली नरके जघन्य एक समयनो, उत्कृष्टो २४ मुहूर्तनो १. बीजी नरके ज० १ समयनो, उ० ७ दिवसनो २. त्रीजी नरके ज० १ समयनो, उ० १५ दिवसनो ३. चोथी नरके ज० १ समयनो, उ० १ मासनो ४. पांचमी नरके ज० १ समयनो, उ० २ मासनो ५. छट्ठी नरके ज० १ समयनो, उ० ४ मासनो ६. सातमी नरके ज० १ समयनो, उ० ६ मासनो ७. ए प्रमाणे नारकीने उपजवानो तथा चववानो विरह पडे ते कह्यो.

दश भवनपतिने ज० १ समयनो, उ० २४ मुहूर्तनो. पांच एकेंद्रिय अविरहिया संख्याताने ठामे संख्याता उपजे, असंख्याताने ठामे असंख्याता उपजे, अनन्ताने ठामे अनंता उपजे, समय समय उपजे, समय समय चवे. त्रण विकलेंद्रियना ज० १ समयनो, उ० अंतर्मुहूर्तनो. समूर्छिम, तिर्यंच, पंचेंद्रियनो ज० १ समयनो उ० अंतर्मुहूर्तनो. गर्भज तिर्यंच पंचेंद्रियनो ज० १ समयनो, उ० १२ मुहूर्तनो. समूर्छिम मनुष्यनो ज० १ समयनो, उ० २४ मुहूर्तनो. गर्भज मनुष्यनो ज० १ समयनो, उ० १२ मुहूर्तनो. वाणव्यंतर, ज्योतिषी अने वैमानिकना पहेला, बीजा देवलोक सुधीना ज० १ समयनो, उ० २४ मुहूर्तनो. त्रीजे देवलोके ज० १ समयनो, उ० ९ दिन अने वीस मुहूर्तनो. चोथे देवलोके ज० १ समयनो, उ० १२ दिवस अने १० मुहूर्तनो.

पांचमे देवलोके ज० १ समयनो, ऊ० साडी बावीस दिवसनो. छट्ठे देवलोके ज० १ समयनो, ऊ० ४५ दिवसनो. सातमे देवलोके ज० १ समयनो, ऊ० ८० दिवसनो विरहकाल. आठमे देवलोके ज० १ समयनो, ऊ० १०० दिवसनो. नवमे, दशमे देवलोके ज० १ समयनो, ऊ० संख्याता मासनो ज्यांलगे वरस न होय. अग्यारमे, बारमे देवलोके ज० १ समयनो, ऊ० संख्याता वरसनो ज्यांलगे सो वरस न होय. पहेली ग्रीके ज० १ समयनो, ऊ० संख्याता वर्षना सेंकडा ज्यांलगे हजार वर्ष न होय. बीजी ग्रीके ज० १ समयनो, ऊ० संख्याता वर्षना हजार ज्यांलगे लाख वर्ष न होय. त्रीजी ग्रीके ज० १ समयनो, ऊ० संख्याता लाख वर्षनो ज्यां लगे क्रोड वर्ष न होय. चार अनुत्तर विमानमां ज० १ समयनो, ऊ० पल्यना असंख्यातमा भागनो. सर्वार्थसिद्धमां ज० १ समयनो, ऊ० पल्यना संख्यातमा भागनो. सिद्धनो ज० १ समयनो, ऊ० छ मासनो. चार गतिमां पंचेंद्रिय आश्री ज० १ समयनो ऊ० १२ मुहूर्तनो. सर्व इंद्र स्थानकनो विरह काल ज० १ समयनो, ऊ० छ मासनो.

॥ इति श्री विरह द्वारनो थोकडो समाप्तम्. ॥

॥ अथ श्री पांच देवनो थोकडो. ॥

पहेलुं नामद्वार १, बीजुं गुणद्वार २, त्रीजुं उपपात द्वार ३, चोथुं स्थितिद्वार ४, पांचमुं ऋद्धि तथा विकुर्वणा द्वार ५, छठुं चवणद्वार ६, सातमुं संचिठणाद्वार ७, आठमुं अंतरद्वार ८, नवमुं अल्पबहुत्वद्वार ९, ए ९ द्वार पांच देव उपर उतारे छे. भविकद्रव्यदेव १, नरदेव २, धर्मदेव ३, देवाधिदेव ४, भावदेव ५, पहेलुं नामद्वार थयुं १.

मनुष्य तथा तिर्यंच, पंचेन्द्रिय जेने देवतामां उपजवुं छे तेने भविकद्रव्य देव कहीये १, चउद रत्न, र जेने होय तेने नरदेव कहीये २, साधुना सत्तावीश गुणे करी सहित होय तेने धर्म देव कहीये. ३, हित अने बार गुणे करी सहित होय तेने देवाधिदेव कहिये. अढार दोष ते–अज्ञान १, क्रोध २, माया ५, लोभ ६, रति ७, अरति ८, निद्रा ९, शोक १०, अलीक ११, चोरी १२, ४, मात्सर्य १५, भय १६, क्रिडाप्रसंग १७, हास्य १८. ए १८ दोष रहित अने बार २ गुण कहे छे–ज्यां ज्यां भगवंत उभा रहे, बेसे, समोसरे त्यां त्यां दश बोल सहित ने तत्काळ अशोक वृक्ष थइ आवे ने स्थापिने छांयडो करे १, भगवंत ज्यां ज्यां प्रदेश–कुल्नी वृष्टि थाय ने जिनण प्रमाणे ढगला थाय २, भगवंतनी जोजन

प्रमाणे वाणी विस्तरे ने सहुना मननो संशय हरे ३, भगवंतने चोवीस जोड चामर विंझाय ४, स्फटिक रत्नमय पाद पीठ सहित सिंहासन स्वामिनी आगळ थाय ५, भामंडल अंबोडाने ठेकाणे तेज मंडळ विराजे, दिशोदिशना अंधकार टळे ६, आकाशे साडा बार क्रोड गेबि वाजां वागे ७, भगवंतनी उपर त्रण छत्र उपरा उपरी विराजे ८, अनंत ज्ञान अतिशय ९, अनंत अर्चा अतिशय, परम पूज्यपणुं १०, अनंत वचन अतिशय ११, अनंत अपायापगम अतिशय ते सर्व दोष रहितपणुं १२. ए बार गुणे करी सहित तथा चोत्रीस अतिशय पांत्रीस वचनातिशय आदि देइने अनंत गुणे करी सहित होय तेने देवाधि देव कहीये ४, भावदेव ते–भवनपति १, वाणव्यंतर २, ज्योतिषी ३, वैमानिक ४, ए ४ जातिना देवताने भावे भवर्ते छे तेने भाव देव कहीये ५. ए बीजुं गुणद्वार कह्युं २.

भविय द्रव्य देवमां मनुष्य, तिर्यंच १, जुगलीयां २, अने सर्वार्थसिद्ध ३, ए ३ ठाम वर्जिने बाकि सर्व ठामना आवी उपजे १, नरदेवमां ४ जातिना देवता अने पहेली नरक ए ५ ठामना आवी उपजे २. धर्मदेवमां छट्ठी सातमी नरक तेउ, वाउ, मनुष्य, तिर्यंच जुगलीयां ए ६ ठाम वर्जिने शेषे सर्व ठामना आवी उपजे ३, देवाधिदेवमां पहेली, बीजी, त्रीजी नरक अने किल्बिषी वर्जिने वैमानिकदेवना आवी उपजे ४. भावदेवमां तिर्यंच, पचेंद्रिय अने संज्ञिमनुष्य ए बे ठामना आवी उपजे ५. ए त्रिजुं उपपात द्वार कह्युं. ३.

भविय द्रव्य देवनी स्थिति जघन्य अंतर्मुहूर्तनी, उत्० ३ पल्यनी १, नर देवनी जघ० सातसें वर्षनी, उत्० चोराशी लाख पूर्वनी २, धर्मदेवनी जघ० अंतर्मुहूर्तनी, उत्० देशे ऊणी पूर्व क्रोडिनी ३, देवाधि देवनी जघ० ७२ वर्षनी, उत्० ८४ लाख पूर्वनी ४, भाव देवनी जघ० दश हजार वर्षनी, उत्० ३३ सागरनी ५. ए चोथुं स्थितिद्वार कयुं. ४.

भविय द्रव्य देवमां जेने वक्रेय लब्धि ऊपनी होय तेने, नरदेवने तो होयज, धर्मदेवमां जेने होय तेने, अने भावदेवने तो होयज. ए ४ वैक्रेय रूप करे तो ज० १, २, ३. उत्० संख्यातां रूप करे. शक्ति तो असंख्याता रूप करवानी छे पण करे नहि. देवाधिदेवनी शक्ति घणी छे पण करे नहि, ए पांचमुं ऋद्धि तथा विकुर्वणा द्वार कयुं. ५.

भविपद्रव्य देव चवी देवता थाय १, नरदेव चवी नरके जाय २. धर्मदेव चवी वैमानिक तथा मोक्षमां जाय ३, देवाधिदेव तो मुक्ति जाय ४, भावदेव चवीने पृथ्वी, पाणी, वनस्पति बादरमां अने गर्भज मनुष्य, तिर्यंचमां जाय. ५. ए छट्टुं चवणद्वार कयुं. ६.

संचिठणा ते शुं ? देवनां देवपणे रहे तो केटलो काळ रहे ते कहे छे. भविषद्रव्यदेवनी संचिठणा ज० अंतर्मुहूर्तनी उत्० ३ पल्योपमनी १, नरदेवनी ज० सातसें वर्षनी उत्० ८४ लाख पूर्वनी २. धर्मदेवनी ज०

एक समयनी, उत्० देशे ऊणी पूर्वक्रोडिनी ३, देवाधिदेवनी ज० ७२ वर्षनी, उत्० ८४ लाखपूर्वनी ४, भावदेवनी ज० दशहजार वर्षनी, उत्० ३३ सागरोपमनी ५. ए सातमुं संचिठ्ठणा द्वार थयुं. ७.

भविय द्रव्यदेवनुं आंतरुं पडे तो ज० दशहजार वर्ष अने अंतर्मुहूर्त अधिक, उत्० अनन्ताकालनुं आंतरुं पडे १. नरदेवनुं ज० १ सागर झाझेरुं, उत्० अर्द्धपुद्गल परावर्त्तन देशे ऊणुं २, धर्मदेवनुं ज० वे पल्य झाझेरुं उत्० अर्द्धपुद्गल परावर्त्तन देशे ऊणुं ३, देवाधिदेवनु आंतरुं नथी ४, भावदेवनुं ज० अंतर्मुहूर्त्तनुं, उत्० अनन्ताकालनुं ५, ए आठमुं अंतरद्वार थयुं. ८.

सर्वथी थोडा नरदेव १, तेथी देवाधिदेव संख्यातगुणा २, तेथी धर्मदेव संख्यातगुणा ३, तेथी भविय-द्रव्यदेव असंख्यातगुणा ४, तेथी भावदेव असंख्यातगुणा ५. ए नवमुं अल्पबहुत्वद्वार थयुं. ९.

॥ इति पांच देवनो थोकडो समाप्तम्. ॥

समाप्त.